

13 -10- 2006

20 -10- 2006

NR.
N°

80977 16/10602

②

Sous-commission paritaire de l'industrie du béton**Convention Collective de travail du 9/10/2006 instaurant un régime de pension complémentaire sectoriel****Article 1. Champ d'application**

La présente convention collective de travail s'applique aux employeurs et aux ouvrie(e)r(e)s des entreprises ressortissant à la Sous-commission paritaire de l'industrie du béton.

Article 2. Déclaration de force obligatoire

Les parties demandent la force obligatoire.

Article 3. Notions et définitions

Pour l'application de la présente convention collective de travail, il est entendu par:

3.1. LPC

La loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de celles-ci et de certains avantages complémentaires en matière de sécurité sociale.

3.2. Sous-commission paritaire

La Sous-commission paritaire de l'industrie du béton, ou également SCP 106.02

3.3. Le Protocole d'accord

Le protocole d'accord 2005-2006 signé en sous commission paritaire le 23 mai 2005.

3.4. Employeur actuel

L'employeur de l'affilié ainsi que l'employeur antérieur de l'affilié pour autant que l'employeur actuel soit issu ou ait été impliqué dans une opération de restructuration, fusion, scission...

Article 4. Objet et Objectif

La présente convention collective de travail a comme unique objet d'introduire un régime de pension complémentaire sectoriel pour les ouvrie(e)r(e)s de la Sous-commission paritaire et d'en fixer les règles conformément aux règles de la LPC et au protocole

Paritair Subcomité voor de betonindustrie**Collectieve arbeidsovereenkomst van 9/10/2006 tot invoering van een aanvullend sectoraal pensioenstelsel****Artikel 1. Toepassingsgebied**

Deze collectieve arbeidsovereenkomst is van toepassing op de werkgevers en de arbeid(st)ers die onder het Paritair Subcomité voor de betonindustrie ressorteren.

Artikel 2. Algemeen verbindend verklaring

De partijen vragen de algemeen verbindend verklaring aan.

Artikel 3. Begrippen en Definities

Voor de toepassing van deze collectieve arbeidsovereenkomst wordt verstaan onder:

3.1 WAP

De wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingsstelsel van die pensioenen en sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid.

3.2. Paritair Subcomité

Het Paritair Subcomité voor de betonindustrie of ook PSC 106.02

3.3. Het protocolakkoord

Het protocol van akkoord 2005-2006, ondertekend op 23 mei 2005 in vergadering van het paritair subcomité.

3.4. Huidige werkgever

De werkgever van de aangeslotene op 1 oktober 2006 alsook de vorige werkgever van de aangeslotene voor zover de huidige werkgever voorkomt uit of betrokken was bij een operatie als herstructurering, fusie, splitsing...

Artikel 4. Voorwerp en Doelstelling

Deze collectieve arbeidsovereenkomst heeft als enig voorwerp het invoeren van een sectoraal aanvullend pensioenstelsel voor de arbeid(st)ers van het Paritair Subcomité en de regels ervan vast te leggen conform de regels van de WAP en het

d'accord.

L'objectif de ce régime de pension complémentaire sectoriel est d'assurer, outre les obligations légales en matière de pensions et de leur augmentation:

- à l'affilié même, un capital, s'il est en vie à l'âge terme défini dans le règlement de pension ;
- au bénéficiaire comme stipulé au règlement de pension, un capital en cas de décès de l'affilié avant l'âge terme défini dans le règlement de pension.

Le règlement de pension complémentaire repris en annexe fait partie intégrante de la présente convention collective de travail.

Article 5. Opting out non prévu

La Sous-commission paritaire ne fait pas usage de la possibilité prévue dans l'article 9 de la LPC selon laquelle les employeurs pourraient organiser eux-mêmes le régime de pension au niveau de l'entreprise ("opting out").

Article 6. L'organisateur

L'organisateur du régime de pension sectoriel est le Fonds Social de l'industrie du béton, Rue Volta 12, 1050 BRUXELLES.

Article 7. L'organisme de pension

En application de l'article 8 de la LPC, l'organisme de pension choisi est LES ASSURANCES FEDERALES, Association d'Assurances Mutuelles sur la Vie, agréée sous le numéro de code 0346, ayant son siège social Rue de l'Etuve 12, 1000 BRUXELLES .

Article 8. Contribution de pension

La contribution de pension ne comprend ni la taxe d'assurance qui, au moment de la conclusion de cette CCT s'élève à 4,4%, ni la cotisation spéciale de sécurité sociale qui, au moment de la conclusion s'élève à 8,86%.

La contribution de pension est une contribution indivisible et est attribuée au 31 décembre pour autant que l'affilié compte au moins un jour de travail presté dans l'année calendrier écoulée.

protocolakkoord.

Het doel van dit sectoraal aanvullend pensioenstelsel is het garanderen, buiten de wettelijke verplichtingen inzake pensioenen en ter verhoging ervan:

- aan de aangeslotene zelf, een kapitaal indien hij in leven is op de eindleeftijd die bepaald is in het pensioenreglement;
- aan de begunstigde zoals bepaald in het pensioenreglement, een kapitaal in geval van overlijden van de aangeslotene vóór de eindleeftijd die bepaald is in het pensioenreglement.

Het als bijlage opgenomen pensioenreglement maakt integraal deel uit van deze collectieve arbeidsovereenkomst.

Artikel 5. Opting out is niet voorzien

Van de mogelijkheid voorzien in artikel 9 van de WAP waardoor werkgevers de mogelijkheid zouden hebben om de uitvoering van het pensioenstelsel zelf te organiseren via een pensioenstelsel op het niveau van de onderneming ("opting out"), wordt geen gebruik gemaakt door het Paritair Subcomité.

Artikel 6. De inrichter

De inrichter van het sectoraal pensioenstelsel is het Sociaal Fonds van de betonindustrie, Voltastraat 12, 1050 BRUSSEL.

Artikel 7. De pensioeninstelling

Bij toepassing van artikel 8 van de WAP wordt als pensioeninstelling gekozen DE FEDERALE VERZEKERINGEN, Vereniging van Onderlinge Levensverzekeringen, toegelaten onder codenummer 0346, met als zetel Stoofstraat 12, 1000 BRUSSEL.

Artikel 8. Pensioenbijdrage

De pensioenbijdrage omvat de verzekeringstaks die op het ogenblik van de sluiting van deze cao 4,4% bedraagt en de bijzondere sociale zekerheidsbijdrage inzake aanvullende pensioenen die op het ogenblik van de sluiting van deze cao 8,86% bedraagt, niet.

De pensioenbijdrage is een ondeelbare bijdrage en wordt op 31 december toegekend voor zover de aangeslotene in het verstreken kalenderjaar ten minste één gepresteerde arbeidsdag telt.

Pour la contribution de pension 2006 et la contribution de rattrapage 2005, cette exigence d'un jour de travail presté n'est pas retenue.

Dans la détermination de la contribution, il n'est pas fait de distinction suivant le régime de travail de l'affilié.

1) *La contribution de pension est fixée de manière suivante*

La contribution de pension correspond, tenant compte de l'ancienneté comme fixée ci-après, au montant suivant :

	Année 2006	A partir de 2007
- de 1 an à 5 ans d'ancienneté inclus	€ 52,98	€ 72,98
- à partir de 6 ans à 10 ans d'ancienneté inclus	€ 70,63	€ 90,63
- à partir de 11 ans à 15 ans d'ancienneté inclus	€ 88,29	€ 108,29
- à partir de 16 ans à 20 ans d'ancienneté inclus	€ 114,78	€ 134,78
- plus de 20 ans d'ancienneté	€ 132,44	€ 152,44

2) *L'ancienneté est déterminée de manière suivante*

2. a) *ancienneté régime normal*

L'ancienneté qui est déterminante pour fixer l'importance de la contribution de pension est établie fictivement chaque 1er janvier de l'année calendrier courante en fonction de la carrière prestée par l'affilié dans le secteur en qualité d'ouvrie(è)r(e) à partir du 1er janvier 2006.

Les règles suivantes sont d'application :

- L'année d'entrée en service en tant qu'ouvrie(è)r(e) dans le secteur (l'année de l'obtention de la qualité d'ouvrie(è)r(e) dans le secteur) est toujours considérée comme 1 année d'ancienneté

- Au 1er janvier suivant l'année d'entrée en service comme ouvrie(è)r(e) dans le secteur (l'année de l'obtention de la qualité d'ouvrie(è)r(e) dans le secteur), l'ancienneté prise en considération est de 2 années. Le 1er janvier qui suit, l'ancienneté est de 3 ans etc.

Voor de pensioenbijdrage 2006 en de inhaalbijdrage 2005 wordt de vereiste van één gepresteerde arbeidsdag niet gesteld.

Bij het bepalen van de omvang van de bijdrage wordt geen onderscheid gemaakt naargelang het arbeidsregime van de aangeslotene.

1) *De pensioenbijdrage wordt vastgesteld als volgt*

De pensioenbijdrage stemt, rekening houdend met de anciënniteit zoals hierna bepaald, overeen met volgend bedrag:

	Jaar 2006	Vanaf 2007
- van 1 jaar tot en met 5 jaar anciënniteit	€ 52,98	€ 72,98
- vanaf 6 jaar tot en met 10 jaar anciënniteit	€ 70,63	€ 90,63
- vanaf 11 jaar tot en met 15 jaar anciënniteit	€ 88,29	€ 108,29
- vanaf 16 jaar tot en met 20 jaar anciënniteit	€ 114,78	€ 134,78
- boven 20 jaar anciënniteit	€ 132,44	€ 152,44

2) *De anciënniteit wordt vastgesteld als volgt*

2. a) *anciënniteit: gewoon regime*

De anciënniteit die bepalend is voor de omvang van de pensioenbijdrage wordt telkens op 1 januari van het lopend kalenderjaar fictief vastgesteld in functie van de loopbaan die de aangeslotene in de sector in de hoedanigheid van arbeid(st)er telt vanaf 1 januari 2006.

De volgende regels zijn van toepassing.

- Het jaar van indiensttreding als arbeid(st)er in de sector (het jaar van het verwerven van de hoedanigheid van arbeid(st)er in de sector) wordt steeds in aanmerking genomen als 1 anciënniteitjaar.

- Op 1 januari volgend op het jaar van indiensttreding als arbeid(st)er in de sector (het jaar van het verwerven van de hoedanigheid van arbeid(st)er in de sector) is de in aanmerking te nemen anciënniteit 2 jaar. De daaropvolgende 1ste januari is de anciënniteit 3 jaar enz.

- Ancienneté de sortie :

- en cas de sortie dans le courant d'une année calendrier, l'ancienneté est fixée à celle qui est en vigueur au 1er janvier de cette année moins 1 an ;

- en cas de sortie au au 31 décembre d'une année calendrier, l'ancienneté est fixée à celle en vigueur au 1er janvier de cette année.

Lorsqu'un ouvrier(e) sorti(e) réintègre (un travailleur acquiert à nouveau la qualité d'ouvrier(e) dans le secteur), l'ancienneté prise en considération, pour l'année calendrier de sa réintégration (l'année calendrier de la nouvelle acquisition de la qualité d'ouvrier(e)), est égale à l'ancienneté de sortie (le cas échéant l'ancienneté de départ : voir ci-après) + 1 an.

2. b) ancienneté : disposition spéciale lors de l'entrée en vigueur du régime de pension pour ceux qui, au 1er octobre 2006, ont déjà une carrière comme ouvrier(e) auprès de l'employeur actuel (« ancienneté de départ »).

Pour l'ouvrier(e) qui, au 1er octobre 2006 - la date d'entrée en vigueur du régime de pension - est affilié, « une ancienneté de départ » est prise en considération pour le calcul de l'ancienneté. Par « ancienneté de départ », on entend que la carrière ininterrompue que l'ouvrier(e) a prestée auprès de son employeur actuel en tant qu'ouvrier(e) est prise en considération pour fixer l'importance de la contribution de pension.

Les règles suivantes sont d'application :

- l'année de l' (dernière) entrée en service auprès de l'employeur actuel est prise en considération comme 1 an d'ancienneté ;

- à chaque 1er janvier qui suit l'année de l' (dernière) entrée en service auprès de l'employeur actuel, il est compté une année d'ancienneté en plus et ce jusqu'au 1er janvier 2006 ;

- en cas de départ entre le 2 octobre 2006 et le 30 décembre 2006, l'ancienneté de départ est fixée à l'ancienneté qui était d'application au 1er janvier 2006 moins 1 an ;

- en cas de départ le 31 décembre 2006 l'ancienneté de départ est fixée à l'ancienneté qui était d'application au 1er janvier 2006 ;

- Uittredingsanciënniteit:

- bij uittreding in de loop van een kalenderjaar wordt de anciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari van dat jaar van toepassing was min 1 jaar;

- bij uittreding op 31 december van een kalenderjaar wordt de anciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari van dat jaar van toepassing was.

Wanneer een uitgetreden arbeid(st)er opnieuw intreedt (een werknemer opnieuw de hoedanigheid van arbeid(st)er in de sector verwerft) wordt voor het kalenderjaar van herintreding (het kalenderjaar van het opnieuw verwerven van de hoedanigheid van arbeid(st)er) als anciënniteit de uittredingsanciënniteit + 1 jaar in aanmerking genomen.

2. b) anciënniteit: speciale schikking bij de inwerkingtreding van het pensioenstelsel voor diegenen die op 1 oktober 2006 reeds een loopbaan als arbeid(st)er bij de huidige werkgever hebben ("startanciënniteit")

Voor de arbeid(st)er die op 1 oktober 2006 - de datum van inwerkingtreding van het pensioenstelsel - aangesloten wordt, wordt voor de berekening van de anciënniteit een "startanciënniteit" in aanmerking genomen. Onder "startanciënniteit" wordt verstaan dat de ononderbroken loopbaan die de arbeid(st)er bij zijn huidige werkgever als arbeid(st)er heeft, in aanmerking genomen wordt om de omvang van de pensioenbijdrage vast te stellen.

De volgende regels zijn van toepassing:

- het jaar van de (laatste) indiensttreding bij de huidige werkgever wordt in aanmerking genomen als 1 anciënniteitjaar;

- op elke 1ste januari die volgt op het jaar van de (laatste) indiensttreding bij de huidige werkgever wordt 1 jaar anciënniteit bijgerekend en dit tot 1 januari 2006;

- bij uittreding tussen 2 oktober 2006 en 30 december 2006 wordt de startanciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari 2006 van toepassing was min 1 jaar;

- bij uittreding op 31 december 2006 wordt de startanciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari 2006 van toepassing was;

- à partir du 1er janvier 2007, l'ancienneté de départ est complétée par l'ancienneté dans le secteur telle que décrite à l'article 8.2. a).

Dans le cas où l'ouvrie(è)r(e) est sorti(e) entre le 2 octobre et 30 décembre 2006 ou l'ouvrie(è)r(e) qui sort au 31 décembre 2006 est réintégré(e) par après, l'ancienneté, prise en considération pour l'année de réintégration est l'ancienneté de départ fixée + 1 an.

3) *Contribution de rattrapage pour l'ouvrie(è)r(e) qui était en service en 2005 auprès de l'employeur actuel.*

Lors de l'entrée en vigueur du régime de pension, une contribution de rattrapage est octroyée à l'ouvrie(è)r(e) qui est affilié(e) au 1er octobre 2006 et qui durant l'année calendrier 2005 était au service de son employeur actuel en tant qu'ouvrie(è)r(e), une contribution de rattrapage. Cette contribution de rattrapage est celle définie pour l'année 2006 multiplié par 1,0325. En ce qui concerne la donnée de l'ancienneté, il est tenu compte de « l'ancienneté de départ » moins 1 an

L'ancienneté de départ est définie de manière suivante :

- l'année de l' (dernière) entrée en service auprès de l'employeur actuel est prise en considération comme 1 an d'ancienneté ;

- à chaque 1er janvier qui suit l'année de l' (dernière) entrée en service auprès de l'employeur actuel, il est compté une année d'ancienneté en plus et ce jusqu'au 1er janvier 2006.

Article 9. Perception des contributions

Les contributions de ce régime de pension complémentaire, y compris les taxes et les cotisations ONSS seront perçues par l'organisateur. Ces contributions font parties de la cotisation due par les employeurs en application de l'article 14 des statuts du Fonds Social de l'industrie du béton qui sont déterminés dans la convention collective de travail du 13 mai 1981 instituant un fonds de sécurité d'existence et fixant ses statuts, rendu obligatoire par arrêté royal de 15 mars 1982.

Article 10. Assurance de Groupe

Le régime de pension sectoriel est exécuté par le biais d'une assurance de groupe souscrite par l'organisateur.

- vanaf 1 januari 2007 wordt de startanciënniteit aangevuld met anciënniteit in de sector zoals hierboven beschreven. beschreven in art. 8.2.a).

Wanneer de arbeid(st)er die uittreedt tussen 2 oktober 2006 en 30 december 2006 of de arbeid(st)er die uittreedt op 31 december 2006 achteraf opnieuw intreedt wordt voor het kalenderjaar van herintreding als anciënniteit de vastgeklikte startanciënniteit + 1 jaar in aanmerking genomen.

3) *Inhaalbijdrage voor de arbeid(st)er die in 2005 in dienst was bij de huidige werkgever*

Bij de inwerkingtreding van het pensioenstelsel wordt aan de arbeid(st)er die aangesloten wordt op 1 oktober 2006 en die gedurende het kalenderjaar 2005 als arbeid(st)er in dienst was bij zijn huidige werkgever, een inhaalbijdrage toegekend die gelijk is aan de pensioenbijdrage gedefinieerd voor het jaar 2006 vermenigvuldigd met 1,0325. Voor wat het gegeven anciënniteit betreft, wordt rekening gehouden met de startanciënniteit min 1 jaar.

De startanciënniteit wordt als volgt bepaald:

- het jaar van de (laatste) indiensttreding bij de huidige werkgever wordt in aanmerking genomen als 1 anciënniteitjaar;

- op elke 1ste januari die volgt op het jaar van de (laatste) indiensttreding bij de huidige werkgever wordt 1 jaar anciënniteit bijgerekend en dit tot 1 januari 2006.

Artikel 9. Te innen bijdragen

De bijdragen voor het aanvullend pensioenstelsel, inclusief taksen en RSZ-bijdrage voor aanvullende pensioenen zullen geïnd worden door de inrichter. Deze bijdragen maken deel uit van de bijdrage van de werkgevers in toepassing van artikel 14 van de statuten van het Sociaal Fonds van de betonindustrie vastgesteld bij collectieve arbeidsovereenkomst van 13 mei 1981 tot oprichting van een fonds voor bestaanszekerheid en vaststelling van zijn statuten, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 15 maart 1982.

Artikel 10. Groepsverzekering

Het aanvullend sectoraal pensioenstelsel wordt uitgevoerd via een groepsverzekering die door de

Les contributions sont affectées à une assurance de groupe branche 21 du type capitalisation.

Les droits à la pension complémentaire sont déterminés conformément au règlement de pension qui est joint en annexe à la présente convention collective de travail.

Article 11. Fonctionnement dans le temps du régime de pension

En exécution de la présente convention collective de travail, le régime de pension prend effet au 1er octobre 2006.

Article 12. Engagement de solidarité

Les parties confirment dans cette CCT un engagement de solidarité à côté de cette CCT, dont le coût est au moins de 4,4 % de la contribution de pension.

Les règles et les modalités relatives à l'exécution de l'engagement de solidarité, les règles concernant le financement de l'engagement de solidarité ainsi que les droits et obligations de l'organisateur, des affiliés et de leurs bénéficiaires seront fixées dans un règlement de solidarité.

Article 13. Prise d'effet et modalités de résiliation de la convention collective de travail

La présente convention collective de travail prend effet au 1er octobre 2006 et est conclue pour une durée indéterminée. Elle peut être dénoncée par chacune des parties moyennant un délai de préavis de six mois, signifié par une lettre recommandée adressée au président de la Sous-commission paritaire.

Fait à Bruxelles, le 9 octobre 2006

inrichter wordt onderschreven.

De bijdragen worden toegewezen aan een groepsverzekering tak 21 van het type kapitalisatie.

De aanspraken op het aanvullend pensioen worden bepaald overeenkomstig het pensioenreglement dat als bijlage bij deze collectieve arbeidsovereenkomst is opgenomen.

Artikel 11. Werking in de tijd van het pensioenstelsel

In uitvoering van deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt het sectorale pensioenstelsel in werking vanaf 1 oktober 2006.

Artikel 12. Solidariteitstoezegging

De partijen bevestigen bij deze cao een solidariteitstoezegging waarvan de kost minstens 4,4% van de pensioenbijdrage is.

De regels en modaliteiten inzake de uitvoering van de solidariteitstoezegging, de regels betreffende de financiering van de solidariteitstoezegging alsook de rechten en de verplichtingen van de inrichter, de aangeslotenen en hun begunstigden zullen vastgelegd worden in een solidariteitsreglement.

Artikel 13. Inwerkingtreding en opzeggingsmodaliteiten van de collectieve arbeidsovereenkomst

Deze collectieve arbeidsovereenkomst treedt in werking op 1 oktober 2006 en wordt gesloten voor onbepaalde duur. Zij kan door elk van partijen worden beëindigd, mits een opzegging van zes maanden wordt betekend per aangetekend schrijven, gericht aan de voorzitter van het Paritair Subcomité.

Gedaan te Brussel, op 9 oktober 2006

REGLEMENT DE PENSION

DISPOSITIONS PARTICULIERES

1. Objet et but du régime de pension

En exécution de la CCT du 9 octobre 2006, le Fonds Social de l'industrie du béton, ci-après l'organisateur, introduit un régime de pension dans le but de financer la pension sectorielle des ouvrier(è)r(e)s qui sont visés à l'article 5. Affiliation.

Le but de ce régime de pension est de garantir, en dehors des engagements de pension légale et en complément :

- a) à l'affilié lui-même, un capital s'il est en vie à l'âge terme ;
- b) au(x) bénéficiaire(s) qui sont indiqués dans ce règlement, un capital en cas de décès de l'affilié avant l'âge terme.

2. Documents

Le règlement de pension est l'ensemble des dispositions contractuelles qui fixe les conditions de l'assurance de groupe qui met en exécution le régime de pension, ainsi que les droits et obligations des travailleurs en matière d'affiliation, les droits et obligations de l'affilié, l'organisateur et l'organisme de pension en rapport avec l'assurance.

Les **dispositions particulières** décrivent les règles qui, d'une façon uniforme, s'appliquent à tous les affiliés qui bénéficient de ce régime de pension.

Les **dispositions générales** décrivent les principes et les modalités de fonctionnement qui sont applicables à ce régime de pension et à tous les régimes de pension similaires exécutés par l'organisme de pension.

En exécution du règlement de pension, il est conclu, sur la tête de chaque affilié, une convention (**convention de contribution patronale**), qui indique les prestations pour lesquelles l'affilié est assuré et le financement correspondant.

Les dispositions particulières et les dispositions générales doivent être lues conjointement et constituent un tout.

Les dispositions particulières priment néanmoins sur les dispositions générales.

L'organisme de pension se réserve le droit de régler toutes les situations qui ne sont pas prévues par les dispositions particulières en concordance avec les dispositions générales.

3. Entrée en vigueur

Le régime de pension prend effet au 1er octobre 2006.

4. Définitions

- 4.1. **Régime de pension**
engagement de pension collectif
- 4.2. **Organisateur**
Fonds Social de l'industrie du béton, rue Volta 12, 1050 BRUXELLES
- 4.3. **Organisme de pension**
LES ASSURANCES FEDERALES, Association d'Assurances Mutuelles sur la Vie, rue de l'Etuve 12, 1000 BRUXELLES
- 4.4. **Employeur**
l'entreprise ressortissant à la SCP 106.02 et qui tombe sous le champ d'application de la CTT du 9 octobre 2006
- 4.5. **Ouvrie(è)r(e)**
la personne physique qui a conclu un contrat de travail pour ouvriers avec l'employeur
- 4.6. **Secteur**
secteur de l'industrie du béton (SCP 106.02)
- 4.7. **Affiliés**
- *Affilié actif* : l'ouvrie(è)r(e) au service le l'employeur pour lequel l'organisateur a introduit un régime de pension et qui répond aux conditions d'affiliation de ce régime de pension.
  - *Affilié passif (dormeur)* : l'ancien ouvrie(è)r(e) qui continue à bénéficier des droits actuels ou différés, étant donné qu'il a choisi lors de sa sortie de maintenir auprès de l'organisme de pension ses réserves acquises sans modification de l'engagement de pension.
- Si besoin, une distinction est faite dans le règlement entre affilié actif/passif.
- 4.8. **Bénéficiaire**
personne en faveur de laquelle les prestations sont conclues
- 4.9. **Age terme**
l'âge normal du terme est fixé au premier jour du mois qui suit l'atteinte de l'âge de 65 ans.
- 4.10. **Contribution de pension, aussi budget de prime ou contribution**
la contribution qui sera allouée au contrat contribution patronale.
- 4.11. **Contrat contribution patronale**
le compte individuel au nom de l'affilié qui est alimenté par les contributions de pension et la participation aux bénéfices octroyées.
- 4.12. **Date d'adaptation annuelle**
la date d'adaptation annuelle est le 31 décembre de chaque année calendrier

5. Affiliation

L'ouvrie(è)r(e) est affilié à partir de son entrée en service auprès de l'employeur.

Le travailleur qui, après son entrée en service chez l'employeur est transféré dans la catégorie des ouvrie(è)r(e)s est affilié à partir du moment où il appartient à la catégorie des ouvrie(è)res.

L'affiliation administrative intervient le premier jour du mois coïncidant avec ou suivant la date à laquelle l'ouvrie(è)r(e) satisfait aux conditions fixées.

L'affiliation intervient au plus tôt le 1er octobre 2006.

L'affiliation est obligatoire.

6. Cessation de l'affiliation

Il est mis fin à l'affiliation :

- le premier jour du mois coïncidant avec ou suivant le jour où l'affilié ne satisfait plus à la définition d'ouvrie(è)r(e) et où ses réserves acquises sont sorties l'engagement de pension;
- le premier jour du mois coïncidant avec ou suivant le jour où l'affilié n'est plus en service auprès d'un employeur et où ses réserves acquises sont sorties de l'engagement de pension ;
- à l'âge terme ;
- à la date du décès de l'affilié avant l'âge terme

7. Contribution de pension (ou budget de prime) - éléments pour le calcul du montant de la contribution de pension

7.1 L'affilié actif a droit à une contribution de pension.

La contribution de pension est acquise pour l'affilié le 31 décembre de chaque année calendrier et ce, sur base d'une ancienneté telle que prévue en 7.2 et aux autres éléments repris en 7.4 et 7.5.

L'affilié qui sort dans le courant d'une année calendrier et avant le 31 décembre, qui est retraité (*anticipativement*), qui décède ou qui atteint l'âge terme, n'a pas droit à une contribution de pension pour cette année calendrier.

7.2 L'ancienneté qui est déterminante pour fixer l'importance de la contribution de pension est établie fictivement chaque 1er janvier de l'année calendrier courante en fonction de la carrière prestée par l'affilié dans le secteur en qualité d'ouvrie(è)r(e) à partir du 1er janvier 2006.

Les règles suivantes sont d'application :

- L'année d'entrée en service en tant qu'ouvrie(è)r(e) dans le secteur (l'année de l'obtention de la qualité d'ouvrie(è)r(e) dans le secteur) est toujours considérée comme 1 année d'ancienneté.
- Au 1er janvier suivant l'année d'entrée en service comme ouvrie(è)r(e) dans le secteur (l'année de l'obtention de la qualité d'ouvrie(è)r(e) dans le secteur), l'ancienneté prise en considération est de 2 années. Le 1er janvier qui suit l'ancienneté est de 3 ans etc.

- Ancienneté de sortie:
  - en cas de sortie dans le courant d'une année calendrier, l'ancienneté est fixée à celle qui est en vigueur au 1er janvier de cette année moins 1 an.
  - en cas de sortie au 31 décembre d'une année calendrier, l'ancienneté est fixée à celle en vigueur au 1er janvier de cette année.

Lorsqu'un ouvrier(e) sorti(e) réintègre (un travailleur acquiert à nouveau la qualité d'ouvrier(e) dans le secteur), est pris en considération, pour l'année calendrier de sa réintégration (l'année calendrier de la nouvelle acquisition de la qualité d'ouvrier(e)), comme ancienneté, l'ancienneté de sortie (le cas échéant l'ancienneté de départ : voir ci-après) + 1 an.

Disposition spéciale lors de l'entrée en vigueur du régime de pension pour ceux qui, au 1er octobre 2006, ont déjà une carrière comme ouvrier(e) auprès de l'employeur actuel (« ancienneté de départ »).

Pour l'ouvrier(e) qui, au 1er octobre 2006 - la date d'entrée en vigueur du régime de pension — est affilié, « une ancienneté de départ » est prise en compte pour le calcul de l'ancienneté. Par « ancienneté de départ », on entend que la carrière ininterrompue que l'ouvrier(e) a prestée auprès de son employeur actuel en tant qu'ouvrier(e) est prise en considération pour fixer l'importance de la contribution de pension. Par « employeur actuel », il faut entendre l'employeur de l'affilié au 1er octobre 2006, ainsi que l'employeur antérieur de l'affilié pour autant que l'employeur actuel soit issu ou ait été impliqué dans une opération de restructuration, fusion, scission...

Les règles suivantes sont d'application :

- *L'année de l' (dernière) entrée en service auprès de l'employeur actuel est prise en considération comme 1 an d'ancienneté.*
- *A chaque 1er janvier qui suit l'année de l' (dernière) entrée en service auprès de l'employeur actuel, il est compté une année d'ancienneté en plus et ce jusqu'au 1er janvier 2006.*
- *En cas de départ entre le 2 octobre 2006 et le 30 décembre 2006, l'ancienneté de départ est fixée à l'ancienneté qui était d'application au 1er janvier 2006 moins 1 an.*
- *En cas de départ le 31 décembre 2006 l'ancienneté de départ est fixée à l'ancienneté qui était d'application au 1er janvier 2006.*
- *A partir du 1er janvier 2007, l'ancienneté de départ est complétée par l'ancienneté dans le secteur telle que décrite ci-dessus.*

7.3. La contribution de pension, qui est une contribution annuelle indivisible, correspond, tenant compte de l'ancienneté comme fixée ci-avant, à ce qui est déterminé dans une convention collective de travail conclue au sein de la Sous-commission paritaire de l'industrie du béton (SCP 106.02).

7.4. La contribution de pension est attribuée au 31 décembre pour autant que l'affilié compte au moins 1 jour de travail presté dans l'année calendrier écoulée.

Pour la contribution de pension 2006 et la contribution de rattrapage 2005 (voir point 7.6), cette exigence d'un jour de travail presté n'est pas retenue.

7.5. En ce qui concerne l'importance de la contribution de pension, il n'est pas fait de distinction suivant le régime de travail des affiliés.

7.6. Contribution de rattrapage 2005 pour l'affilié qui était en service en 2005 auprès de l'employeur actuel en tant qu'ouvrier(e).

Lors de l'entrée en vigueur du régime de pension, il est octroyé à l'ouvrie(è)r(e) qui est affilié au 1er octobre 2006 et qui durant l'année calendrier 2005 était en service de son employeur actuel en tant qu'ouvrie(è)r(e), une contribution de rattrapage. Cette contribution de rattrapage est définie dans le CAO du 9 octobre 2005. En ce qui concerne la donnée de l'ancienneté, il est tenu compte de « l'ancienneté de départ » définie au **point 7.2 moins 1 an**. Pour la définition de l'employeur actuel, il est fait référence à l'art. 7.2.

La contribution de rattrapage est acquise pour l'affilié au 31 décembre 2006. L'affilié qui, dans le courant de l'année calendrier 2006, sort, est retraité (**anticipativement**), décède ou atteint l'âge terme, n'a pas droit à la contribution de rattrapage.

- 7.7. La contribution de pension (contribution de rattrapage) ne comprend pas la taxe d'assurance qui, au moment de l'entrée en vigueur du régime de pension s'élève à 4,4 %. Cette taxe est à charge de l'organisateur. La contribution de pension (contribution de rattrapage) ne comprend pas non plus la cotisation particulière de la sécurité sociale qui, au moment de l'entrée en vigueur du régime de pension, s'élève à 8,86 %.

8. Paiement des contributions de pension –allocation de contributions de pension aux contrats contribution patronale.

- 8.1. L'organisateur se porte garant pour le paiement des contributions de pension.
- 8.2. L'organisme de pension estime à l'aide des données dont il dispose en ce qui concerne les affiliés et l'ancienneté et à l'aide de la donnée dynamique du secteur qui est transmise par l'organisateur, les contributions de pension et invite l'organisateur à payer.

L'invitation au paiement tient compte d'une marge de sécurité de 5% des contributions de pension estimées et prend en compte le fait que les moyens présents dans le fonds de financement seront utilisés pour le financement des contributions de pension.

Le solde positif des contributions de pension et des moyens disponibles dans le fonds de financement doit se trouver au plus tard sur le compte bancaire de l'organisme de pension avec comme date valeur le 31/12 et est alloué au fonds de financement jusqu'au moment où toutes les données, pour l'attribution aux contrats contribution patronale, soient disponibles.

L'attribution des contributions de pension aux contrats contribution patronale se fait avec un effet rétroactif au 31/12.

9. Réserves acquises –prestations acquises - droit de l'affilié sur le contrat contribution patronale.

- 9.1. Les réserves acquises sont les réserves à un moment donné auxquelles l'affilié a droit conformément au régime de pension. Les réserves acquises sont, autrement dit, égales au montant qui se trouve sur le contrat contribution patronale. Ce montant est composé de la réserve pension et de la participation aux bénéfices vie.
- 9.2. Les prestations acquises sont égales aux réserves acquises.

- 9.3. Le contrat contribution patronale (réserve pension et participation aux bénéfiques vie) n'est (ne sont) acquis(es) qu'après un an d'affiliation au régime de pension par l'affilié. Si l'affilié quitte avant la fin de la première année de son affiliation, les montants du contrat contribution patronale sont versés au fonds de financement.

10. Sortie

- 10.1. La sortie est l'expiration du contrat de travail entre l'affilié et son employeur actuel pour une autre raison que le décès ou l'atteinte de l'âge terme, dans la mesure où l'affilié n'a pas conclu de nouveau contrat de travail pour ouvrie(è)r(e)s avec un autre employeur du secteur qui tombe sous le champ d'application du même régime de pension. L'expiration du contrat de travail suite à une retraite anticipée (retraite) n'est pas envisagée par la notion de sortie. La procédure qui suit n'est ainsi pas d'application à cette situation.

En cas de sortie, l'organisateur est tenu d'informer dans un délai d'un an l'organisme de pension de la sortie. Pendant cette même période, l'affilié peut toutefois communiquer lui-même sa sortie à l'organisme de pension.

L'organisme de pension communique dans les 30 jours qui suivent l'avis susmentionné des données suivantes à l'organisateur :

- le montant des réserves acquises, majoré, le cas échéant, jusqu'à la garantie de rendement minimum fixé par la législation sociale;
- le montant des prestations acquises ;
- les différentes possibilités de choix (voir : dispositions générales) et le fait que la liquidation en cas de décès (réserve pension augmenté de la participation aux bénéfiques) est maintenue.

L'organisateur avertit immédiatement l'affilié des données communiquées par l'organisme de pension.

L'affilié doit indiquer son choix par écrit, dans les 30 jours après la notification par l'organisateur, à l'organisme de pension.

Après réception du choix de l'affilié, l'organisme de pension exécute son choix dans les 30 jours.

Disposition spéciale en ce qui concerne les flux de données électroniques

Si l'organisme de pension a été mandaté directement recevoir les données sur les entrées et sorties chez l'employeur via la Banque Carrefour de la Sécurité Sociale, une communication directe s'instaurera entre l'organisme de pension et l'affilié et la procédure ci-dessus sera remplacée par la suivante :

En cas de sortie, l'organisme de pension est tenu, dans un délai d'un an qui court à partir de la sortie, de communiquer les données suivantes à l'affilié (*) :

- le montant des réserves acquises, majoré, le cas échéant, jusqu'à la garantie de rendement minimum fixé par la législation sociale ;
- le montant des prestations acquises ;
- les différentes possibilités de choix (voir : dispositions générales) et le fait que la liquidation en cas de décès (réserve pension augmenté de la participation aux bénéfiques) est maintenue.

Dans les 30 jours après la communication des données par l'organisme de pension, l'affilié doit indiquer son choix par écrit à l'organisme de pension.

Après réception du choix de l'affilié, l'organisme de pension exécute le choix dans les 30 jours.

(*) Le délai d'1 an est remplacé par 30 jours si l'affilié met lui-même au courant l'organisme de pension de sa sortie dans la période d'un an. Les 30 jours en question courent dans ce cas à partir de la communication faite par l'affilié.

- 10.2. En cas de sortie, les éventuels déficits dans les réserves acquises sont apurés directement par l'organisateur.

En cas de sortie, le contrat contribution patronale est immédiatement apuré avec un éventuel manque à l'égard du rendement minimum garanti fixé par la législation sociale.

Ceci implique que les réserves acquises définies, si nécessaire, sont complétées par l'organisateur au niveau du rendement minimum garanti fixé par la législation sociale. Ce complément éventuel sera puisé par l'organisme de pension du fonds de financement ou si les moyens du fonds de financement ne sont pas suffisants, il sera versé par l'organisateur.

11. Paiement - documents à délivrer lors du paiement vie/décès

- 11.1. La réserve pension, majorée de la participation aux bénéfices sur le contrat contribution patronale, est liquidée en cas de vie de l'affilié, à l'âge terme. Le cas échéant, l'organisateur est tenu de compléter ce montant jusqu'au niveau du rendement minimum garanti fixé par la législation sociale (affilié actif).

L'organisme de pension paie ce capital à l'affilié, après réception de la quittance de liquidation signée par lui.

L'organisme de pension a le droit de demander un certificat de vie de l'affilié.

- 11.2. En cas de décès avant l'âge terme

Le montant de la réserve pension, augmenté de la participation aux bénéfices, qui se trouve au moment du décès de l'affilié sur le contrat contribution patronale, est versé au bénéficiaire lors du décès prématuré de l'affilié.

L'organisme de pension paie ce capital au bénéficiaire, après réception de la quittance de liquidation signée par lui.

L'organisme de pension a le droit de demander un certificat de vie du bénéficiaire.

Le bénéficiaire en cas de décès est déterminé en fonction du rang suivant :

- le conjoint de l'affilié ou le partenaire co-habitant légal, sauf dans les cas suivants :
  - les époux sont séparés judiciairement de corps et de biens ;
  - une demande écrite a été introduite auprès du tribunal pour obtenir le divorce judiciaire ou la séparation de corps et de biens ;
- à défaut, les descendants au premier degré de l'affilié ou, par représentation, - leurs descendants ;
- à défaut les ascendants au premier degré de l'affilié ;
- à défaut les héritiers légaux de l'affilié ;
- à défaut, le fonds de financement.

Si cet ordre de priorité désigne plus d'un bénéficiaire, une répartition proportionnelle entre les différents bénéficiaires sera établie.

L'affilié ne peut déroger à cet ordre de priorité et ne peut désigner un bénéficiaire nommément.

12. Dispositions diverses

12.1. Aucune formalité médicale n'est d'application.

12.2. Prorogation de l'âge terme non autorisée.

La prorogation implique que l'affilié, après l'âge terme normal, et dans le respect des conditions d'affiliation, soit toujours au travail et que la contribution la pension reste due, auquel cas, l'âge au terme est prolongé chaque fois d'un an.

12.3. Liquidation anticipée autorisée. On se réfère à l'article 16 des dispositions générales.

La liquidation anticipée est le retrait par l'affilié de la réserve pension, augmentée de la participation aux bénéfices sur le contrat contribution patronale, avant l'âge terme. Le cas échéant, l'organisateur est tenu de compléter ce montant jusqu'au niveau du rendement minimum garanti fixé par la législation sociale (affilié actif).

Liquider anticipativement est possible au plus tôt à partir du moment où l'affilié a atteint l'âge de 60 ans et que l'affilié n'a plus la qualité d'affilié (ainsi, entre autre, le prépensionné pourra demander à partir de l'âge de 60 ans la liquidation anticipée) ou à partir du moment du passage à la retraite avant l'âge terme.

La liquidation anticipée doit être demandée par l'affilié à l'organisme de pension.

Les documents à fournir sont ceux qui sont mentionnés à l'article 11.1.

12.4. En ce qui concerne avec les adaptations annuelles et intermédiaires, seul le premier alinéa de l'article 6 des dispositions générales est d'application.

- 12.5. Par dérogation aux dispositions générales (article 18), l'affilié actif ne peut, à aucun moment, faire des versements personnels volontaires afin de constituer des droits qui seraient équivalents à ceux de son contrat contribution patronale, si le paiement de la contribution diminue ou pour le maintenir en cas de sortie (affilié passif).
- 12.6. Par dérogation aux dispositions générales (article 17) l'affilié n'a aucun droit dans le cadre d'opérations immobilières.
- 12.7. Dans le cadre de cette assurance de groupe, seule une structure d'accueil est prévue pour recevoir les réserves constituées en raison d'un précédent emploi et transférées par l'affilié vers l'organisme de pension, situation visée par l'article 19, a) premier tiret des dispositions générales.

Par dérogation à l'article 19, b) des dispositions générales, les réserves transférées sont utilisées suivant la technique de *universal life* (capitalisation). Cela signifie que les réserves transférées portent intérêt à partir de la date-valeur de l'organisme de pension, au taux d'intérêt technique en vigueur à ce moment auprès de l'organisme de pension.

Conformément aux dispositions légales, ne sont prélevés aucun frais d'entrée sur les réserves transférées.

L'article 19 d) n'est pas d'application.

- 12.8. L'organisateur est chargé de la fourniture du texte du règlement de pension aux affiliés. Les affiliés peuvent disposer de ce règlement sur simple demande.
- 12.9. Tout ce qui est repris dans les dispositions générales à propos de la contribution personnelle/du contrat contribution personnelle n'est pas d'application.
- 12.10. L'organisme de pension ne peut être tenu responsable d'aucune suite fiscale négative en rapport avec la déductibilité du financement du régime de pension au niveau de l'employeur.
- 12.11. A l'article 11 des dispositions générales, tout ce qui est prévu à partir de l'alinéa 8 est supprimé et remplacé par les dispositions suivantes:

« Préalablement au transfert, l'organisateur est tenu de verser à l'organisme de pension l'indemnité telle que prévue aux points 1. ou 2. mentionnés ci-après.

Le fonds de financement constitue une valeur de rachat théorique.

1. Indemnité de rachat

Si la somme des valeurs de rachat théorique est inférieure ou égale à € 1.250.000 (*) une indemnité de rachat est prévue par affilié qui équivaut à un maximum de :

- €10(*)
- le minimum de 5% de valeur de rachat théorique et de 1 % de la valeur de rachat théorique multipliée par la durée restante du contrat contribution patronale, exprimée en années, jusqu'à l'âge terme.

L'indemnité pour le fonds de financement s'élève à 5% de la valeur de rachat théorique avec un minimum de € 10 (*).

2. Indemnité de liquidation

Si la somme des valeurs de rachat théorique est supérieure à € 1.250.000 (*), une indemnité de liquidation est prévue qui tient compte de :

- la composition des valeurs de couverture des provisions mathématiques de l'organisme de pension ;
- par catégorie de valeurs de couverture, la durée de placement de ces valeurs ;
- l'évolution des réserves mathématiques relatives à l'assurance de groupe rachetée.

L'indemnité de liquidation est la somme des éléments suivants :

- Indemnité forfaitaire
L'indemnité forfaitaire s'élève à 5% de la valeur de rachat théorique.
- Indemnité administrative
L'indemnité administrative est égale à € 2.500 (*).
- Indemnité financière = valeur de rachat théorique x IF
La définition des moins-values latentes sur le portefeuille de placement se fait sur la base du rendement de l'OLO à 10 ans.
L'indemnité financière ne peut jamais être négative et est exprimée sous la forme d'un pourcentage des réserves de pension.

$$IF = (5 - 2u) (i1 - i2)$$

avec

- IF = 0 si $i1 < \text{ou} = i2$
- IF = 0 si $u > \text{ou} = 2,5$

avec

- u = durée en années et en mois entre le moment de l'avis de rachat et le paiement effectif (ou le souhait de paiement) de la valeur de rachat ;
- i1 = le rendement OLO (OLO 10 ans) au moment de l'avis de rachat. Pour le cas où le marché OLO n'existerait plus, l'organisme de pension se réserve le droit de prendre le rendement d'un placement équivalent en EUR ;
- i2 = le rendement OLO moyen (OLO 10 ans) sur les 60 derniers mois, au moment de l'avis de rachat.

L'indemnité pour le fonds de financement est calculée de la même façon et selon les mêmes modalités, à moins qu'il ne soit pas appliqué d'indemnité administrative.

(*) ce montant est indexé en fonction de l'indice de santé (base 1988 = 100). L'indice qui doit être pris en considération est celui du deuxième mois du trimestre qui précède la date du rachat.

L'organisme de pension établit un avenant au règlement qui acte le rachat de l'assurance de groupe et le transfert. L'organisateur s'engage à communiquer spontanément et immédiatement une copie de cet avenant aux affiliés.»

- 12.12. A l'article 14 des dispositions générales, il est dit que pour le calcul des montants garantis en application des dispositions légales, les frais d'entrée sont utilisés vu que ces frais sont plus bas que les frais maximum définis légalement.

DISPOSITIONS GENERALES (version 01/01/2005)

GARANTIES VIE/DECES (ASSURANCE PRINCIPALE)

DEFINITIONS

GENERALITES

- Article 1 Objectif et principes de fonctionnement de l'assurance de groupe
- Article 2 Tarifs
- Article 3 Participations aux bénéficiaires
- Article 4 Fonds de financement
- Article 5 Capital décès défini
- Article 6 Adaptations annuelles et intermédiaires

PAIEMENT DES CONTRIBUTIONS

- Article 7 Mode de paiement des contributions
- Article 8 Non-paiement des contributions par l'organisateur

RESILIATION DE L'ASSURANCE DE GROUPE ET DISPOSITIONS CONNEXES

- Article 9 Abrogation ou modification de l'engagement de pension
- Article 10 Changement d'organisme de pension
- Article 11 Rachat par l'organisateur et transfert des valeurs de rachat théorique à un autre organisme de pension
- Article 12 Clause de modification
- Article 13 Cessation des activités de l'organisateur (régimes de pension d'entreprise)

DROITS DE L'AFFILIE

- Article 14 Montants garantis en application des dispositions légales
- Article 15 Droits en cas de sortie
- Article 16 Droit au rachat des réserves acquises - paiement des prestations
- Article 17 Droit dans le cadre d'opérations immobilières
- Article 18 Droit au paiement de primes complémentaires - contrat personnel
- Article 19 Structure d'accueil - contrats transférés

PAIEMENT VIE/DECES

- Article 20 Mode de paiement des prestations
- Article 21 Rachat par l'affilié
- Article 22 Déclaration du décès de l'affilié
- Article 23 Documents à fournir lors du paiement vie/décès

DISPOSITIONS SPECIALES CONCERNANT LA GARANTIE DECES

Article 24 Bénéficiaire(s) en cas de décès prématuré de l'affilié
Article 25 Description/modification du risque - obligation de communication de l'affilié
Article 26 Affections préexistantes

Article 27 Etendue de la garantie décès sous risque

INFORMATIONS CONCERNANT LA GESTION DE L'ENGAGEMENT DE PENSION

Article 28 Rapport de transparence

DISPOSITIONS DIVERSES

Article 29 Limitation fiscale (règle des 80%)
Article 30 Réserves acquises - règles d'actualisation
Article 31 Modification des dispositions générales
Article 32 Législation applicable
Article 33 Dispositions diverses

GARANTIES VIE/DECES (ASSURANCE PRINCIPALE)

DEFINITIONS

Assurance de groupe (assurance principale):

contrat ou ensemble de contrats d'assurance vie conclus auprès d'un organisme de pension par un organisateur :

- en faveur de l'ensemble ou d'une partie de son personnel et/ou de ses dirigeants (régimes de pension d'entreprise)
- en faveur de l'ensemble des travailleurs qui bénéficient d'un régime de pension sectoriel (régimes de pension sectoriel).

Régime de pension

Engagement de pension collectif

Organisateur (preneur d'assurance):

- l'employeur qui prend un engagement (régimes de pension d'entreprise).
- la personne morale, composée paritairement, désignée via une convention collective de travail par les organisations représentatives d'une commission ou d'une sous-commission paritaire, constituée en vertu du chapitre III de la loi du 5 décembre 1968 sur les conventions collectives de travail et les commissions paritaires, qui instaurent un régime de pension (régimes de pension sectoriel).

Affilié:

le travailleur qui appartient à la catégorie du personnel pour laquelle un régime de pension a été introduit et qui satisfait aux conditions d'affiliation du règlement (affilié actif) ainsi que l'ancien travailleur qui bénéficie toujours des droits actuels ou différés conformément au règlement (affilié passif).

Cédant:

le travailleur qui transfère ses réserves pension à la structure d'accueil.

Cohabitant légal:

un affilié est considéré comme cohabitant légal si il ou elle cohabite en vertu de la loi du 23 novembre 1998 instaurant la cohabitation légale ou en vertu d'une réglementation étrangère similaire.

Bénéficiaire:

personne en faveur de laquelle la prestation d'assurance est conclue.

Les prestations en cas de vie sont stipulées en faveur de « l'affilié ».

En cas de décès prématuré de l'affilié, les prestations en cas de décès reviennent au « bénéficiaire ».

Bénéficiaire acceptant:

le bénéficiaire est désigné comme bénéficiaire acceptant lorsqu'il accepte explicitement le bénéfice et qu'il confirme cette acceptation par écrit à l'organisme de pension.

L'acceptation est actée dans un avenant aux contrats de l'affilié/du cédant portant les signatures de l'organisateur, du bénéficiaire, de l'affilié/du cédant et de l'organisme de pension.

Pour les contrats repris dans la structure d'accueil, la signature par l'organisateur de l'avenant d'acceptation du bénéfice n'est pas nécessaire.

Si l'affilié/le cédant veut désigner un autre bénéficiaire, utiliser ses contrats dans le cadre d'opérations immobilières, transférer ses contrats à un autre organisme de pension dans le cadre du rachat de l'assurance de groupe par l'organisateur, ou, en cas de sortie transférer ses réserves acquises ou racheter ses contrats, l'accord écrit préalable du bénéficiaire acceptant est nécessaire.

Pour les contrats repris dans la structure d'accueil, l'autorisation du bénéficiaire acceptant est également requise pour toute modification impliquant une réduction du capital décès.

Organisme de pension:

LES ASSURANCES FEDERALES, Association d'Assurances Mutuelles sur la Vie, rue de l'Étuve 12, 1000 Bruxelles, organisme de pension agréé sous le numéro de code 0346 pour pratiquer les branches d'assurances 02, 21, 22 et 23.

Contribution ou prime:

montant(s) payable(s) par l'organisateur ou l'affilié en contrepartie des obligations de l'organisme de pension.

Contribution patronale:

prime que l'organisateur consacre à l'assurance de groupe.

Contrat de contribution patronales:

dispositions contractuelles régissant, pour un affilié, la partie de l'assurance de groupe alimentée par les contributions patronales qui ne sont pas versées au fonds de financement.

Contribution personnelle:

prime correspondant aux versements obligatoires de l'affilié pour l'assurance de groupe.

Contrat de contributions personnelles:

dispositions contractuelles régissant, pour un affilié la partie de l'assurance de groupe alimentée par ses versements obligatoires qui ne sont pas versés au fonds de financement.

Engagement de type "contributions définies":

l'engagement à payer des contributions définies au préalable dans une assurance de groupe.

Sortie:

- fin du contrat de travail avec l'organisateur, pour une autre cause que le décès ou la retraite (régimes de pension d'entreprise).
- fin du contrat de travail, pour une autre cause que le décès ou la retraite, pour autant que le travailleur n'ait pas conclu un nouveau contrat de travail auprès d'un employeur ressortant du même régime de pension que celui de son employeur précédent (régimes de pension sectoriel).

Prestations acquises (à un moment donné) (par un affilié) dans une assurance de groupe:

prestation à laquelle l'affilié a droit à l'âge terme lorsqu'il quitte le service de l'organisateur ou lorsqu'il ne satisfait plus aux conditions d'affiliation.

Réserve acquise (à un moment donné) (par un affilié):

réserve de pension pour laquelle les droits de l'organisateur sont transférés à l'affilié à la date de sa sortie ou à la date à laquelle il ne satisfait plus aux conditions d'affiliation, la réserve étant calculée à ce moment.

Rachat d'un contrat:

résiliation du contrat par l'organisateur/l'affilié/le cédant.

Valeur de rachat théorique:

par valeur de rachat théorique, on entend la "réserve pension" ou "la réserve vie", le cas échéant diminuée de la prime de risque qui finance le risque décès. La "réserve pension" ou "réserve vie" comprend la participation aux bénéfices vie.

Valeur de rachat à un moment donné:

prestation à verser par l'organisme de pension en cas de rachat du contrat.

Cessation du paiement de la prime ou réduction d'un contrat:

cessation du paiement des primes. Lorsqu'un capital décès défini est prévu, son financement sera poursuivi par la déduction à la fin de chaque mois, de la prime de risque de la réserve vie.

Affection préexistante:

une lésion corporelle et/ou une atteinte à la santé dans le chef de l'affilié datant d'avant la souscription du contrat, d'avant une majoration non contractuelle (en ce qui concerne cette majoration), ou d'avant la remise en vigueur de la prestation assurée.

Capital décès défini ou capital décès minimum:

capital mentionné dans le contrat de l'affilié. Ce capital comprend la réserve vie, la participation aux bénéfices vie et la participation aux bénéfices décès sur le capital sous risque.

Capital décès sous risque:

le capital décès sous risque est constitué par la différence entre le capital décès défini et la somme de la réserve vie, de la participation aux bénéfices vie et de la participation aux bénéfices décès sur le capital sous risque.

Prime de risque:

prime nécessaire pour assurer le capital décès sous risque. Elle est calculée en fonction du tarif qui a été déposé par l'organisme de pension auprès la CBFA, du capital sous risque, de l'âge et du sexe de l'affilié.

Frais d'entrée :

des frais d'entrée sont prélevés sur toute contribution diminuée au préalable des taxes.

Contribution nette:

contribution, hors taxes, de laquelle les frais d'entrée ont été déduits.

Réserve pension ou réserve vie:

montant constitué par la capitalisation des contributions nettes soit au taux d'intérêt technique en vigueur à la date valeur sur le compte bancaire de l'organisme de pension, soit au taux technique en vigueur à la date de l'attribution de ces contributions dans le cas où celles-ci ont été prélevées sur le fonds de financement.

La déduction de la prime de risque décès s'effectue, le cas échéant, aussi bien sur la réserve vie composée à l'aide des contributions personnelles que sur la réserve vie composée à l'aide des contributions de l'organisateur et ce, dans la même proportion que la répartition des contributions.

La déduction de cette prime de risque s'effectue tout d'abord sur la tranche de réserve vie qui bénéficie du taux d'intérêt technique le plus récent.

AR Vie:

Arrêté royal relatif à l'activité de l'assurance vie.

LPC/Législation sociale:

Loi du 28 avril 2003 relative aux pensions complémentaires et au régime fiscal de ces pensions et à un certain nombre d'avantages complémentaires en matière de sécurité sociale.

CBFA

Commission Bancaire, Financière et des Assurances

GENERALITES**Article 1.****Objectif et principes de fonctionnement de l'assurance de groupe****a. Quel est l'objectif de l'assurance de groupe?**

L'assurance de groupe vise, moyennant le paiement de contributions (budget de primes) par l'organisateur/l'affilié, la liquidation au(x) bénéficiaire(s) des prestations prévues au règlement.

b. Quand l'assurance de groupe entre-t-elle en vigueur? A quel moment les contrats de contributions patronales et personnelles entrent-ils en vigueur? Pour quelle durée l'assurance de groupe est-elle conclue?

L'assurance de groupe entre en vigueur à la date convenue par les parties.
Les affiliations individuelles s'effectuent comme déterminées dans le règlement.

Les engagements de l'organisme de pension n'entrent cependant en vigueur qu'après paiement des premières contributions, contributions fractionnées ou provisions et pour autant qu'il dispose de toutes les informations nécessaires en vue de calculer les prestations.

L'assurance de groupe est conclue pour une durée indéterminée.

c. Y a-t-il des formalités médicales?

La politique de l'organisme de pension relative à l'acceptation du risque décès impose des formalités médicales.

Si, en application de ses critères d'acceptation, l'organisme de pension constate un risque aggravé, il peut refuser la couverture des prestations, de la majoration des prestations ou de la remise en vigueur du contrat ou porter une surprime en compte.

Si l'organisme de pension demande un examen médical, cet examen est exécuté à ses frais.

La politique d'acceptation médicale peut être revue à tout moment et est communiquée à l'organisateur à sa demande.

d. Est-il possible de contester l'assurance de groupe ? Est-il possible de contester les contrats de contributions patronales et personnelles?

L'organisme de pension ne peut plus invoquer la dissimulation involontaire ou la communication involontaire de données incorrectes par l'organisateur ou l'affilié dès que les contrats concernés prennent effet.

Lorsque la date de naissance de l'affilié qui a été communiquée est incorrecte, les prestations de chaque partie sont majorées ou réduites en fonction de la date de naissance qui aurait dû être prise en considération.

e. Quand le droit de rachat existe-t-il?

Le rachat n'est possible que lorsque la valeur de rachat théorique est positive.

f. L'assurance de groupe peut-elle être remise en vigueur?

Le contrat racheté ou le contrat dont le paiement de la prime a été suspendu, peut être remis en vigueur. Le délai à cet effet s'élève à trois ans pour un contrat dont le paiement de la prime a été suspendu et à trois mois pour un contrat racheté.

La remise en vigueur du capital décès défini est subordonnée à la politique d'acceptation médicale en vigueur à ce moment auprès de l'organisme de pension. Les frais des éventuels examens médicaux sont entièrement à charge de l'organisme de pension.

La remise en vigueur prend effet à la date communiquée par l'organisme de pension à l'organisateur, cependant pour un contrat racheté, ce sera au plus tôt le jour qui suit la réception par l'organisme de pension du remboursement de la valeur de rachat et pour le contrat dont le paiement de la prime a été suspendu, le jour qui suit le paiement de la prime qui va de pair avec la remise en vigueur.

Article 2.

Tarifs

Les tarifs utilisés par l'organisme de pension en vue de déterminer les prestations assurées, résultent des bases techniques et des méthodes déposées par lui auprès de la CBFA.

Les contributions nettes sont capitalisées à partir de la date valeur au taux d'intérêt technique en vigueur à ce moment.

Article 3.

Participation aux bénéfices

Cette assurance de groupe participe gratuitement aux bénéfices réalisés dans la catégorie des assurances de groupe du type universal life selon les règles déterminées par l'organisme de pension et communiquées à la CBFA.

Article 4.

Fonds de financement

Le fonds de financement comporte des réserves qui ne se rapportent pas à la contribution patronale et au contrat de contributions personnelles des affiliés et constitue une valeur de rachat théorique.

1. Objectif du fonds

Le fonds de financement a pour objectif :

- lorsque l'organisateur le demande de contribuer au financement futur des contrats de contributions patronales. A cet effet, un plan de financement est élaboré par l'organisme de pension et l'organisateur;
- dans la mesure où il y a des contributions personnelles - pour tous les affiliés actifs et pour les affiliés qui bénéficient de prestations différées, couvrir à tout moment, la somme des différences positives entre la garantie de rendement minimum déterminée dans la législation sociale pour les contributions personnelles et la réserve minimum telle que prévue à l'AR Vie;
- financer la différence de contributions patronales lorsque la contribution patronale versée est inférieure à celle qui, en vertu du règlement, doit être attribuée au contrat de contribution patronale.

2. Alimentation du fonds

Le fonds de financement est alimenté par :

- les prestations non liquidées en cas de décès à défaut de bénéficiaire;
- la réserve du contrat de contribution patronale dont l'affilié ne peut pas disposer;
- les contributions patronales versées dans le cadre du plan de financement mentionné ci-avant;
- les versements de l'organisateur prévus pour financer la somme précitée des différences positives entre la garantie de rendement minimum fixée dans la législation sociale pour les contributions personnelles et la réserve minimum.

3. Gestion du fonds

Le fonds de financement est géré par l'organisme de pension. Sauf convention contraire, le fonds de financement bénéficie d'un intérêt égal au taux technique le plus récent repris dans le tarif des assurances groupe branche 21 de type universal life , majoré du taux de participation aux bénéfices attribué aux réserves des prestations en cas de vie dans la catégorie des assurances de groupe de type universal life.

4. Liquidation du fonds

En cas de :

- abrogation de l'engagement de pension ;
- liquidation ou faillite de l'organisateur ou de procédures analogues (régimes de pension d'entreprise);
- licenciement des affiliés tel que prévu par la législation relative à la fermeture des entreprises, aux entreprises en difficultés ou aux entreprises connaissant des circonstances défavorables exceptionnelles ou par une législation analogue (régimes de pension d'entreprise)

les actifs du fonds de financement qui ne correspondent pas aux obligations de l'organisateur sont transférés intégralement ou partiellement au fonds social de l'organisateur sauf si d'autres modalités d'attribution ont été fixées par convention collective de travail.

Ceci signifie que le montant à transférer est au maximum égal au montant des actifs dépassant les réserves acquises, le cas échéant majoré jusqu'à la garantie de rendement minimum déterminée sur base de la législation sociale.

Lorsque le transfert ne se rapporte qu'à une partie des affiliés, le montant à transférer sera limité proportionnellement aux réserves acquises des affiliés concernés, majorées, le cas échéant, jusqu'à la garantie de rendement minimum déterminée sur base de la législation sociale.

Article 5.

Capital décès défini

A aucun moment, le capital décès défini ne peut avoir comme conséquence de rendre la réserve vie négative.

A la souscription de ce capital décès défini et lors de toute modification ultérieure, l'importance de ce capital est testée par rapport au budget de primes défini dans les dispositions particulières.

Lorsque le capital décès défini est supérieur à 50 fois le budget de primes, il est limité à ce montant.

Si les contributions quelle qu'en soit la cause, ne sont plus payées, le capital décès défini - pour autant que les dispositions du règlement n'y dérogent pas - continuera à être financé sur base du dernier niveau connu. A cet effet, la prime de risque sera prélevée de la réserve vie.

Lorsque le capital décès défini ne peut plus être prévu étant donné que la réserve vie est insuffisante pour couvrir la prime de risque, alors le capital décès défini prend automatiquement fin.

L'organisme de pension en informe l'organisateur (*). L'information se fait par le biais d'une lettre recommandée qui sera envoyée au minimum 3 mois avant la suppression du capital décès défini. L'organisateur (*) est tenu d'en informer immédiatement l'affilié.

Les dispositions préalables sont d'application pour autant que et dans la mesure où la garantie exonération de primes n'a pas été souscrite ou dans la mesure où cette garantie n'est pas d'application.

(*) En cas de sortie de l'affilié, l'information de l'organisme de pension est adressée à l'affilié.

Article 6. Adaptations annuelles et intermédiaires

Les contrats de contributions patronales et personnelles sont adaptés à la date d'adaptation annuelle conformément aux dispositions particulières.

La suspension sans paiement de salaire du contrat de travail ou la reprise de l'activité par l'affilié donnent lieu à la cessation/reprise du paiement de la contribution dès le premier jour du mois qui coïncide ou qui suit avec cet événement. L'éventuelle adaptation des contrats de contributions patronales et personnelles s'effectue conformément à la cessation / reprise.

En cas de reprise partielle de l'activité après une suspension sans paiement de salaire du contrat de travail, si on se réfère à un salaire de référence ou à un montant nominal, les données en vigueur précédemment - ou les données adaptées si le premier jour du mois coïncide avec ou suit la date d'adaptation annuelle - sont multipliées par une fraction dont le numérateur correspond au nouveau taux d'occupation et le dénominateur à l'ancien taux d'occupation.

En cas de suspension sans paiement de salaire du contrat de travail, quelle qu'en soit la cause, le capital décès défini est maintenu et continue à être financé à partir de la réserve vie.

Sur le plan des adaptations annuelles et intermédiaires, l'organisateur porte la pleine responsabilité de la communication tardive des données nécessaires à l'organisme de pension et de l'adaptation tardive des contrats des affiliés qui peut en résulter.

Lorsque les données de référence manquent à la date d'adaptation, l'adaptation s'effectue sur la base des données les plus récentes disponibles.

Il n'y a pas de remboursement des contributions en cas de sortie.

PAIEMENT DES CONTRIBUTIONS

Article 7. Mode de paiement des contributions

Les contributions patronales et les contributions personnelles sont versées par l'organisateur, à chaque date d'échéance, à l'organisme de pension sur base du bordereau envoyé à l'organisateur par l'organisme de pension.

Si la date d'affiliation ou la date de reprise du paiement des contributions après une suspension se situe entre deux dates d'échéance de prime, une contribution prorata temporis sera due uniquement jusqu'à la date d'échéance de prime suivante.

En cas de majoration intermédiaire des contributions, l'augmentation de la contribution est également calculée prorata temporis jusqu'à la date d'échéance de prime suivante.

L'organisateur retient les contributions personnelles des affiliés et/ou les surprimes à charge des affiliés sur leur salaire et les verse à l'organisme de pension.

Le cas échéant, les contributions personnelles sont avancées par l'organisateur et récupérées par retenue, par fractions égales, sur le salaire mensuel de l'affilié.

La taxe annuelle sur les contrats d'assurance est versée conjointement avec les contributions. Le montant en est mentionné sur le bordereau.

Quelle que soit la périodicité du paiement de la contribution, le paiement de celles-ci n'est pas obligatoire.

Article 8.

Non paiement des contributions par l'organisateur

Les contributions doivent être payées aux dates d'échéance reprises dans les conditions particulières.

En cas de non-paiement, l'organisme de pension envoie un rappel à l'organisateur.

L'organisme de pension se réserve le droit, après l'envoi du rappel, de prélever les contributions patronales impayées du fonds de financement.

Si les contributions ne sont pas ou pas entièrement payées dans les 60 jours à partir de la date d'échéance, l'organisme de pension envoie une lettre recommandée à l'organisateur dans laquelle il attire l'attention sur les conséquences du non-paiement. Si l'organisme de pension ne reçoit pas de paiement dans les 15 jours après le dépôt à la poste de cette lettre recommandée, il envoie un avenant au règlement à l'organisateur actant le non paiement des contributions (réduction) de l'assurance de groupe à la date d'échéance des premières contributions impayées.

Lorsque l'organisateur, indépendamment de, ou pendant la procédure précitée a adressé une notification écrite de cessation du paiement de la prime à l'organisme de pension, l'organisme de pension envoie immédiatement à l'organisateur l'avenant prévu à cet effet.

L'organisateur s'engage à communiquer spontanément et immédiatement une copie de l'avenant précité aux affiliés de sorte que ceux-ci soient au courant du non-paiement dans les trois mois après la première date d'échéance impayée.

En cas de non paiement des contributions, le capital décès défini est maintenu au dernier niveau connu et continue à être financé à partir de la réserve vie.

Les contrats de contributions patronales et personnelles sans versement de primes restent subordonnés au règlement et les réserves de pension continuent à participer aux bénéfices dans la catégorie des assurances de groupe.

RESILIATION DE L'ASSURANCE DE GROUPE ET DISPOSITIONS CONNEXES

Article 9.

Abrogation ou modification de l'engagement de pension

L'organisateur peut abroger ou modifier l'engagement de pension à condition de respecter les dispositions de la LPC et les éventuelles autres dispositions légales qui sont d'application. En ce qui concerne les dispositions visées, l'organisme de pension suppose qu'elles ont été remplies dans le cadre de la relation entre l'organisateur et les affiliés.

En aucun cas, la modification ou l'abrogation d'un engagement de pension ne peut engendrer une diminution des droits acquis constitués sur base des primes déjà payées ou échues au moment de la modification ou de l'abrogation.

En cas d'abrogation de l'engagement de pension, le capital décès défini est maintenu au dernier niveau connu et continue à être financé à partir de la réserve vie.

Bien que l'assurance de groupe soit souscrite pour une durée indéterminée, l'abrogation de l'engagement de pension entraîne la résiliation de l'assurance de groupe.

Les contrats de contributions patronales et personnelles sont réduits à la date d'échéance de la première contribution impayée.

Le cas échéant, le fonds de financement et/ou l'organisateur intervient pour chaque affilié proportionnellement à la différence entre sa réserve acquise totale, qui sera éventuellement majorée jusqu'aux montants garantis en application de la LPC et sa réserve mathématique et ceci, jusqu'à la somme de ces différences pour tous les affiliés.

L'organisme de pension établit un avenant au règlement actant la résiliation et la réduction des contrats de contributions patronales et de contributions personnelles. L'organisateur s'engage à communiquer spontanément et immédiatement une copie de cet avenant aux affiliés de sorte que ceux-ci soient au courant de la résiliation au plus tard trois mois après la date d'échéance de la première contribution impayée.

Les contrats réduits des contributions patronales et des contributions personnelles restent soumis au règlement et continuent à participer aux bénéfices dans la catégorie des assurances de groupe.

Article 10. Changement d'organisme de pension

L'organisateur peut résilier l'assurance de groupe dans le but de changer d'organisme de pension.

La résiliation est signifiée par une lettre datée et signée envoyée par l'organisateur à l'organisme de pension. La résiliation entre en vigueur à la date anniversaire du règlement suivant la réception par l'organisme de pension de cette lettre de résiliation, sauf si convention contraire entre les parties.

Préalablement au changement d'organisme de pension, l'organisateur doit en informer la CBFA et demander l'accord individuel des affiliés sur cette modification. Si les procédures de la LPC et d'éventuelles autres législations d'application ont été respectées, celles-ci remplacent l'accord individuel des affiliés.

L'organisateur fournit la preuve à l'organisme de pension que la CBFA a été informée et que les affiliés ont accepté individuellement ou que les procédures légales ont été respectées.

Le contrat de contributions patronales et le contrat de contributions personnelles sont réduits à la date d'échéance de la première contribution impayée. A ce moment, le capital décès défini est également résilié.

L'organisme de pension établit un avenant au règlement actant la résiliation de l'assurance de groupe, la suppression de la garantie décès sous risque et la réduction des contrats de contributions patronales et de contributions personnelles. L'organisateur s'engage à communiquer spontanément et immédiatement une copie de cet avenant aux affiliés de sorte que ceux-ci soient informés de la résiliation au plus tard trois mois après la date d'échéance de la première contribution impayée.

Les contrats réduits de contributions patronales et de contributions personnelles restent soumis au règlement et continuent à participer aux bénéfices dans la catégorie des assurances de groupe.

Article 11. Rachat par l'organisateur et transfert des valeurs de rachat théorique à un autre organisme de pension

L'assurance de groupe peut être rachetée par l'organisateur en vue de transférer les valeurs de rachat théorique à un organisme de pension agréé en Belgique ou à un fonds de pension agréé en Belgique ou à un organisme de pension habilité à être actif en Belgique par le biais d'une succursale ou en libre prestation de services ou à un fonds de pension habilité à exercer son activité en Belgique.

La demande de rachat s'effectue à l'aide d'une lettre datée et signée envoyée par l'organisateur à l'organisme de pension. Le rachat entre en vigueur à la date anniversaire du règlement suivant la réception par l'organisme de pension de la lettre, sauf convention contraire entre les parties. A ce moment, le capital décès défini est également résilié.

Préalablement au changement d'organisme de pension et au transfert qui y est associé, l'organisateur doit en informer la CBFA.

En outre, il doit demander l'accord individuel de chaque affilié concernant le changement et le transfert. Si les procédures de la LPC et d'une éventuelle autre législation d'application ont été respectées, elles remplacent l'accord individuel des affiliés.

La CBFA peut s'opposer au transfert si l'équilibre de l'organisme de pension était mis en péril suite à ce transfert.

L'organisateur fournit la preuve à l'organisme de pension que la CBFA a été informée et que les affiliés ont accepté individuellement ou que les procédures légales ont été respectées.

En cas de transfert, aucune indemnité ou aucune perte de participations aux bénéfices ne peut être imputée aux affiliés ou déduite des réserves acquises au moment du transfert.

Préalablement au transfert, l'organisateur est tenu de verser à l'organisme de pension l'indemnité telle que prévue aux points 1. ou 2. mentionnés ci-après. En fonction du montant à transférer, l'organisme de pension effectuera le transfert de façon échelonnée.

Le fonds de financement constitue une valeur de rachat théorique.

1. Indemnité de rachat

Si la somme des valeurs de rachat théorique à transférer est inférieure ou égale à € 1.250.000 (*), une indemnité de rachat est due s'élevant, par affilié, au minimum à 1% de la valeur de rachat théorique de ses contrats, multiplié par la durée restante, exprimée en années, jusqu'à l'âge terme et au maximum à 5% de cette valeur de rachat théorique. Si l'indemnité ainsi déterminée est inférieure à € 75 (*) par contrat de contributions patronales et par contrat de contributions personnelles, alors ce dernier montant sera dû.

L'indemnité pour le fonds de financement s'élève à 5% de la valeur de rachat théorique avec un minimum de € 75 (*).

2. Indemnité de liquidation et transfert échelonné

Si la somme des valeurs de rachat théorique à transférer est supérieure à € 1.250.000 (*), une indemnité de liquidation est due qui est déterminée compte tenu de :

- la composition des valeurs de couverture des provisions mathématiques de l'organisme de pension;
- révolution des réserves mathématiques relatives à l'assurance de groupe rachetée;
- par catégorie de valeurs de couverture, la différence entre le rendement du marché et le rendement de ces valeurs au moment du transfert;
- par catégorie de valeurs de couverture, la durée de placement de ces valeurs.

De même, le délai entre la prise de connaissance par l'organisme de pension de la demande de transfert et le transfert effectif est fixé à :

* 0 mois jusqu'à un montant de € 1.250.000 (*);

* 6 mois pour la tranche comprise entre € 1.250.00 (*) et € 2.500.000 (*);

* 12 mois pour la tranche supérieure à € 2.500.000 (*).

L'organisme de pension établit un avenant au règlement qui acte le rachat de l'assurance de groupe, y compris la résiliation du capital décès défini et le transfert. L'organisateur s'engage à communiquer spontanément et immédiatement une copie de cet avenant aux affiliés.

(*) Les montants mentionnés aux points 1. et 2. de cet article sont adaptés en fonction de l'indice santé des prix à la consommation (base 1988 = 100). L'indice à prendre en considération est celui du second mois du trimestre précédant la date du rachat.

Article 12.

Clause de modification

Bien que le paiement de la prime ne soit pas obligatoire dans le cadre de la relation entre l'organisateur et l'organisme de pension et sans préjudice de l'application des dispositions précédentes, la diminution unilatérale de l'engagement de pension et l'adaptation de l'assurance de groupe qui en résulte n'est possible que si une ou plusieurs des circonstances suivantes se présentent :

- si la législation fiscale ou la législation relative à la sécurité sociale sur base de laquelle l'engagement de pension constitue un complément subissait des modifications considérables de sorte que les obligations du régime de pension augmenteraient considérablement ;
- si, en raison de circonstances économiques extérieures ou propres à l'entreprise, et selon l'avis motivé de l'organisateur, le maintien de l'engagement de pension sous sa forme inchangée n'est plus conforme à une gestion saine (régimes de pension d'entreprise).

Cette modification ne peut cependant pas entraîner une diminution des réserves déjà acquises des affiliés.

Article 13.

Cessation des activités de l'organisateur (régimes de pension d'entreprise)

En cas de liquidation de l'organisateur, de faillite, de fusion ou de reprise ou de procédures analogues, pour autant que les obligations de l'organisateur ne soient pas reprises par le nouvel organisateur, l'assurance de groupe est terminée de plein droit.. Le capital décès défini est maintenu au dernier niveau connu et continue à être financé à partir de la réserve vie.

Le cas échéant, le fonds de financement intervient dans la constitution des réserves acquises ou éventuellement, dans la constitution des montants garantis en application de la LPC à la date de cessation effective.

Si le fonds ne dispose pas de moyens suffisants, la répartition s'effectue proportionnellement aux réserves mathématiques de chaque affilié. L'éventuel surplus sera liquidé selon l'art. 4 des dispositions générales.

A la date de cessation officielle, les affiliés deviennent titulaires des contrats de contributions patronales et de contributions personnelles.

DROITS DE L'AFFILIÉ

Article 14.

Montants garantis en application des dispositions légales

En cas de sortie, de retraite ou d'abrogation de l'engagement de pension, l'affilié, en application de la LPC, a droit à la capitalisation de ses contributions personnelles qui, le cas échéant et au préalable, seront diminuées, du coût du risque décès avant la retraite. Cette capitalisation s'effectue au taux de rendement fixé par la LPC.

L'affilié a droit, aux moments précités, et en application de la LPC à la capitalisation des contributions patronales éventuellement diminuées au préalable, du coût du risque décès avant la retraite et des coûts maximum repris à la LPC. Cette capitalisation s'effectue par indexation ou au taux de rendement fixé par la LPC.

Lorsque le taux de rendement est modifié, l'ancien taux d'intérêt est appliqué aux contributions versées jusqu'à la date de la modification et le nouveau taux d'intérêt est appliqué à partir de la date de la modification.

L'organisateur est tenu de financer le déficit éventuel..

Article 15.

Droits en cas de sortie

En cas de sortie, l'affilié a le choix en ce qui concerne ses réserves acquises, éventuellement complétées jusqu'au montants garantis en application de la LPC, entre les différentes affectations suivantes :

1. le maintien auprès de l'organisme de pension sans modification de l'engagement de pension. Cela signifie que le capital décès défini est maintenu au dernier niveau connu et continue à être financé à partir de la réserve vie ;
2. le transfert dans la structure d'accueil;
3. le transfert à l'organisme de pension du nouvel organisateur pour autant qu'il soit affilié à l'engagement de pension de cet organisateur;
4. le transfert à un organisme de pension qui a une agrégation dans le cadre de l'octroi d'avantages extralégaux aux travailleurs.

L'affilié peut communiquer son choix directement à l'organisme de pension.

Si l'affilié n'opère pas de choix dans le délai légal fixé par la LPC, il est supposé avoir opté pour la possibilité mentionnée au point 1.

Cependant, après l'expiration du délai légal, l'affilié peut encore demander de transférer ses réserves acquises à la structure d'accueil ou à l'organisme de pension visé au point 3. ou au point 4.

Article 16.

Droit au rachat des réserves acquises - paiement des prestations

1. Règle générale : rachat ou paiement au plus tôt à partir de la retraite ou 60 ans

L'affilié peut exercer son droit au rachat de ses réserves acquises ou obtenir le paiement des prestations en cas de vie au moment de sa mise à la retraite ou à partir du moment où il atteint l'âge de 60 ans.

- Le "Paiement des prestations en cas de vie" signifie que l'affilié a atteint l'âge terme repris dans les dispositions particulières et a droit au paiement des prestations en cas de vie.
- Le "Rachat" signifie que l'affilié n'a pas atteint l'âge terme repris dans les dispositions particulières et demande à percevoir anticipativement les prestations.

En cas de rachat suite à la mise à la retraite ou à partir de l'âge de 60 ans, la valeur de rachat théorique est attribuée et l'indemnité de rachat prévue à l'art. 21 n'est pas d'application.

Aux dispositions ci-avant, il faut ajouter que le droit de rachat ne peut pas être exercé tant que l'affilié n'est pas sorti.

2. Exceptions

Le droit de rachat peut toujours être exercé par l'affilié dans le cadre d'opérations immobilières ou dans le cadre du transfert des réserves acquises en cas de sortie.

Sur base des dispositions légales, l'indemnité de rachat prévue à l'art. 21 n'est pas d'application dans ce dernier cas.

3. Disposition spéciale

Lorsque l'âge terme repris dans les dispositions particulières est inférieur à 65 ans et que l'affilié reste au service de l'organisateur, l'organisateur est tenu de poursuivre l'engagement de pension avec paiement des contributions avec 65 ans comme nouvel âge terme.

Toutefois, le capital décès défini et l'éventuelle garantie du risque incapacité de travail, qui fait l'objet de l'assurance complémentaire prennent fin à l'âge terme initial.

L'organisateur informe l'organisme de pension de pareils cas au moins trois mois avant l'âge terme.

L'affilié peut demander par lettre datée et signée adressée à l'organisateur ou à l'organisme de pension que les prestations en cas de vie prévues à l'âge terme initial lui soient attribuées. Cette lettre prend effet le jour suivant sa réception par l'organisme de pension mais au plus tôt à l'âge terme.

Article 17.

Droits dans le cadre d'opérations immobilières

- A. L'organisateur accepte que l'affilié utilise son contrat de contributions patronales et le contrat de contributions personnelles dans le cadre des opérations immobilières mentionnées dans cet article.

Si le contrat est déjà grevé d'une mise en gage, l'organisme de pension peut refuser la mise en gage ultérieure. De même, l'organisme de pension peut refuser la mise en gage si une avance a déjà été prélevée ou inversement.

L'attention de l'affilié sera portée sur le fait que l'utilisation du contrat de contribution patronale et de contribution personnelle dans le cadre d'opérations immobilières peut limiter les possibilités de choix en matière de garantie risque décès et peut même aboutir à une modification de cette garantie par l'organisme de pension.

a. Droit à l'avance

Cette avance ne peut pas être supérieure au minimum pouvant encore être atteint par la valeur de rachat pendant la durée restant à courir des contrats patronaux et personnels. Par ailleurs, il est tenu compte des retenues légales éventuelles.

Le cas échéant, le capital décès défini (pourra être) sera limité par l'organisme de pension de sorte que la réserve pension à l'âge terme soit au moins égale au montant de l'avance majoré des retenues légales.

L'acte d'avance mentionne les conditions dans lesquelles l'avance est octroyée et en particulier les conditions en matière d'octroi des participations bénéficiaires.

Lorsque l'attribution du bénéfice a été acceptée, la cosignature de l'acte d'avance par le bénéficiaire acceptant est exigée.

- #### **b. Droit de mise en gage des droits de pension pour garantir un prêt et droit d'attribution de la valeur de rachat à la reconstitution d'un crédit hypothécaire.**

L'affilié bénéficie des droits précités. Les conditions, limitations et modalités d'application peuvent être demandés auprès de l'organisme de pension.

B. Conditions d'attribution avec implication fiscale

Le droit à l'avance, la mise en gage des droits de pension pour garantir un prêt ou l'attribution de la valeur de rachat à la reconstitution d'un prêt hypothécaire ne sont autorisés que conformément à la législation fiscale belge.

Cette législation stipule notamment qu'une avance et/ou une mise en gage (y compris un transfert de droits à un tiers) ne peuvent être accordés que pour permettre au travailleur d'acquies, de construire, transformer, améliorer ou réparer des biens immobiliers sis en Belgique (sauf si la législation fiscale prévoyait une région géographique plus vaste) productifs de revenus imposables.

Les avances et prêts doivent être remboursés dès que ces biens sortent du patrimoine de l'affilié.

Article 18.

Droit au paiement de primes complémentaires - contrat personnel

L'affilié actif ainsi que l'affilié passif ont toujours la possibilité de verser des primes complémentaires affectées à un contrat personnel au sein de la gamme de produits proposés par l'organisme de pension en matière d'assurances vie-individuelle tout en respectant les critères d'acceptation qui sont valables pour ces assurances. Ce contrat personnel sera soumis aux conditions générales applicables à l'assurance vie individuelle ainsi qu'à la politique d'acceptation médicale applicable à ces assurances.

En cas de diminution des contributions, les primes qui peuvent être payées sont au maximum égales à la diminution de la contribution. En cas de sortie, elles peuvent au maximum être égales aux montants des dernières contributions patronales et personnelles du contrat.

Lorsque dans les différents scénarios qui se présentaient ci-avant, la cessation du versement des contributions a pour conséquence que le capital décès défini se termine et l'organisme de pension ne garantit pas le paiement ultérieur dans le cadre de la garantie exonération de primes où lorsque le capital décès défini diminue suite au financement d'une opération immobilière, l'affilié actif peut souscrire une garantie comparable dans le cadre de l'assurance vie individuelle, ceci dans la gamme de produits proposée par l'organisme de pension en matière d'assurances vie individuelle et sous respect des critères d'acceptation. Si la garantie comparable est souscrite dans le mois qui suit l'extinction de la garantie décès concernée et que le capital décès souscrit n'est pas supérieur au dernier niveau connu du capital décès défini dans le cadre de ce plan de pension, l'organisme de pension n'appliquera pas de formalités médicales pour l'acceptation du risque décès. La clause d'exclusion ou la surprime appliquée dans le plan de pension sont également d'application pour la garantie décès comparable.

Le droit à la souscription de cette garantie décès comparable expire le deuxième mois qui suit la fin de la garantie décès sous risque.

Les frais d'un examen médical sont à charge de l'organisme de pension.

Article 19.

Structure d'accueil - contrats transférés

a. Que sont des contrats transférés?

Les contrats transférés sont:

- le(s) contrat(s) dont les réserves sont acquises dans le chef d'un emploi précédent auprès d'un autre employeur et que l'affilié a décidé de transférer à l'organisme de pension. Ce transfert est possible tant que l'affilié n'est pas sorti (première situation);
- les contrats dont l'affilié transfère, au moment de sa sortie, les réserves acquises au sein de l'organisme de pension ou les contrats qui, après la sortie de l'affilié, continuent à être gérés par l'organisme de pension comme des contrats "sans modification de l'engagement de pension" et dont les réserves acquises sont transférées au sein de l'organisme de pension. Les transferts décrits ci-avant sont effectués en vue d'une modification de la combinaison d'assurance (deuxième situation).

Le cas échéant, ces contrats transférés sont répartis selon leur origine et le paiement de la contribution (assurance de groupe ou assurance d'engagement individuel de pension ; contrat de contributions personnelles et/ou contributions patronales).

Les dispositions relatives aux contrats transférés sont valables dans le chef de l'affilié avec statut de travailleur dans le sens de la LPC en tant que "structure d'accueil".

b. Quand un contrat transféré prend-il effet et quelles combinaisons d'assurance sont possibles?

Un contrat transféré prend effet à la date de transfert. Par date de transfert, il est entendu la date valeur des réserves transférées sur le compte en banque de l'organisme de pension (première situation) ou pour les réserves qui se trouvent déjà au sein de l'organisme de pension, la date de réception par l'organisme de pension de la demande écrite de transfert des réserves acquises (autres situations).

Les réserves transférées peuvent, au choix du cédant, être utilisées selon une des combinaisons suivantes:

1. "capital différé avec contre-assurance de la réserve", complété ou non d'une assurance décès temporaire financée à l'aide d'une prime unique.
La combinaison "capital différé avec contre assurance de la réserve" prévoit le versement d'un capital en cas de vie du cédant à l'âge terme ou le versement d'un capital égal à la valeur de rachat théorique en cas de décès du cédant avant l'âge terme.
2. une assurance "décès" temporaire financée à l'aide d'une prime unique.
3. une assurance mixte 10/X, où X est inférieur ou égal à 20. Dans cette combinaison, le capital versé en cas de décès du cédant est déterminé au préalable par lui et le capital en cas de vie est une fraction ou un multiple du capital en cas de décès.

c. Y a-t-il des formalités médicales?

La combinaison "capital différé avec contre-assurance de la réserve" peut toujours être souscrite sans formalités médicales.

La politique de l'organisme de pension relative à l'acceptation du risque de décès dans les autres combinaisons proposées impose des formalités médicales. Si l'organisme de pension, en application de ses critères d'acceptation, constate un risque aggravé, il peut refuser l'assurance des prestations demandées ou porter une surprime en compte.

Si des formalités médicales sont applicables, les réserves déjà transférées sont constituées, pendant la période pendant laquelle les formalités médicales sont en suspens, dans la combinaison "capital différé avec contre-assurance de la réserve".

d. Tarifs

Les tarifs utilisés par l'organisme de pension pour déterminer les prestations assurées résultent des bases et méthodes qu'il a déposées, au moment de l'entrée en vigueur du contrat transféré, auprès de la CBFA concernant la tarification des assurances de groupe. Les tarifs ne sont pas garantis pour les éventuelles majorations futures des prestations suite à des transferts supplémentaires de réserves acquises. Ces majorations bénéficient du tarif applicable à la date valeur des réserves transférées sur le compte en banque de l'organisme de pension ou à la date de réception par l'organisme de pension de la demande écrite de transfert.

e. A quel moment se termine un contrat transféré?

Sauf convention contraire, la date de fin des contrats transférés est l'âge terme de l'assurance de groupe dont le cédant bénéficie/bénéficiait auprès de l'organisme de pension.

f. Qui est le bénéficiaire d'un contrat transféré?

Les prestations en cas de vie à l'âge terme reviennent au cédant.

Sauf s'il apparaît autrement d'un écrit valable du cédant, l'attribution du bénéfice des prestations en cas de décès des contrats transférés est la même que celle valable pour l'assurance de groupe dont bénéficie/bénéficiait le cédant auprès de l'organisme de pension.

g. Les contrats transférés peuvent-ils être rachetés?

Le cédant qui est / était affilié à l'assurance de groupe sous le statut de travailleur peut racheter les réserves des contrats transférés conformément à la législation d'application et sans indemnité de rachat en vue d'un transfert soit à un organisme de pension agréé dans le cadre de l'octroi d'avantages extralégaux aux travailleurs, soit à l'organisme de pension du nouvel employeur dans la mesure où il quitte ou a quitté le service de l'organisateur.

h. Les contrats transférés peuvent-ils être utilisés pour des opérations immobilières?

A. Si le contrat est déjà grevé d'une mise en gage, l'organisme de pension peut refuser la mise en gage ultérieure. De même, l'organisme de pension peut refuser la mise en gage lorsqu'une avance a déjà été accordée ou inversement.

a. Droit à une avance

Le cédant peut obtenir une avance. Cette avance est limitée au montant minimum liquidable en cas de décès. De plus, il est tenu compte des retenues légales éventuelles.

L'acte d'avance mentionne les conditions dans lesquelles l'avance est octroyée et en particulier, les conditions en matière d'octroi des participations bénéficiaires.

Lorsque l'attribution du bénéfice a été acceptée, la cosignature de l'acte d'avance par le bénéficiaire acceptant est requise.

b. Droit de mise en gage des droits de pension pour la garantie d'un prêt et droit d'attribution de la valeur de rachat à la reconstitution d'un crédit hypothécaire

Le cédant bénéficie des droits précités.

B. Conditions d'attribution avec implication fiscale

Le droit à l'avance, la mise en gage des droits de pension pour garantir un prêt ou l'attribution de la valeur de rachat à la reconstitution d'un emprunt hypothécaire ne sont accordés que conformément à la législation fiscale belge.

Cette législation stipule notamment qu'une avance et/ou une mise en gage des droits de pension pour garantir un prêt et le droit d'attribution de la valeur de rachat pour la reconstitution d'un crédit hypothécaire (y compris le transfert des droits à un tiers) ne peuvent être accordés que pour permettre d'acquérir, de construire, transformer, améliorer ou réparer des biens immobiliers en Belgique (sauf si la législation fiscale prévoyait une région géographique plus vaste) et productifs de revenus imposables.

Les avances et prêts doivent être remboursés dès que ces biens sortent du patrimoine de l'affilié.

i. Paiement

Sauf autres dispositions (légales) impératives, le cédant peut racheter les réserves des contrats transférés au plus tôt à partir de sa mise à la retraite ou à partir du moment où il atteint l'âge de 60 ans.

Aussi bien les prestations en cas de vie qu'en cas de décès sont payées en capital.

Le capital pension, le paiement de la valeur de rachat revenant au cédant à partir de son 60ième anniversaire ou à partir de sa mise à la retraite ainsi que les prestations prévues en cas de décès peuvent être convertis en rente à la demande du cédant ou, en cas de décès, sur demande écrite du bénéficiaire désigné. La rente est calculée sur base du capital net cédé. Par capital net, on entend le capital après prélèvement des retenues légales obligatoires éventuelles.

La demande de conversion en rente n'est recevable que si le montant annuel de la rente initiale pour le bénéficiaire concerné est supérieur au plafond déterminé par la loi. Si aucun plafond légal n'a été déterminé, le plafond tel que déterminé dans la LPC est d'application.

Sans préjudice de l'application de dispositions (légales) impératives en la matière, le montant de la rente est déterminé sur la base des règles d'actualisation appliquées par l'organisme de pension à la date d'entrée en vigueur de la rente, compte tenu d'une indexation annuelle de 2% en progression géométrique et, en ce qui concerne le capital pension ou le paiement de la valeur de rachat qui revient au cédant, d'une réversibilité de cette rente. La réversibilité signifie qu'en cas de décès du cédant après la date de début de la rente, cette rente sera attribuée à vie pour 80% à la personne avec qui le cédant était marié à la date à laquelle la rente est initialement entrée en vigueur et dont il n'est pas séparé judiciairement de corps et de biens ou avec qui il cohabitait légalement à ce moment.

En cas de demande de conversion d'un capital en rente telle qu'indiqué ci-dessus, l'organisme de pension a le droit de transférer ce capital à un autre organisme de pension qui se charge de toutes les obligations relatives au versement des rentes et ce, dans le respect des éventuelles dispositions (légales) impératives en la matière. Dans le cas d'un tel transfert, l'organisme de pension est dispensé de toute obligation relative à la rente.

j. Affections préexistantes

L'organisme de pension n'accorde pas la prestation "décès" si la survenance de l'événement qui donne normalement lieu à son intervention est causée par une affection préexistante, notamment une lésion corporelle et/ou une atteinte à la santé dans le chef du cédant avant le transfert des réserves. Si cependant les formalités médicales ou les examens médicaux mentionnent ou mettent en évidence des affections préexistantes, celles-ci sont couvertes, sauf avis contraire écrit de l'organisme de pension avec indication des affections préexistantes pour lesquelles la couverture n'est pas accordée.

Si l'organisme de pension n'applique pas de formalités médicales ou d'examen médicaux concernant l'acceptation du risque "décès", les affections préexistantes sont couvertes à moins qu'elles ne soient de telle nature et ne se manifestent de telle façon qu'elles entraîneront avec une grande probabilité la survenance de l'événement qui donne normalement lieu à l'intervention pendant les 2 premières années.

Chaque fraude, dissimulation volontaire ou déclaration incorrecte volontaire entraîne la nullité de la garantie en question. Les primes à l'aide desquelles cette garantie a été financée reviennent à l'organisme de pension.

k. Législation applicable

Les contrats transférés sont soumis aux dispositions légales et réglementaires d'application en Belgique pour les assurances vie en général et pour les contrats transférés, y compris en particulier "la structure d'accueil".

PAIEMENT VIE/DECES

Article 20.

Mode de paiement des prestations

Aussi bien les prestations en cas de vie que les prestations en cas de décès sont payées en capital.

Le capital pension, le paiement de la valeur de rachat revenant à l'affilié à partir de son 60ème anniversaire ou à partir de sa mise à la retraite ainsi que les prestations prévues en cas de décès, peuvent être convertis en rente à la demande de l'affilié ou, en cas de décès, sur demande écrite du bénéficiaire désigné. La rente est calculée sur la base du capital net cédé. Par capital net, on entend le capital après prélèvement des éventuelles retenues légales obligatoires.

La demande de conversion en rente n'est recevable que si le montant annuel de la rente initiale pour le bénéficiaire concerné est supérieur au plafond déterminé par la loi. Si aucun plafond légal n'a été déterminé, le plafond tel que déterminé dans la LPC est applicable.

Sans préjudice de l'application de dispositions (légales) impératives en la matière, le montant de la rente est déterminé sur la base des règles d'actualisation appliquées par l'organisme de pension à la date d'entrée en vigueur de la rente, compte tenu d'une indexation annuelle de 2% en progression géométrique et, en ce qui concerne le capital pension ou le paiement de la valeur de rachat qui revient à l'affilié, d'une réversibilité de cette rente. La réversibilité signifie qu'en cas de décès du cédant après la date de début de la rente, cette rente sera versée à vie pour 80% à la personne avec qui le cédant était marié à la date à laquelle la rente est initialement entrée en vigueur et dont il n'était pas séparé judiciairement de corps et de biens ou avec qui il cohabitait légalement à ce moment.

Sauf si, au moment de la conversion, d'autres dispositions (légales) étaient d'application, les règles d'actualisation utilisées ne peuvent pas produire de résultat inférieur au résultat obtenu à l'aide des tables de mortalité prospectives belges déterminés par la CBFA et du taux d'intérêt égal au taux d'intérêt de référence maximum pour les opérations d'assurance de longue durée, déterminé par les arrêtés d'exécution de la loi du 9 juillet 1975 sur le contrôle des entreprises d'assurance, diminué de 0,5%.

En cas d'une insuffisance par rapport à la conversion comme définie dans l'alinéa précédent, l'organisateur est tenu à financer la différence.

Si, à la fin de l'exercice, les résultats technico-financiers présentent un solde positif pour l'ensemble des bénéficiaires des rentes visés par cet article, chaque bénéficiaire d'une rente bénéficiera d'une participation aux bénéfices conformément à l'AR portant exécution de la LPC.

Avec l'accord de l'organisateur, l'organisme de pension peut céder le capital net à un organisme de pension qui se charge de toutes les obligations relatives aux (versements) de rente et ce, en respectant les éventuelles dispositions (légales) impératives en la matière. Pour un tel transfert, l'organisme de pension est dispensé de toute obligation relative à la rente. L'affilié est informé de son droit de demander une liquidation en rente et non en capital par l'organisme de pension deux mois avant l'âge terme ou dans les deux semaines après que l'organisme de pension ait été informé par écrit de la mise à la retraite anticipée.

En cas de décès de l'affilié, l'organisme de pension informe le(s) bénéficiaire(s) de ce droit dans les deux semaines après qu'il ait été informé par écrit du décès.

Pour que le paiement s'effectue en rente, l'affilié ou le bénéficiaire doit indiquer son choix concernant la transformation en rente sur la quittance de liquidation.

Article 21. Rachat par l'affilié

Pour autant qu'aucune disposition légale impérative n'interdise le rachat, celui-ci peut être demandé à l'aide d'une lettre datée et signée envoyée à l'organisme de pension.

La valeur de rachat théorique à liquider est diminuée de l'indemnité de rachat. Cette indemnité s'élève au maximum à 5% de la valeur de rachat théorique du/des contrat(s) et au minimum à 1% de cette valeur de rachat multiplié par la durée encore à courir jusqu'à l'âge terme, exprimée en années. Si l'indemnité ainsi calculée est inférieure à € 75 (*) par contrat de contribution patronale et de contribution personnelle, ce dernier montant est dû.

(*) le montant mentionné est indexé en fonction de l'indice santé des prix à la consommation (base 1988 = 100). L'indice à prendre en considération est celui du second mois du trimestre précédant la date du rachat.

En ce qui concerne le calcul de la valeur de rachat, le jour qui suit la date de réception par l'organisme de pension de la lettre prévue au premier alinéa est pris en considération.

Le rachat entre en vigueur à partir de la date à laquelle la quittance de rachat est signée pour accord.

Le contrat et les avenants y afférents doivent être transmis à l'organisme de pension ainsi que, le cas échéant, l'accord écrit du/des bénéficiaire(s) acceptant(s).

Article 22. Déclaration du décès de l'affilié

Le décès doit être déclaré à l'organisme de pension au plus tard dans les 30 jours, éventuellement à l'aide du formulaire prévu à cet effet. En cas de déclaration tardive, l'organisme de pension peut, sauf si la preuve est fournie que la déclaration a été introduite aussi rapidement que possible, réduire son intervention à concurrence du préjudice qu'il a subi.

La déclaration doit comprendre le lieu, la date et l'heure du décès ainsi que les circonstances dans lesquelles il est survenu. De même, un extrait de l'acte de décès et un certificat médical mentionnant la cause du décès doivent être communiqués à l'organisme de pension.

En ce qui concerne le certificat médical, l'affilié donne l'autorisation au médecin qui a constaté la cause de décès de même qu'au médecin qui l'a traité en dernier lieu avant le décès de communiquer à l'organisme de pension la cause/les circonstances de son décès.

En outre, l'organisme de pension peut réclamer toute pièce supplémentaire.

Le(s) bénéficiaire(s) est/sont contraint(s) de permettre et de demander à tout médecin ayant administré des soins au défunt de fournir à l'organisme de pension toutes les informations demandées par celui-ci, ainsi que d'accepter l'examen du corps à leur frais. Si une de ces obligations n'est pas remplie, l'organisme de pension peut refuser entièrement ou partiellement son intervention.

Après déclaration et sur base des informations fournies et des résultats des éventuels examens, l'organisme de pension juge si son intervention est accordée et il communique sa position au(x) bénéficiaire(s). Cette position est considérée comme acceptée si le bénéficiaire ne réagit pas par lettre recommandée dans les 8 jours qui suivent la communication par l'organisme de pension de sa position.

En cas de présentation de faux certificats, de fausses déclarations ou de dissimulation ou manque de mentions volontaires de certains faits ou circonstances alors qu'ils seraient manifestement pertinents pour l'évaluation de l'évènement, l'organisme de pension peut refuser son intervention et réclamer le recouvrement de toutes les sommes indûment versées majorées des intérêts légaux.

Article 23. Documents à fournir lors du paiement vie/décès

Le paiement est effectué après réception par l'organisme de pension de la quittance de liquidation signée et après la communication des documents suivants:

A. En cas de vie :

- un certificat de vie de l'affilié mentionnant sa date de naissance;
- une copie de la carte SIS pour identifier le numéro NISS;
- le cas échéant: une copie de la notification de la décision d'octroi de la pension légale (document à demander auprès de l'Office National des Pensions/ Institut National des Assurances Sociales pour Travailleurs Indépendants) ou un justificatif attestant la sortie de l'affilié ayant le statut de travailleur (copie document C4).

B. En cas de décès:

- un certificat de vie du/des bénéficiaire(s);
- une copie de la carte SIS du/des bénéficiaire(s) pour identifier le numéro NISS.

Dans les cas dans lesquels le bénéficiaire n'a pas été désigné nommément: un acte de notoriété établissant les droits du/des bénéficiaire(s).

DISPOSITIONS SPECIALES CONCERNANT LA GARANTIE DECES

Article 24. Bénéficiaire(s) en cas de décès prématuré de l'affilié

Lorsque l'affilié décède avant l'âge terme, les prestations en cas de décès seront liquidées au(x) bénéficiaire(s) sur base de l'ordre et de la répartition suivante :

1. le conjoint de l'affilié ou le partenaire cohabitant légal sauf dans les cas suivants:
  - les époux sont séparés judiciairement de corps et de biens ;
  - une demande écrite a été introduite auprès du tribunal pour obtenir le divorce judiciaire ou la séparation de corps et de biens;
2. à défaut, en parts égales, les enfants légitimes, adoptés ou naturels reconnus de l'affilié. Si un enfant est prédécédé, la part de cet enfant revient, par représentation, en parts égales à ses enfants et, en cas de prédécès, à leurs descendants, en parts égales, pour la part qui reviendrait au bénéficiaire qu'ils représentent. S'il n'y a pas de représentation, la part de l'enfant prédécédé revient en parts égales aux autres enfants de l'affilié;
3. à défaut, au(x) bénéficiaire(s) désigné(s) par l'affilié repris dans la clause bénéficiaire annexée à son contrat ou dans la dernière lettre recommandée envoyée par l'affilié, chacun pour la part qui lui est attribuée;
4. à défaut, en parts égales, aux parents de l'affilié et à défaut de l'un d'eux, au survivant;
5. à défaut, en parts égales, aux frères et sœurs et à défaut de l'un d'eux, à ses enfants; à défaut de ceux-ci, aux autres frères ou sœurs de l'affilié, en parts égales;
6. à défaut, aux autres héritiers légaux en nom propre de l'affilié;
7. à défaut, au fonds de financement.

L'affilié peut déroger à cet ordre. Cette dérogation est reprise dans un avenant signé par l'affilié, l'organisateur et l'organisme de pension.

Si cette dérogation a pour but de priver un époux non séparé de corps et de biens ou les enfants de l'attribution du bénéfice, l'époux/l'épouse doit accepter cette dérogation sur base des dispositions légales concernant les droits et obligations respectives des époux et de leur régime matrimonial.

Si l'affilié et le bénéficiaire viennent à décéder sans que l'ordre de décès ne puisse être déterminé, les prestations sont attribuées aux remplaçant(s) suivant l'ordre ci-avant.

Article 25. Description/modification du risque - obligation de communication de l'affilié

Si sur base de quelque document que ce soit (bulletin d'affiliation etc...), il est déduit que, lors de l'acceptation du risque de décès par l'organisme de pension ou lors du calcul du tarif pour assurer ce risque, il a été tenu compte des spécificités de l'affilié (activité professionnelle, sports, lieu de résidence ...), toute modification devra être communiquée dans les 30 jours à l'organisme de pension. Cette communication obligatoire est également valable en cas de diminution du risque concerné.

Si l'augmentation ou la diminution du risque est de telle nature que l'organisme de pension aurait accordé cette garantie sous d'autres conditions, il propose, endéans le mois à partir de la notification précitée, d'adapter les conditions des prestations avec entrée en vigueur à partir de la date de l'augmentation du risque ou à partir de la date à laquelle l'organisme de pension a pris connaissance de la diminution du risque.

Si en cas d'augmentation du risque, la proposition de l'organisme de pension est refusée ou n'est pas acceptée dans un délai de 30 jours à partir de la réception de cette proposition, l'organisme de pension peut résilier les prestations moyennant l'envoi d'une lettre recommandée dans les 15 jours.

Cependant, si l'organisme de pension peut délivrer la preuve qu'il n'aurait pas accordé la garantie sous les conditions modifiées, il peut résilier, moyennant l'envoi d'une lettre recommandée, la garantie dans un délai de 30 jours à partir de la date à laquelle il a pris connaissance de l'aggravation.

Si un sinistre se produit avant que l'augmentation du risque ne soit communiquée à l'organisme de pension, le paiement est réglé sur base des prestations qui auraient été assurées sur base de la prime réellement payée, compte tenu de la modification du risque.

Cependant, si l'organisme de pension peut délivrer la preuve qu'elle n'aurait pas accordé la couverture dans les conditions modifiées, elle peut limiter les prestations au remboursement de toutes les primes payées pour le risque.

Si la non communication d'une augmentation du risque est effectuée dans une intention frauduleuse, l'organisme de pension peut refuser le versement des prestations et toutes les primes déjà échues, lui reviennent à titre de dommages.

Article 26.

Affections préexistantes

L'organisme de pension n'accorde pas le capital décès sous risque si la survenance de l'événement donnant normalement lieu à son intervention est causée par une affection préexistante, notamment une lésion corporelle et/ou une atteinte à la santé dans le chef de l'affilié avant l'affiliation/avant la souscription du risque/avant une majoration non convenue au préalable (en ce qui concerne cette majoration)/avant la remise en vigueur du capital décès sous risque.

Si cependant les formalités médicales et/ou les examens mentionnent ou mettent en évidence des affections préexistantes, celles-ci sont couvertes, sauf avis contraire écrit de l'organisme de pension avec indication des affections préexistantes pour lesquelles la couverture n'est pas accordée.

Si l'organisme de pension n'applique pas de formalités médicales ni d'exams médicaux pour l'acceptation du risque décès, les affections préexistantes sont couvertes sauf si elles sont de telle nature et se manifestent de telle façon qu'elles entraîneront avec une grande probabilité la survenance de l'événement qui donne normalement lieu à son intervention pendant les 2 premières années.

Toute fraude, dissimulation intentionnelle ou déclaration incorrecte volontaire entraîne la nullité de la garantie en question. Les primes échues jusqu'au moment où l'organisme de pension en prend connaissance lui reviennent.

Article 27.

Étendue de la garantie sous risque "décès"

a. Quelle est l'étendue territoriale?

La garantie est valable dans le monde entier.

b. Y a-t-il une intervention en cas de suicide?

Le suicide n'est pas couvert dans l'année qui suit l'affiliation à l'assurance de groupe ou la remise en vigueur des contrats de l'affilié. Le suicide n'est pas couvert pour la partie de la garantie décès sous risque qui constitue depuis moins d'un an une majoration de la garantie décès sous risque assurée antérieurement. Le suicide est assimilé à l'euthanasie en phase non-terminale.

c. Les risques de navigation aérienne sont-ils couverts?

Le décès de l'affilié est couvert en tant que passager d'un engin aérien (avion, hélicoptère, montgolfière) sauf :

- si l'appareil est utilisé pour la pratique de compétitions, démonstrations, courses, raids, vols de formation, records ou tentatives de record et vols d'essai
- si l'appareil est un prototype ou un appareil militaire non utilisé à des fins de transport
- s'il s'agit d'un appareil de type planeur, ULM ou deltaplane.

d. Le risque de guerre est-il couvert?

Le décès dû à un fait de guerre n'est pas couvert.

Cependant, si le décès survient lors d'un séjour à l'étranger, il y a lieu de faire une distinction entre deux cas :

- si le conflit éclate lors d'un séjour à l'étranger, le risque est couvert pour autant que l'affilié ne participe pas activement aux hostilités
- si l'affilié se rend dans un pays où un conflit armé est en cours, il peut être couvert pour autant qu'il ne participe pas activement aux hostilités. Cette couverture exige une surprime et sera mentionnée dans un avenant au contrat.

Si l'affilié fait partie d'une force mise en œuvre par les autorités, le risque de guerre peut être couvert moyennant un contrat spécial et avec l'accord de la CBFA.

e. Les risques d'émeutes sont-ils couverts?

Le décès survenu à la suite d'émeutes, de terrorisme (*), de troubles civils ou d'actes de violence collectifs d'inspiration politique, idéologique ou sociale, accompagnés ou non de rébellion contre l'autorité ou les pouvoirs établis, n'est pas couvert.

Le risque d'émeute est néanmoins couvert si les bénéficiaires démontrent que l'affilié :

- soit n'y a pas participé activement;
- soit se trouvait dans un état d'autodéfense légitime;
- soit est intervenu en tant que membre des forces de l'ordre à la demande des autorités.

(*) Par terrorisme, il est entendu toute action clandestine organisée d'inspiration politique, idéologique, économique ou sociale, exécutée par un individu ou groupement constituant un attentat sur des personnes et/ou sur des biens - ayant respectivement pour but d'évincer ou détruire des biens ou personnes - et pour motif sous-jacent de susciter la peur ou créer un climat d'insécurité auprès de la population.

f. Y a-t-il d'autres exclusions?

Tous les autres risques sont couverts sauf:

- le décès causé volontairement par le bénéficiaire ou à son instigation;
- le décès survenu suite à l'exécution d'une condamnation judiciaire de peine de mort;
- le décès survenu suite à ou provoqué directement par un crime ou délit commis volontairement par l'affilié en tant qu'auteur ou coauteur et dont il pouvait prévoir les conséquences;
- le décès suite à un saut en parachute sans que ce saut puisse être justifié par un cas de force majeure;
- le décès survenu suite à un saut à l'élastique tel que le Benji.

g. Quel montant est payé lorsqu'un risque n'est pas couvert?

Lorsque le décès a été provoqué volontairement par le bénéficiaire ou à son instigation, les prestations assurées en cas de décès sont payées aux autres bénéficiaires.

Si l'affilié meurt suite à un autre risque exclu, l'assureur paie au bénéficiaire la valeur de rachat théorique à la date du décès.

De même, l'assureur rembourse la capitalisation des primes se rapportant à la période après la date du décès.

INFORMATIONS CONCERNANT LA GESTION DE L'ENGAGEMENT DE PENSION

Article 28.

Rapport de transparence

L'organisme de pension établit chaque année un rapport de transparence concernant la gestion de l'assurance de groupe qui comporte les informations suivantes :

1. le mode de financement de l'assurance de groupe et les modifications structurelles de celui-ci ;
2. la stratégie d'investissement à court et à long terme et la mesure dans laquelle les aspects sociaux, éthiques et environnementaux sont pris en compte ;
3. le rendement des placements ;
4. la structure des coûts ;
5. la participation aux bénéfices.

Ce rapport est mis à la disposition de l'organisateur qui le communique sur simple demande aux affiliés.

DISPOSITIONS DIVERSES

Article 29.

Limitation fiscale (règle des 80%)

Pour que les contributions patronales assurant le financement du régime de pension constituent des irais professionnels déductibles et pour que les contributions personnelles payées par l'affilié soient prises en considération pour une réduction d'impôt conformément au CIR et en particulier l'article 52, 3° b CIR; l'article 59 CIR; l'article 145¹, 1° CIR et l'article 145³ CIR, la pension constituée à l'aide de cette assurance de groupe, participation aux bénéfices comprise, majorée de :

- la pension légale;
- les autres pensions extralégales, à l'exception cependant de celles constituées par l'épargne pension et les contrats d'assurance vie individuelle autres que ceux conclus en exécution d'un engagement individuel de pension,

exprimée en rente annuelle ne peut pas dépasser 80% de la dernière rémunération annuelle brute normale, compte tenu d'une durée normale de l'activité professionnelle.

Pour l'application de la limitation fiscale relative aux prestations revenant à l'affilié à l'âge terme, il est tenu compte de l'option en rente qui prévoit une indexation annuelle de la rente de 2% en progression géométrique et si l'affilié est marié ou cohabite légalement, une réversibilité de 80% sur la tête de l'époux survivant ou du cohabitant légal.

L'organisateur se réserve le droit de limiter les contributions ou les prestations si la limitation fiscale était dépassée.

Article 30.

Réserves acquises - règles d'actualisation

Les réserves acquises sont égales aux montants qui se trouvent sur les comptes individuels séparés de l'affilié. Par comptes individuels séparés, on entend les comptes tenus pour chaque affilié pour les contributions personnelles d'une part et pour les contributions de l'employeur d'autre part. Le montant des comptes individuels séparés reprend également la participation aux bénéfices attribuée.

Les prestations acquises dépendent du tarif et de la durée de la garantie tarifaire.

Article 31.

Modification des dispositions générales

Si l'organisme de pension souhaite modifier les Dispositions Générales pour des motifs fondés et dans les limites de la bonne foi, il propose par lettre ordinaire à l'organisateur d'appliquer les Dispositions générales modifiées à partir d'une date déterminée par lui.

L'organisateur se charge de notifier/communiquer les Dispositions Générales modifiées aux affiliés.

Article 32.

Législation applicable

L'assurance de groupe est soumise aux dispositions légales en vigueur en Belgique pour les assurances vie en général et pour les assurances de groupe en particulier.

Sauf autre avis de l'organisateur, l'organisme de pension part du principe que la LPC est d'application pour tous les affiliés ayant le statut de travailleur.

Article 33.

Divers

a. Qui est le débiteur des taxes, impôts, prélèvements, ... ?

Tous les impôts, taxes, prélèvements ... aussi bien actuels que futurs, sont à charge de l'organisateur ou /de l'affilié/ du bénéficiaire selon le cas.

b. Notifications et courrier

Toute notification écrite d'une partie à l'autre est supposée être faite à la date de dépôt à la poste et s'effectue valablement à leur dernière adresse communiquée mutuellement.

Il est convenu qu'une lettre recommandée suffit à titre de mise en demeure.

L'envoi d'une lettre recommandée est prouvé par l'accusé de réception de la poste.

A défaut de présentation de l'exemplaire original d'un quelconque courrier, la copie dans les dossiers de l'organisme de pension vaut à titre de preuve.

c. Juridiction

Si l'organisateur, un affilié ou un bénéficiaire a une réclamation concernant la gestion ou l'exécution de l'assurance de groupe et s'il n'obtient pas gain de cause, il peut s'adresser à l'ombudsman des Assurances ou à la CBFA.

Les précitées se réservent bien sûr le droit d'introduire une procédure judiciaire. Les litiges entre les parties tombent sous l'application des tribunaux belges. Si une de ces parties est domiciliée en dehors de la Belgique, seul le tribunal de l'arrondissement du siège de l'organisme de pension est compétent.

d. Bonne foi, équité et bon sens

L'organisateur règle les affaires dans sa relation avec les affiliés non prévues explicitement dans les dispositions du règlement. Si l'organisme de pension est une partie intéressée, ceci s'effectue toujours en concertation avec lui. L'arrangement de telles affaires doit toujours s'effectuer dans les limites et le respect de la bonne foi, de l'équité, du bon sens et de l'esprit du règlement.

e. Protection de la vie privée

Dans le cadre de la gestion et de l'exécution de l'assurance de groupe, l'organisme de pension dispose d'un certain nombre de données personnelles des parties concernées. Comme prescrit légalement, les concernés ont un droit de consultation et de correction de ces données personnelles.

L'organisme de pension garantit qu'il traite les données confidentiellement et les utilise uniquement pour la gestion et l'exécution de l'assurance de groupe.

Des informations complémentaires peuvent être obtenues auprès du registre public de la Commission pour la protection de la vie privée, Avenue de la Porte de Hal 5-8, 1060 BRUXELLES.

PENSIOENREGLEMENT

BIJZONDERE BEPALINGEN

1. Voorwerp en doel van het pensioenstelsel

In uitvoering van de CAO van 9 oktober 2006 voert het Sociaal Fonds van de betonindustrie, hierna de inrichter, een pensioenstelsel in met het oog op het financieren van het sectoraal pensioen ten gunste van de arbeid(st)ers die bedoeld zijn onder 5. Aansluiting.

Het doel van dit pensioenstelsel is het garanderen, buiten de wettelijke pensioenverplichtingen en ter verhoging ervan:

- a) aan de aangeslotene zelf, een kapitaal indien hij in leven is op de eindleeftijd;
- b) aan de begunstigde(n) die door dit reglement worden aangeduid, een kapitaal in geval van overlijden van de aangeslotene voor de eindleeftijd.

2. Documenten

Het **pensioenreglement** is het geheel van contractuele bepalingen die de voorwaarden van de groepsverzekering die uitvoering geeft aan het pensioenstelsel vaststellen, alsook de rechten en verplichtingen van de **werknemers** inzake aansluiting, de rechten en de verplichtingen van de aangeslotene, de inrichter en de pensioeninstelling met betrekking tot de verzekering.

De **bijzondere bepalingen** beschrijven de regels die op uniforme wijze gelden voor alle aangeslotenen die van dit pensioenstelsel genieten.

De **algemene bepalingen** beschrijven de werkingsprincipes en -modaliteiten die van toepassing zijn op dit pensioenstelsel en op alle gelijkaardige pensioenstelsels die bij de pensioeninstelling worden uitgevoerd.

In uitvoering van het pensioenreglement wordt op het hoofd van elke aangeslotene een overeenkomst (**werkgeversbijdrageovereenkomst**) gesloten die aangeeft waarvoor de aangeslotene verzekerd is en welke de financiering is.

De bijzondere bepalingen en de algemene bepalingen moeten samen gelezen worden en vormen één geheel.

De bijzondere bepalingen hebben evenwel voorrang op de algemene bepalingen.

De pensioeninstelling behoudt zich het recht voor alle niet uitdrukkelijk door de bijzondere bepalingen voorziene situaties te regelen in overeenstemming met de algemene bepalingen.

3. Werking in de tijd

Het pensioenstelsel vangt aan op 1 oktober 2006.

4. Definities

- 4.1. **Pensioenstelsel**
collectieve pensioentoezegging
- 4.2. **Inrichter**
Sociaal Fonds van de betonindustrie, Voltastraat 12, 1050 BRUSSEL
- 4.3. **Pensioeninstelling**
Federale Verzekeringen, Vereniging van Onderlinge Levensverzekeringen, Stoofstraat 12, 1000 BRUSSEL
- 4.4. **Werkgever**
de onderneming die ressorteert onder het PSC 106.02 en die valt onder het toepassingsgebied van de CAO van 9 oktober 2006
- 4.5. **Arbeid(st)er**
de natuurlijke persoon die een arbeidsovereenkomst voor arbeiders heeft afgesloten met de werkgever
- 4.6. **Sector**
sector van de betonindustrie (PSC 106.02)
- 4.7. **Aangeslotene**
- *Actieve aangeslotene*: de arbeid(st)er in dienst van de werkgever waarvoor de inrichter een pensioenstelsel heeft ingevoerd en die aan de aansluitingsvoorwaarden van dit pensioenstelsel voldoet.
  - *Passieve aangeslotene (slaper)*: de gewezen arbeid(st)er die nog steeds actuele of uitgestelde rechten geniet omdat hij bij zijn uittreding verkozen heeft zijn verworven reserves, zonder wijziging van de pensioentoezegging, bij de pensioeninstelling te laten.
- Waar nodig wordt het onderscheid actieve/passieve aangeslotene gemaakt in het reglement.
- 4.8. **Begunstigde**
persoon in wiens voordeel de prestaties bedongen zijn
- 4.9. **Eindleeftijd**
de normale eindleeftijd is vastgesteld op de eerste dag van de maand volgend op het bereiken van de leeftijd van 65 jaar
- 4.10. **Pensioenbijdrage, ook premiebudget of bijdrage**
de bijdrage die wordt toegewezen aan de werkgeversbijdrageovereenkomst
- 4.11. **Werkgeversbijdrageovereenkomst**
de individuele rekening op naam van de aangeslotene die gespijsd wordt door de pensioenbijdragen en de toegekende winstdeelname
- 4.12. **Jaarlijkse aanpassingsdatum**
de jaarlijkse aanpassingsdatum is 31 december van elk kalenderjaar

5. Aansluiting

De arbeid(st)er wordt vanaf de indiensttreding bij de werkgever aangesloten.

De werknemer die na de indiensttreding bij de werkgever overstapt naar de categorie van de arbeid(st)ers, wordt aangesloten vanaf het ogenblik waarop hij tot de categorie van de arbeiders behoort.

De administratieve aansluiting gebeurt op de eerste dag van de maand samenvallend met of volgend op de datum waarop de arbeid(st)er aan de gestelde voorwaarden voldoet.

De aansluiting gebeurt evenwel ten vroegste op 1 oktober 2006.

Aansluiting is verplicht.

6. Beëindiging van de aansluiting

De aansluiting neemt een einde op:

- de eerste dag van de maand samenvallend met of volgend op de dag waarop de aangeslotene niet langer aan de definitie van arbeid(st)er beantwoordt en zijn verworven reserves de pensioentoezegging verlaten hebben;
- de eerste van de maand samenvallend met of volgend op de dag waarop de aangeslotene niet meer in dienst is van een werkgever en zijn reserves de pensioentoezegging verlaten hebben;
- de eindleeftijd
- de datum van het overlijden van de aangeslotene voor de eindleeftijd

7. Pensioenbijdrage (ook premiebudget) - elementen voor de berekening van de pensioenbijdrage

7.1. De actieve aangeslotene heeft recht op een pensioenbijdrage.

De pensioenbijdrage is voor de aangeslotene verworven op 31 december van elk kalenderjaar en dit op basis van de anciënniteit zoals vastgesteld in 7.2. en de andere elementen zoals vastgesteld in 7.4. en 7.5.

De aangeslotene die in de loop van een kalenderjaar en vóór 31 december uittreedt, (vervroegd) pensioneert, overlijdt of de eindleeftijd bereikt heeft geen recht op een pensioenbijdrage voor dat kalenderjaar.

7.2. De anciënniteit die bepalend is voor de omvang van de pensioenbijdrage wordt telkens op 1 januari van het lopend kalenderjaar fictief vastgesteld in functie van de loopbaan die de aangeslotene in de sector in de hoedanigheid van arbeid(st)er telt vanaf 1 januari 2006.

De volgende regels zijn van toepassing:

- Het jaar van indiensttreding als arbeid(st)er in de sector (het jaar van het verwerven van de hoedanigheid van arbeid(st)er in de sector) wordt steeds in aanmerking genomen als 1 anciënniteitjaar.
- Op 1 januari volgend op het jaar van indiensttreding als arbeid(st)er in de sector (het jaar van het verwerven van de hoedanigheid van arbeid(st)er in de sector) is de in aanmerking te nemen anciënniteit 2 jaar. De daaropvolgende 1ste januari is de anciënniteit 3 jaar enz.

- Uittredingsanciënniteit:
  - bij uittreding in de loop van een kalenderjaar wordt de anciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari van dat jaar van toepassing was min 1 jaar.
  - bij uittreding op 31 december van een kalenderjaar wordt de anciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari van dat jaar van toepassing was.

Wanneer een uitgetreden arbeid(st)er opnieuw intreedt (een werknemer opnieuw de hoedanigheid van arbeid(st)er in de sector verwerft) wordt voor het kalenderjaar van herintreding (het kalenderjaar van het opnieuw verwerven van de hoedanigheid van arbeid(st)er) als anciënniteit de uittredingsanciënniteit (in voorkomend geval de startanciënniteit: zie hierna) + 1 jaar in aanmerking genomen.

Speciale schikking bij de inwerkingtreding van het pensioenstelsel voor diegenen die op 1 oktober 2006 reeds een loopbaan als arbeid(st)er bij de huidige werkgever hebben ("startanciënniteit").

Voor de arbeid(st)er die op 1 oktober 2006 - de datum van inwerkingtreding van het pensioenstelsel - aangesloten wordt, wordt voor de berekening van de anciënniteit een "startanciënniteit" in aanmerking genomen. Onder "startanciënniteit" wordt verstaan dat de ononderbroken loopbaan die de arbeid(st)er bij zijn huidige werkgever als arbeid(st)er heeft, in aanmerking genomen wordt om de omvang van de pensioenbijdrage vast te stellen. Onder "huidige werkgever" wordt verstaan de werkgever van de aangeslotene op 1 oktober 2006 alsook de vorige werkgever van de aangeslotene voor zover de huidige werkgever voortkomt uit of betrokken was bij een operatie als herstructurering, fusie, splitsing,...

De volgende regels zijn van toepassing

- *het jaar van de (laatste) indiensttreding bij de huidige werkgever wordt in aanmerking genomen als 1 anciënniteitjaar.*
- *op elke 1ste januari die volgt op het jaar van de (laatste) indiensttreding bij de huidige werkgever wordt 1 jaar anciënniteit bijgerekend en dit tot en met 1 januari 2006.*
- *bij uittreding tussen 2 oktober 2006 en 30 december 2006 wordt de startanciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari 2006 van toepassing was min 1 jaar.*
- *bij uittreding op 31 december 2006 wordt de startanciënniteit vastgeklikt op de anciënniteit die op 1 januari 2006 van toepassing was.*
- *Vanaf 1 januari 2007 wordt de startanciënniteit aangevuld met anciënniteit in de sector zoals hierboven beschreven.*

7.3. De pensioenbijdrage, die een ondeelbare jaarbijdrage is, stemt, rekening houdend met de anciënniteit zoals hiervoor bepaald, overeen met hetgeen vastgesteld is in een sectorale collectieve arbeidsovereenkomst gesloten binnen het Paritair Subcomité voor de betonindustrie (PSC 106.02).

7.4. De pensioenbijdrage wordt op 31 december toegekend voor zover de aangeslotene in het verstreken kalenderjaar ten minste één gepresteerde arbeidsdag telt.

Voor de pensioenbijdrage 2006 en de inhaalbijdrage 2005 (zie punt 7.6) wordt de vereiste van één gepresteerde arbeidsdag niet gesteld.

7.5. Voor wat de omvang van de pensioenbijdrage betreft, wordt geen onderscheid gemaakt naargelang het arbeidsregime van de aangeslotenen.

7.6. Inhaalbijdrage 2005 voor de aangeslotene die in 2005 in dienst was als arbeid(st)er bij de huidige werkgever

Bij de **inwerkingtreding** van het pensioenstelsel wordt aan de arbeid(st)er die aangesloten wordt op 1 oktober 2006 en die gedurende het kalenderjaar 2005 als arbeid(st)er in dienst was bij zijn huidige werkgever, een inhaalbijdrage toegekend. Deze inhaalbijdrage is bepaald in de CAO van 9 oktober 2005. Voor **wat** het gegeven anciënniteit **betreft**, wordt rekening gehouden met de "startanciënniteit" die gedefinieerd is in 7.2. min 1 jaar. **voor** de definitie van huidige werkgever wordt verwezen naar art. 7.2.

De inhaalbijdrage is voor de aangeslotene verworven op 31 december 2006. De aangeslotene die in de loop van het kalenderjaar 2006 en **vóór** 31 december 2006 uittreedt, (vervroegd) pensioneert, overlijdt of de eindleeftijd bereikt heeft geen recht op de inhaalbijdrage.

- 7.7. De pensioenbijdrage (inhaalbijdrage) omvat de verzekeringstaks die op het ogenblik van de inwerkingtreding van het pensioenstelsel 4,4% bedraagt, niet. Deze taks is ten laste van de inrichter. De pensioenbijdrage (inhaalbijdrage) omvat **evenmin** de bijzondere sociale zekerheidsbijdragebijdrage die op het ogenblik van de inwerkingtreding van het pensioenstelsel 8,86% bedraagt.

8. Betaling van de pensioenbijdragen –toewijzing van de pensioenbijdragen aan de werkgeversbijdrageovereenkomsten

- 8.1. De inrichter staat in voor de betaling van de pensioenbijdragen.
- 8.2. De pensioeninstelling raamt aan de hand van de gegevens die bij haar voorhanden zijn inzake aangeslotenen en anciënniteit en aan de hand van het gegeven dynamiek van de sector dat wordt aangereikt door de inrichter, de pensioenbijdragen en nodigt de inrichter uit te betalen.

De uitnodiging tot betaling houdt rekening met een veiligheidsmarge van 5% van de geraamde pensioenbijdragen en houdt er rekening mee dat de middelen die in het financieringsfonds aanwezig zijn, aangewend zullen worden voor de financiering van de pensioenbijdragen.

Het positieve saldo van de pensioenbijdragen en de in het financieringsfonds aanwezige middelen moeten ten laatste met valutatdatum 31/12 op de bankrekening van de pensioeninstelling voorkomen en wordt toegewezen aan het financieringsfonds totdat alle gegevens voor de toewijzing aan de **werkgeversbijdrageovereenkomsten** voor handen zijn.

De toewijzing van de pensioenbijdragen aan de **werkgeversbijdrageovereenkomsten** gebeurt met retroactief effect op 31/12.

9. Verworven reserves - verworven prestaties - rechten van de aangeslotene op de werkgeversbijdrageovereenkomst

- 9.1. De verworven reserves zijn de reserves op een bepaald ogenblik waarop de aangeslotene recht heeft overeenkomstig het pensioenstelsel. De verworven reserves zijn, anders gezegd, gelijk aan het bedrag dat zich op de werkgeversbijdrageovereenkomst bevindt. Dit **bedrag** bestaat uit de pensioenreserve en de winstdeelnamen.
- 9.2. De verworven prestaties zijn gelijk aan de verworven reserves.

- 9.3. De werkgeversbijdrageovereenkomst (pensioenreserve en winstdeelname leven) is (zijn) pas na één jaar aansluiting bij het pensioenstelsel verworven voor de aangeslotene. Indien de aangeslotene **uittreedt** voor het einde van het eerste jaar van zijn aansluiting, worden de bedragen van de werkgeversbijdrageovereenkomst in het financieringsfonds gestort.

10. Uittreding

- 10.1. Uittreding is de beëindiging van de arbeidsovereenkomst tussen de aangeslotene en zijn huidige werkgever anders dan door overlijden of het bereiken van de eindleeftijd, voorzover de aangeslotene geen nieuwe arbeidsovereenkomst voor arbeid(st)ers heeft afgesloten met een andere werkgever van de sector die onder het toepassingsgebied van hetzelfde pensioenstelsel valt.

Beëindiging van de arbeidsovereenkomst omwille van vervroegde pensionering (pensionering) valt niet onder het begrip uittreding. De procedure die hierna volgt is dan ook niet van toepassing op die situatie.

Bij uittreding is de inrichter ertoe gehouden binnen een termijn van één jaar de pensioeninstelling van de uittreding in kennis te stellen. Binnen dezelfde periode kan de aangeslotene evenwel zelf de pensioeninstelling van zijn uittreding in kennis stellen.

De pensioeninstelling deelt uiterlijk binnen de 30 dagen na de hiervoor vermelde kennisgeving de volgende gegevens mee aan de inrichter:

- het bedrag van de verworven reserves, zo nodig aangevuld tot de door de sociale wetgeving vastgestelde minimumrendementsgarantie;
- het bedrag van de verworven prestaties;
- de verschillende keuzemogelijkheden (zie: Algemene Bepalingen) en het feit dat de uitkering bij overlijden (pensioenreserve, verhoogd met de winstdeelname) behouden blijft.

De inrichter stelt de aangeslotene onmiddellijk in kennis van de door de pensioeninstelling meegedeelde gegevens.

De aangeslotene moet zijn keuze binnen de 30 dagen na de kennisgeving door de inrichter schriftelijk meedelen aan de pensioeninstelling.

Na ontvangst van de keuze van de aangeslotene voert de pensioeninstelling de keuze uit binnen de 30 dagen.

Speciale schikking inzake elektronische gegevensstromen

Indien de pensioeninstelling rechtstreeks gemachtigd is de nodige gegevens inzake in- en uitdiensttreding bij de werkgever via de Kruispuntbank van Sociale Zekerheid te ontvangen, zal er een rechtstreekse communicatie tussen de pensioeninstelling en de aangeslotene plaatsvinden en zal de hiervoor vermelde procedure door de volgende vervangen worden:

Bij uittreding is de pensioeninstelling ertoe gehouden binnen een termijn van één jaar te rekenen vanaf de uittreding, de volgende gegevens aan de aangeslotene mee te delen (*):

- *het bedrag van de verworven reserves, zo nodig aangevuld tot de door de sociale wetgeving vastgestelde minimumrendementsgarantie;*
- *het bedrag van de verworven prestaties;*
- *de verschillende keuzemogelijkheden (zie: Algemene Bepalingen) en het feit dat de uitkering bij overlijden (pensioenreserve, verhoogd met de winstdeelname) behouden blijft.*

Binnen de 30 dagen na de mededeling van de gegevens door de pensioeninstelling moet de aangeslotene zijn keuze schriftelijk aan de pensioeninstelling overmaken.

Na ontvangst van de keuze van de aangeslotene voert de pensioeninstelling de keuze uit binnen dertig dagen.

(*) De termijn van één jaar wordt vervangen door 30 dagen wanneer de aangeslotene de pensioeninstelling binnen de periode van één jaar zelf op de hoogte brengt van zijn uittreding. Bedoelde 30 dagen lopen in dat geval vanaf demedeling van de aangeslotene.

- 10.2 Bij uittreding worden eventuele tekorten in de verworven reserves onmiddellijk door de inrichter aangezuiverd.

Bij de uittreding wordt de werkgeversbijdrageovereenkomst eveneens onmiddellijk aangezuiverd met het eventuele tekort ten opzichte van de door de sociale wetgeving vastgestelde minimumrendementsgarantie.

Dit houdt in dat de hiervoor gedefinieerde verworven reserves, zo nodig, door de inrichter worden aangevuld tot het niveau van de door de sociale wetgeving vastgestelde minimumrendementsgarantie. Deze eventuele aanvulling zal door de pensioeninstelling uit het financieringsfonds geput worden of indien niet genoeg middelen in het financieringsfonds aanwezig zijn door de inrichter gestort worden.

11. Uitbetaling - af te leveren documenten bij uitbetaling leven/overlijden

- 11.1. De pensioenreserve, verhoogd met de winstdeelname op de werkgeversbijdrageovereenkomst, wordt bij leven van de aangeslotene, op de eindleeftijd uitgekeerd. In voorkomend geval is de inrichter gehouden dit bedrag aan te vullen tot het niveau van de door de sociale wetgeving vastgestelde minimumrendementsgarantie (actieve aangeslotene).

De pensioeninstelling betaalt dit kapitaal aan de aangeslotene, na ontvangst van de door hem ondertekende vereffeningskwitantie.

De pensioeninstelling heeft het recht een bewijs van leven van de aangeslotene te vragen.

- 11.2. Bij overlijden voor de eindleeftijd

Het bedrag van de pensioenreserve, verhoogd met de winstdeelname, die op het ogenblik van het overlijden van de aangeslotene op de werkgeversbijdrageovereenkomst voorkomt, wordt bij vooroverlijden van de aangeslotene aan de begunstigde uitgekeerd.

De pensioeninstelling betaalt dit kapitaal aan de begunstigde, na ontvangst van de door hem ondertekende vereffeningskwitantie.

De pensioeninstelling heeft het recht een bewijs van leven van de begunstigde te vragen.

De begunstigde bij overlijden wordt bepaald volgens de volgende rangorde:

- *de echtgenoot van de aangeslotene of de wettelijk samenwonende partner behalve in de volgende gevallen:*
  - *de echtgenoten zijn gerechtelijk van tafel en bed gescheiden;*
  - *een schriftelijk verzoek werd bij de rechtbank ingediend om gerechtelijk echtscheiding of scheiding van tafel en bed te verkrijgen;*
- *bij ontstentenis, de descendenten in de eerste graad van de aangeslotene of bij plaatsvervulling - hun afstammelingen;*
- *bij ontstentenis de ascendenten in de eerste graad van de aangeslotene;*
- *bij ontstentenis de wettige erfgenamen van de aangeslotene;*
- *bij ontstentenis het financieringsfonds.*

Indien door deze rangorde meer dan één begunstigde aangeduid worden, zal er een evenredige verdeling gebeuren tussen de verschillende begunstigden.

De aangeslotene kan van deze rangorde niet afwijken en kan geen begunstigde bij naam aanduiden.

12. Diverse bepalingen

12.1. Er zijn geen medische formaliteiten van toepassing.

12.2. Verdaging van de eindleeftijd is niet toegestaan.

Verdaging houdt in dat de aangeslotene na de normale eindleeftijd en met respect van de aansluitingsvoorwaarden nog tewerkgesteld blijft en de pensioenbijdrage verschuldigd blijft, in welk geval de eindleeftijd telkens met één jaar wordt verlengd.

12.3. Vervroegde vereffening is toegestaan. Er wordt verwezen naar artikel 16 van de algemene bepalingen.

Vervroegde vereffening is het opnemen van de pensioenreserve, verhoogd met de winstdeelname op de werkgeversbijdrageovereenkomst, door de aangeslotene voor de eindleeftijd. In voorkomend geval is de inrichter gehouden dit bedrag aan te vullen tot het niveau van de door de sociale wetgeving vastgestelde minimumrendementsgarantie (actieve aangeslotene).

Vervroegd vereffenen is ten vroegste mogelijk vanaf het ogenblik waarop de aangeslotene de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt en de aangeslotene niet langer de hoedanigheid van aangeslotene heeft (zo zal onder meer de bruggepensioneerde vanaf de leeftijd van 60 jaar de vervroegde vereffening kunnen vragen) of vanaf het ogenblik van pensionering voor de eindleeftijd.

Vervroegde vereffening moet door de aangeslotene worden aangevraagd bij de pensioeninstelling.

De af te leveren documenten zijn deze die vermeld zijn artikel 11.1.

12.4. Met betrekking tot de jaarlijkse en tussentijdse aanpassingen is enkel het eerste lid van artikel 6 van de algemene bepalingen van toepassing.

- 12.5. In afwijking op de algemene bepalingen (artikel 18), kan de actieve aangeslotene op geen enkel ogenblik vrijwillige persoonlijke stortingen doen om aanspraken die gelijkwaardig zijn aan die van zijn werkgeversbijdrageovereenkomst te verwerven wanneer de bijdragebetaling vermindert of te behouden bij uittreding (passieve aangeslotene).
- 12.6. In afwijking op de algemene bepalingen (artikel 17) heeft de aangeslotene geen enkel recht in het kader van vastgoedverrichtingen.
- 12.7. In het kader van deze groepsverzekering wordt enkel in een onthaalstructuur voorzien voor de reserves uit hoofde van een vorige tewerkstelling die de aangeslotene overdraagt naar de pensioeninstelling, situatie die beoogd is in artikel 19, a) eerste gedachtestreepje van de algemene bepalingen.

In afwijking op artikel 19, b) van de algemene bepalingen worden de overgedragen reserves volgens de universal life techniek (kapitalisatie) aangewend. Dit betekent dat de overgedragen reserves vanaf de valutadatum van de pensioeninstelling oprenten aan de technische rentevoet die op dat ogenblik bij de pensioeninstelling in voege is. In overeenstemming met de wettelijke bepalingen wordt geen instapkost van de overgedragen reserves afgehouden.

Het artikel 19, d) is niet van toepassing.

- 12.8. De inrichter staat in voor het verstrekken van de tekst van het pensioenreglement aan de aangeslotenen. De aangeslotenen kunnen dit reglement op eenvoudig verzoek bekomen.
- 12.9. Alles wat in de algemene bepalingen voorkomt rond persoonlijke bijdrage/persoonlijke bijdrageovereenkomst is niet van toepassing.
- 12.10. De pensioeninstelling kan niet verantwoordelijk gesteld worden voor enig nadelig fiscaal gevolg met betrekking tot de aftrekbaarheid van de financiering van het pensioenstelsel op het niveau van de werkgever.
- 12.11. In het artikel 11 van de algemene bepalingen wordt alles wat vermeld is vanaf het 8ste lid geschrapt en vervangen door de volgende bepalingen:

"De inrichter is gehouden om voorafgaandelijk aan de overdracht de vergoeding als bedoeld in het hierna vermelde punt 1. of 2. aan de pensioeninstelling over te maken.

Het financieringsfonds vormt een theoretische afkoopwaarde.

1. Afkoopvergoeding

Indien de som van de over te dragen theoretische afkoopwaarden kleiner of gelijk is aan € 1.250.000 (*) wordt een afkoopvergoeding per aangeslotene aangerekend die gelijk is aan het maximum van :

- €10(*)
- het minimum van 5% van de theoretische afkoopwaarde en 1 % van de theoretische afkoopwaarde vermenigvuldigd met de nog te verstrijken looptijd van de werkgeversbijdrageovereenkomst, uitgedrukt in jaren, tot de eindleeftijd.

De vergoeding voor het financieringsfonds bedraagt 5% van de theoretische afkoopwaarde met een maximum van € 10 (*).

2. Vereffeningvergoeding

Indien de som van de over te dragen theoretische afkoopwaarden groter is dan € 1.250.000 (*), wordt een liquidatievergoeding voorzien die rekening houdt met :

- de samenstelling van de dekkingswaarden van de wiskundige provisies van de pensioeninstelling ;
- per categorie van dekkingswaarden, de beleggingsduur van die waarden;
- de evolutie van de wiskundige reserves van de groepsverzekering die wordt afgekocht.

De vereffeningvergoeding is de som van de volgende elementen:

- Forfaitaire vergoeding
De forfaitaire vergoeding bedraagt 5% van de theoretische afkoopwaarde.
- Administratieve vergoeding
De administratieve vergoeding is gelijk aan € 2.500 (*).
- Financiële vergoeding = theoretische afkoopwaarde x FV
De bepaling van de latente minderwaarden op de beleggingsportefeuille gebeurt op basis van het rendement OLO met een looptijd van 10 jaar.
De financiële vergoeding kan nooit negatief zijn en wordt uitgedrukt als een percentage van de pensioenreserves.

$$FV = (5 - 2u) (i1 - i2)$$

waarbij

- FV = 0 als $i1 < \text{of} = i2$
- FV = 0 als $u > \text{of} = 2,5$

met

- u = duur in jaren en maanden tussen het ogenblik van de afkoopmelding en de effectieve uitbetaling (of wens tot uitbetaling) van de afkoopwaarde;
- i1 = het OLO rendement (OLO 10 jaar) op het ogenblik van de afkoopmelding.
De pensioeninstelling behoudt zich het recht voor om, indien er geen OLO markt meer bestaat, het rendement te nemen van een gelijkwaardige belegging in EUR;
- i2 = het gemiddelde OLO rendement (OLO 10 jaar) over de laatste 60 maanden, op het ogenblik van de afkoopmelding.

De vergoeding voor het financieringsfonds wordt op dezelfde wijze en volgens dezelfde modaliteiten berekend, zij het dat er geen administratieve vergoeding wordt toegepast.

(*) Dit bedrag wordt geïndexeerd in functie van het gezondheidsindexcijfer (basis 1988=100). Het indexcijfer dat in aanmerking moet genomen worden is dat van de tweede maand van het trimester dat de datum van de afkoop voorafgaat.

De pensioeninstelling maakt een bijvoegsel op aan het reglement dat de afkoop van de groepsverzekering en de overdracht noteert. De inrichter verbindt zich ertoe spontaan en onmiddellijk een kopie van dit bijvoegsel aan de aangeslotenen te bezorgen."

12.12 Bij artikel 14 van de algemene bepalingen wordt gesteld dat voor de berekening van de gewaarborgde bedragen in toepassing van de wettelijke bepalingen, de instapkost gebruikt wordt aangezien deze kost lager is dan het wettelijk gedefinieerde maximum aan kosten.

ALGEMENEBEPALINGEN *(versie 01/01/2005)*

WAARBORGEN LEVEN/OVERLIJDEN (HOOFDVERZEKERING)

BEGRIPPENLIJST

ALGEMEEN

- Artikel 1 Doel en werkingsprincipes van de groepsverzekering
- Artikel 2 Tarieven
- Artikel 3 Winstdeelname
- Artikel 4 Financieringsfonds
- Artikel 5 Het vastgestelde kapitaal overlijden
- Artikel 6 Jaarlijkse en tussentijdse aanpassingen

BETALING VAN DE BIJDAGEN

- Artikel 7 Betalingswijze van de bijdragen
- Artikel 8 Niet-betaling van de bijdragen door de inrichter

OPZEGGING VAN DE GROEPSVERZEKERING EN AANVERWANTE BEPALINGEN

- Artikel 9 Opheffing of wijziging van de pensioentoezegging
- Artikel 10 Verandering van pensioeninstelling
- Artikel 11 Afkoop door de inrichter en overdracht van de theoretische afkoopwaarden naar een andere pensioeninstelling
- Artikel 12 Wijzigingsbeding
- Artikel 13 Stopzetting van de activiteiten door de inrichter (ondernemingspensioenstelsels)

RECHTEN VAN DE AANGESLOTENE

- Artikel 14 Gewaarborgde bedragen in toepassing van de wettelijke bepalingen
- Artikel 15 Rechten bij uittreding
- Artikel 16 Recht op afkoop van de verworven reserves - uitbetaling van de prestaties
- Artikel 17 Rechten in het kader van vastgoedverrichtingen
- Artikel 18 Recht op de betaling van aanvullende premies - persoonlijk contract
- Artikel 19 Onthaalstructuur - overgedragen overeenkomsten

UITBETALING

- Artikel 20 Uitbetalingvorm van de prestaties
- Artikel 21 Afkoop door de aangeslotene
- Artikel 22 Aangifte van het overlijden van de aangeslotene
- Artikel 23 Af te leveren documenten bij uitbetaling leven/overlijden

SPECIALE BEPALINGEN ROND DE WAARBORG OVERLIJDEN

- Artikel 24 Begunstigde(n) bij voortijdig overlijden van de aangeslotene
- Artikel 25 Beschrijving/wijziging van het risico - mededelingsplicht van de aangeslotene
- Artikel 26 Voorafbestaande aandoeningen
- Artikel 27 Draagwijdte van de risicowaarborg overlijden

INFORMATIE OVER HET BEHEER VAN DE PENSIOENTOEZEGGING

- Artikel 28 Transparantieverlag

DIVERSE BEPALINGEN

- Artikel 29 Fiscale begrenzing (80%-regel)
- Artikel 30 Verworven reserves - actualisatieregels
- Artikel 31 Wijziging van de algemene bepalingen
- Artikel 32 Toepasselijke wetgeving
- Artikel 33 Diverse bepalingen

WAARBORGEN LEVEN/OVERLIJDEN (HOOFDVERZEKERING)

BEGRIPPENLIJST

Groepsverzekering (hoofdverzekering)

Overeenkomst of geheel van levensverzekeringsovereenkomsten gesloten bij een pensioeninstelling door een inrichter:

- ten voordele van het geheel of een deel van zijn personeel en/of zijn leiders (ondernemingspensioenstelsels);
- ten voordele van de werknemers die een sectoraal pensioenstelsel genieten (sectorale pensioenstelsels).

Pensioenstelsel

Collectieve pensioentoezegging

Inrichter (verzekeringssnemer)

- de werkgever die een toezegging doet (ondernemingspensioenstelsels);
- de rechtspersoon, paritair samengesteld, aangeduid via een collectieve arbeidsovereenkomst door de representatieve organisaties van een paritair comité of subcomité, opgericht volgens hoofdstuk III van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, dat een pensioenstelsel invoert (sectorale pensioenstelsels).

Aangeslotene

De werknemer die behoort tot de categorie van het personeel waarvoor een pensioenstelsel geldt en die aan de aansluitingsvoorwaarden van het reglement voldoet ('actieve aangeslotene') alsook de gewezen werknemer die nog steeds actuele of uitgestelde rechten geniet overeenkomstig het reglement ('passieve aangeslotene').

Overdrager

De werknemer die pensioenreserves overdraagt naar de onthaalstructuur.

Wettelijk samenwonende partner

Een aangeslotene wordt als samenwonend beschouwd indien hij of zij samenwoont krachtens de wet van 23 november 1998 tot invoering van de wettelijke samenwoning of krachtens een gelijkaardige buitenlandse regeling.

Begunstigde

Persoon in wiens voordeel de verzekeringsprestatie bedongen is.

De prestaties bij leven zijn bedongen in het voordeel van de "aangeslotene".

Bij vooroverlijden van de aangeslotene komen de prestaties bij overlijden aan de "begunstigde" toe.

Aanvaardende begunstigde

De begunstigde wordt aangeduid met aanvaardende begunstigde wanneer hij uitdrukkelijk de begunstiging aanvaardt en dit als dusdanig schriftelijk aan de pensioeninstelling mededeelt.

De aanvaarding wordt opgenomen in een bijvoegsel bij de overeenkomsten van de aangeslotene/overdrager dat de handtekeningen van de inrichter, de begunstigde, de aangeslotene/overdrager en de pensioeninstelling draagt.

Voor de overeenkomsten die opgenomen zijn in de onthaalstructuur is de handtekening van de inrichter niet nodig cp het bijvoegsel van aanvaarding van de begunstiging.

Wanneer de aangeslotene/overdrager een andere begunstigde wil aanduiden, zijn overeenkomsten wil gebruiken in het kader van vastgoedverrichtingen, zijn overeenkomsten getransfereerd worden naar een andere pensioeninstelling in het kader van de afkoop van de groepsverzekering door de inrichter, bij uittreding zijn verworven reserves wil transfereren of zijn overeenkomsten wil afkopen, is voorafgaandelijk het schriftelijk akkoord van de aanvaardende begunstigde nodig. Voor de overeenkomsten die opgenomen zijn in de onthaalstructuur is de toestemming van de aanvaardende begunstigde eveneens vereist bij elke wijziging die een vermindering van het overlijdenskapitaal impliceert.

Pensioeninstelling

DE FEDERALE VERZEKERINGEN, Vereniging van Onderlinge Levensverzekeringen, Stoofstraat 12, 1000 Brussel, pensioeninstelling toegelaten onder codenummer 0346 om de verzekeringstakken 02, 21, 22 en 23 te beoefenen.

Bijdrage of premie

Bedrag(en) betaalbaar door de inrichter of de aangeslotene als tegenwaarde van de verbintenissen van de pensioeninstelling.

Werkgeversbijdrage

Premie die de inrichter besteedt aan de groepsverzekering.

Werkgeversbijdrageovereenkomst

Contractuele bepalingen die voor een aangeslotene het deel van de groepsverzekering regelen dat door de werkgeversbijdragen gestijfd wordt die niet in het financieringsfonds zijn gestort en waaraan de winstdeelname leven wordt toegevoegd.

Persoonlijke bijdrage

Premie die overeenstemt met de verplichte stortingen van de aangeslotene voor de groepsverzekering.

Persoonlijke bijdrageovereenkomst

Contractuele bepalingen die voor een aangeslotene het deel van de groepsverzekering regelen dat gestijfd wordt door zijn verplichte stortingen die niet in het financieringsfonds zijn gestort en waaraan de winstdeelname leven wordt toegevoegd.

Toezegging van het type "vaste bijdragen"

De verbintenis tot het betalen van vooraf bepaalde bijdragen in een groepsverzekering.

Uittreding

- beëindiging van de arbeidsovereenkomst met de inrichter, anders dan door overlijden of pensionering (ondernemingspensioenstelsels);
- de beëindiging van de arbeidsovereenkomst, anders dan door overlijden of pensionering, voor zover de werknemer geen nieuwe arbeidsovereenkomst heeft gesloten met een werkgever die onder het toepassingsgebied van hetzelfde pensioenstelsel valt als dat van zijn vorige werkgever (sectorale pensioenstelsels).

Verworven prestatie (op een bepaald ogenblik) (door een aangeslotene) in een groepsverzekering

Prestatie waarop de aangeslotene recht heeft op de eindleeftijd wanneer de aangeslotene uittreedt bij de inrichter of wanneer hij niet meer voldoet aan de aansluitingsvoorwaarden.

Verworven reserve (op een bepaald ogenblik) (door een aangeslotene)

Reserve waarvoor de rechten van de inrichter worden overgedragen naar de aangeslotene op de datum waarop hij uittreedt of op de datum waarop hij niet meer voldoet aan de aansluitingsvoorwaarden, waarbij die reserve op dat ogenblik wordt berekend.

Afkoop van een overeenkomst

Opzegging van de overeenkomst door de inrichter/de aangeslotene/de overdrager.

Theoretische afkoopwaarde

Met theoretische afkoopwaarde is bedoeld de "**pensioenreserve**" of "**reserve leven**", in voorkomend geval verminderd met de risicopremie die de risicowaarborg overlijden financiert, waaraan de winstdeelname leven wordt toegevoegd.

Afkoopwaarde op een bepaald ogenblik

Door de pensioeninstelling te storten prestatie in geval van afkoop van de overeenkomst.

Premievrijmaking of reductie van een overeenkomst

Stopzetting van de betaling van de premies. Wanneer een vastgesteld kapitaal overlijden voorzien werd, wordt dit verder gefinancierd door de onttrekking van de risicopremie op het einde van elke maand uit de reserve leven.

Voorafbestaande aandoening

Een lichamelijke letsel en/of aantasting van de gezondheid in hoofde van de aangeslotene ontstaan voor het sluiten van de overeenkomst, voor een niet vooraf overeengekomen verhoging (voor wat betreft die verhoging), respectievelijk voor de wederinwerkingstelling van de verzekerde prestatie.

Vastgesteld kapitaal overlijden of minimumkapitaal overlijden

Kapitaal vermeld in de overeenkomst van de aangeslotene. Dit kapitaal omvat de reserve leven, de winstdeelnamen leven en de winstdeelnamen overlijden op het risicokapitaal.

Risicokapitaal overlijden

Het risicokapitaal overlijden wordt gevormd door het verschil tussen het vastgestelde kapitaal overlijden en de SOM van de reserve leven, de winstdeelnamen leven en de winstdeelnamen overlijden op het risicokapitaal.

Risicopremie

Premie nodig om het risicokapitaal overlijden te verzekeren.

Zij wordt berekend in functie van het tarief dat door de pensioeninstelling bij de CBFA is neergelegd, van het risicokapitaal, van de leeftijd en het geslacht van de aangeslotene.

Instapkosten

Van elke bijdrage, zonder taks, worden instapkosten afgehouden.

Nettobijdrage

Met nettobijdrage is de bijdrage, zonder taksen, bedoeld waarop de instapkosten in mindering gebracht werden.

Pensioenreserve of reserve leven

Bedrag samengesteld door de kapitalisatie van de nettobijdragen hetzij aan de technische rentevoet die op de valutadatum op de bankrekening van de pensioeninstelling in voege is, hetzij aan de technische rentevoet die van toepassing is op de datum van toewijzing van deze bijdragen aan de overeenkomst(en) indien zij uit het financieringsfonds worden geput. De afhouding van de risicopremie overlijden gebeurt, in voorkomend geval, zowel op de reserve leven samengesteld met persoonlijke bijdragen als op de reserve leven samengesteld met werkgeversbijdragen en dit in dezelfde verhouding als de verdeling van de bijdragen. De afhouding van deze risicopremie gebeurt eerst op de reserveschijf leven die de meest recente technische rentevoet geniet.

KB Leven

Koninklijk besluit betreffende de levensverzekeringsactiviteit.

WAP/sociale wetgeving

Wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid.

CBFA

Commissie voor Bank- Financier- en Assurantiewezen

ALGEMEEN

Artikel 1.

Doel en werkingsprincipes van de groepsverzekering

a. Welke doel heeft de groepsverzekering?

De groepsverzekering beoogt, tegen betaling van de bijdragen (premiebudget) door de inrichter/aangeslotene, de uitkering aan de begunstigde(n) van de in het reglement bepaalde prestaties.

b. Wanneer treedt de groepsverzekering in werking? Wanneer treden de **werkgeversbijdrage**- en de persoonlijke **bijdrageovereenkomsten** in werking? Voor welke **duur** wordt de groepsverzekering afgesloten?

De groepsverzekering treedt in werking op de datum die door de partijen werd overeengekomen. De individuele aansluitingen gebeuren zoals bepaald is in het reglement.

De verbintenissen van de pensioeninstelling gaan evenwel slechts in nadat de eerste bijdragen, fractionering van de bijdragen of provisie betaald zijn/is en zij over alle noodzakelijke inlichtingen voor de berekening van de prestaties beschikt.

De groepsverzekering wordt voor onbepaalde duur gesloten.

c. **Zijn er medische formaliteiten?**

De politiek van de pensioeninstelling met betrekking tot het aanvaarden van het overlijdensrisico legt medische formaliteiten op.

Indien de pensioeninstelling in toepassing van haar aanvaardingscriteria een verhoogd risico vaststelt kan zij de verzekering van de prestaties, de verhoging van de prestaties of het opnieuw in werking stellen van de overeenkomst weigeren of een bijpremie aanrekenen.

Indien de pensioeninstelling een geneeskundig onderzoek vraagt wordt dit onderzoek uitgevoerd op haar kosten.

De medische aanvaardingspolitiek kan steeds herzien worden en wordt op aanvraag aan de inrichter meegedeeld.

d. **Kan de groepsverzekering betwist worden? Kunnen de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten betwist worden?**

De pensioeninstelling kan zich niet meer beroepen op het onopzettelijk verzwijgen of het onopzettelijk onjuist meedelen van de gegevens door de inrichter of de aangeslotene van zodra de bedoelde overeenkomsten in werking zijn getreden.

Wanneer de geboortedatum van de aangeslotene onjuist is opgegeven, worden de prestaties van elke partij vermeerderd of verminderd overeenkomstig de geboortedatum die in acht had moeten genomen worden.

e. **Wanneer is er recht op afkoop?**

Afkoop is slechts mogelijk wanneer de theoretische afkoopwaarde positief is.

f. **Kan de groepsverzekering opnieuw in werking gesteld worden?**

De afgekochte overeenkomst of de overeenkomst waarvan de premiebetaling werd stopgezet, kan opnieuw in werking gesteld worden. De termijn hiervoor bedraagt drie jaar voor een overeenkomst waarvan de premiebetaling werd stopgezet en drie maanden voor een afgekochte overeenkomst.

Het opnieuw in werking stellen van het vastgestelde kapitaal overlijden is onderworpen aan de op dat ogenblik geldende medische acceptatiepolitiek van de pensioeninstelling. De kosten van eventuele geneeskundige onderzoeken zijn volledig ten laste van de pensioeninstelling.

Het opnieuw in werking stellen gaat in op de datum die door de pensioeninstelling aan de inrichter wordt meegedeeld, doch voor de afgekochte overeenkomst ten vroegste op de dag die volgt op de ontvangst door de pensioeninstelling van de terug te storten afkoopwaarde en voor de overeenkomst waarvan de premiebetaling werd stopgezet, de dag die volgt op de premiebetaling die gepaard gaat met het opnieuw in werking stellen.

Artikel 2.

Tarieven

De tarieven die de pensioeninstelling gebruikt om de verzekerde prestaties te bepalen, resulteren uit de technische grondslagen en methodes die door haar bij de CBFA zijn neergelegd.

De nettobijdragen worden vanaf de valutadatum opgerent aan de technische rentevoet die op dat ogenblik in voege is.

Artikel 3.

Winstdeelname

Deze groepsverzekering neemt kosteloos deel in de winst gemaakt in de categorie van de groepsverzekeringen van het type universal life volgens de regels bepaald door de pensioeninstelling en overgemaakt aan de CBFA.

Artikel 4.

Financieringsfonds

Het financieringsfonds bevat reserves die geen betrekking hebben op de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten van de aangeslotenen en vormt een theoretische afkoopwaarde.

1. Doel van het fonds

Het financieringsfonds heeft als doel:

- wanneer de inrichter hierom verzoekt, bij te dragen in de toekomstige financiering van de werkgeversbijdrageovereenkomsten. Hiertoe wordt een financieringsplan uitgewerkt door de pensioeninstelling en de inrichter;
- voor zover er persoonlijke bijdragen zijn - voor alle actieve aangeslotenen en voor de aangeslotenen die van uitgestelde prestaties genieten, op elk ogenblik, de som van de positieve verschillen te dekken tussen de in de sociale wetgeving vastgelegde minimumrendementsgarantie voor de persoonlijke bijdragen en de minimumreserve als bedoeld in het KB Leven;
- het verschil aan werkgeversbijdragen te financieren wanneer de gestorte werkgeversbijdrage lager is dan deze die krachtens het reglement moet worden toegewezen aan de werkgeversbijdrageovereenkomst.

2. Werkingsmiddelen van het fonds

De werkingmiddelen van financieringsfonds zijn de volgende:

- de niet vereffende prestaties bij overlijden wegens ontstentenis van begunstigde;
- de reserve van de werkgeversbijdrageovereenkomst waarover de aangeslotene niet mag beschikken;
- de werkgeversbijdragen die gestort worden in het kader van het hiervoor vermelde financieringsplan;
- de stortingen van de inrichter bedoeld om de hierboven vermelde som van de positieve verschillen tussen de in de sociale wetgeving vastgelegde minimumrendementsgarantie voor de persoonlijke bijdragen en de minimumreserve te financieren.

3. Beheer van het fonds

Het financieringsfonds wordt beheerd door de pensioeninstelling. Tenzij anders wordt overeengekomen geniet het financieringsfonds een intrest gelijk aan de meest recente technische rentevoet die deel uit maakt van het tarief groepsverzekeringen tak 21 van het type universal life, vermeerderd met de winstdeelnamevoet die wordt toegekend op de reserves van de prestaties leven in de categorie van de groepsverzekeringen van het type universal life.

4. Vereffening van het fonds

In geval:

- van opheffing van de pensioentoezegging;
- van vereffening of faillissement van de inrichter of van analoge procedures (ondernemingspensioenstelsels);
- de aangeslotenen ontslagen worden als bedoeld in de wetgeving op de sluiting van ondernemingen, ondernemingen in moeilijkheden of ondernemingen die uitzonderlijke ongunstige omstandigheden kennen of analoge wetgeving (ondernemingspensioenstelsels)

worden de activa van het financieringsfonds die niet overeenstemmen met verplichtingen van de inrichter, geheel of gedeeltelijk overgedragen naar het maatschappelijk fonds van de inrichter tenzij bij collectieve arbeidsovereenkomst andere toekenningsmodaliteiten werden vastgesteld.

Dit houdt in dat het over te dragen bedrag hoogstens gelijk is aan het bedrag van de activa die de verworven reserves, in voorkomend geval verhoogd tot de in het licht van de sociale wetgeving vastgelegde minimumrendementsgarantie, overschrijden.

Wanneer de overdracht siecht betrekking heeft op een deel van de aangeslotenen dan wordt het over te dragen bedrag beperkt naar verhouding van de verworven reserves van de betrokken aangeslotenen die in voorkomend geval verhoogd worden tot de in het licht van de sociale wetgeving vastgelegde minimumrendementsgarantie.

Artikel 5.

Het vastgestelde kapitaal overlijden

Op geen enkel ogenblik kan het vastgestelde kapitaal overlijden tot gevolg hebben dat de reserve leven negatief wordt.

Bij het onderschrijven van het vastgestelde kapitaal overlijden en bij elke latere wijziging ervan, wordt de hoogte van dit kapitaal getoetst aan het premiebudget, gedefinieerd in de bijzondere bepalingen.

Wanneer het vastgestelde kapitaal overlijden groter zou blijken dan 50 keer het premiebudget, wordt het beperkt tot laatstbedoeld bedrag.

Indien de bijdragen, welke de oorzaak ook is, niet meer betaald worden, zal het vastgestelde kapitaal overlijden - voor zover de bepalingen van het reglement geen afwijking vermelden - verder gefinancierd worden op het laatst gekende niveau. Hiertoe wordt de risicopremie van de reserve leven afgehouden.

Wanneer het vastgestelde kapitaal overlijden niet meer voorzien kan worden omdat de reserve leven onvoldoende is om de risicopremie te financieren, komt er automatisch een einde aan het vastgestelde kapitaal overlijden. De pensioeninstelling brengt de inrichter (*) hiervan op de hoogte. De verwittiging gebeurt met een aangetekende brief die minstens drie maanden voor het wegvallen van het vastgestelde kapitaal overlijden wordt verstuurd. De inrichter (*) is gehouden om de aangeslotene onmiddellijk van voormelde situatie op de hoogte te brengen.

Voorafgaande bepalingen hebben uitwerking voor zover en in de mate de waarborg premievrijstelling niet werd onderschreven of in de mate deze waarborg niet van toepassing is.

(*) wanneer de aangeslotene is uitgetreden wordt de verwittiging door de pensioeninstelling aan de aangeslotene gericht

Artikel 6. Jaarlijkse en tussentijdse aanpassingen

De werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten worden op de jaarlijkse aanpassingsdatum aangepast conform de bijzondere bepalingen.

De schorsing zonder loonuitkering van de arbeidsovereenkomst of de hervatting van de activiteit door de aangeslotene geven aanleiding tot stopzetting/herneming van de bijdragebetaling vanaf de eerste dag van de maand die samenvalt met of die volgt op de stopzetting, respectievelijk de eerste dag van de maand waarin de activiteit wordt hervat. De eventuele aanpassing van de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomst gebeurt conform de stopzetting/herneming.

Bij gedeeltelijke hervatting van de activiteit na een schorsing zonder loonuitkering van de arbeidsovereenkomst worden, wanneer verwezen wordt naar een referteloon of een nominaal bedrag, de voorheen geldende gegevens - of de aangepaste gegevens indien de eerste dag van de maand samenvalt met of volgt op de jaarlijkse aanpassingsdatum - vermenigvuldigd met een breuk waarvan de teller de nieuwe en de noemer de oude tewerkstellingsgraad weergeeft.

Bij schorsing zonder loonuitkering van de arbeidsovereenkomst, welke ook de oorzaak is, wordt het vastgestelde kapitaal overlijden behouden op het laatst gekende niveau en verder gefinancierd vanuit de reserve leven.

Op het vlak van de jaarlijkse en tussentijdse aanpassingen draagt de inrichter de volle verantwoordelijkheid voor de laattijdige mededeling van de nodige gegevens aan de pensioeninstelling en de laattijdige aanpassing van de overeenkomsten van de aangeslotenen die hieruit kan voortvloeien.

Wanneer op de aanpassingsdatum de refertegegevens ontbreken, gebeurt de aanpassing op basis van de meest recente gegevens die voorhanden zijn.

Er gebeurt geen terugstorting van bijdragen bij uittrading.

BETALING VAN DE BIJDAGEN

Artikel 7. Betalingwijze van de bijdragen

De werkgeversbijdragen en de persoonlijke bijdragen worden voor elke vervalddag door de inrichter overgemaakt aan de pensioeninstelling op basis van het borderel dat de pensioeninstelling de inrichter toestuurt.

Indien de aansluitingsdatum of de datum van hervatting van de betaling van de bijdragen na schorsing ervan gelegen is tussen twee premieervaldagen, is er tot de eerstvolgende premieervaldag slechts een prorata temporis-bijdrage verschuldigd.

Bij een tussentijdse verhoging van de bijdragen wordt de bijdrageverhoging eveneens prorata temporis berekend tot de eerstvolgende premieervaldag.

De inrichter houdt de persoonlijke bijdragen van de aangeslotenen en/of de bijpremies die door de aangeslotenen moeten gedragen worden in op hun loon en stort ze aan de pensioeninstelling. In voorkomend geval worden de persoonlijke bijdragen door de inrichter voorgeschoten en teruggevorderd door ze in gelijke delen op het maandelijkse loon van de aangeslotene af te houden.

De jaarlijkse taks op de verzekeringscontracten wordt samen met de bijdragen gestort. Het bedrag ervan wordt vermeld op het borderel.

Ongeacht de periodiciteit van de bijdragebetaling is de betaling van de bijdragen niet verplicht.

Artikel 8. Niet-betaling van de bijdragen door de inrichter

De bijdragen moeten op de vervaldatum die in de bijzondere voorwaarden zijn opgenomen betaald zijn.

In geval van niet-betaling stuurt de pensioeninstelling een herinnering aan de inrichter.

De pensioeninstelling behoudt zich het recht voor om na het versturen van de herinnering de onbetaalde werkgeversbijdragen uit het financieringsfonds te putten.

Wanneer de bijdragen binnen de 60 dagen te rekenen vanaf de vervaldatum nog steeds niet of niet volledig betaald zijn, stuurt de pensioeninstelling een aangetekende brief naar de inrichter waarin hij op de gevolgen van de niet-betaling wordt gewezen. Indien de pensioeninstelling binnen de 15 dagen na de afgifte op de post van deze aangetekende brief geen betaling ontvangt, stuurt zij een bijvoegsel aan het reglement naar de inrichter dat de niet-betaling van de bijdragen (premiëvrijmaking) van de groepsverzekering op de vervaldatum van de eerste onbetaalde bijdragen noteert.

Wanneer de inrichter los van of tijdens de voormelde procedure een schriftelijke kennisgeving van stopzetting van de premiebetaling aan de pensioeninstelling heeft gericht, dan stuurt de pensioeninstelling het hiervoor bedoelde bijvoegsel onmiddellijk aan de inrichter op.

De inrichter verbindt zich ertoe spontaan en onmiddellijk een kopie van bedoeld bijvoegsel aan de aangeslotenen te bezorgen zodat zij binnen de drie maanden na de eerste onbetaalde vervaldatum van de niet-betaling op de hoogte zijn.

Bij niet-betaling van de bijdragen, wordt het vastgestelde kapitaal overlijden behouden op het laatst gekende niveau en verder gefinancierd vanuit de reserve leven.

De premievrije werkgeversbijdrage- en persoonlijke bijdrageovereenkomsten blijven onderworpen aan het reglement en de pensioenreserve deelt verder in de winst in de categorie van de groepsverzekeringen.

OPZEGGING VAN DE GROEPSVERZEKERING EN AANVERWANTE BEPALINGEN

Artikel 9. Opheffing of wijziging van de pensioentoezegging

De inrichter kan de pensioentoezegging opheffen of wijzigen mits de naleving van de voorschriften van de WAP en van eventuele andere wettelijke bepalingen die van toepassing zouden zijn. Wat bedoelde voorschriften betreft, veronderstelt de pensioeninstelling dat zij werden vervuld in de verhouding tussen de inrichter en de aangeslotenen.

In geen geval mag er bij wijziging of opheffing van een pensioentoezegging een inbreuk gemaakt worden op de verworvenheid van de rechten opgebouwd met de tot het tijdstip van de wijziging of de opheffing reeds betaalde of vervallen premies.

Bij opheffing van de pensioentoezegging wordt het vastgestelde kapitaal overlijden behouden op het laatst gekende niveau en verder gefinancierd vanuit de reserve leven.

Hoewel de groepsverzekering voor onbepaalde duur werd onderschreven, heeft de opheffing van de pensioentoezegging de opzegging van de groepsverzekering als gevolg.

De werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten worden premievrij gemaakt op de vervaldatum van de eerste onbetaalde bijdrage.

In voorkomend geval komt het financieringsfonds en/of de inrichter voor iedere aangeslotene tussen in de verhouding van het verschil tussen zijn volledige verworven reserve die in voorkomend geval verhoogd wordt tot de gewaarborgde bedragen in toepassing van de WAP en zijn wiskundige reserve en dit tot de som, voor alle aangeslotenen, van die verschillen.

De pensioeninstelling maakt een bijvoegsel op aan het reglement dat de opzegging en de premievrijmaking van de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten noteert. De inrichter verbindt zich ertoe spontaan en onmiddellijk een kopie van dit bijvoegsel aan de aangeslotenen te bezorgen zodat zij ten laatste drie maanden na de vervaldatum van de eerste onbetaalde bijdrage van de opzegging op de hoogte zijn.

De premievrije werkgeversbijdrage- en persoonlijke bijdrageovereenkomsten blijven onderworpen aan het reglement en delen verder in de winst in de categorie van de groepsverzekeringen.

Artikel 10. Verandering van pensioeninstelling

De groepsverzekering kan door de inrichter worden opgezegd met de bedoeling van pensioeninstelling te veranderen.

De opzegging gebeurt met een gedateerde en ondertekende brief die door de inrichter aan de pensioeninstelling wordt gestuurd. De opzegging gaat in op de verjaardatum van 'net reglement die volgt op de ontvangst door de pensioeninstelling van de opzegbrief, tenzij de partijen anders overeenkomen.

Voorafgaandelijk aan de verandering van pensioeninstelling moet de inrichter de CBFA hierover inlichten. Hij moet eveneens het individuele akkoord van de aangeslotenen met de verandering vragen. Wanneer de procedures van de WAP en van eventuele andere toepasselijke wetgeving werden nageleefd, vervangen zij het individuele akkoord van de aangeslotenen.

De inrichter levert het bewijs aan de pensioeninstelling dat de CBFA werd ingelicht en dat de aangeslotenen individueel akkoord gingen of dat de wettelijke procedures werden nageleefd.

De werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten worden premievrij gemaakt op de vervaldatum van de eerste onbetaalde bijdrage. Op dat ogenblik komt er ook een einde aan het vastgestelde kapitaal overlijden.

De pensioeninstelling maakt een bijvoegsel op aan het reglement dat de opzegging van de groepsverzekering, het wegvallen van de risicowaarborg overlijden en de premievrijmaking van de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten noteert. De inrichter verbindt zich ertoe spontaan en onmiddellijk een kopie van dit bijvoegsel aan de aangeslotenen te bezorgen zodat zij ten laatste drie maanden na de vervaldatum van de eerste onbetaalde bijdrage van de opzegging op de hoogte zijn.

De premievrije werkgeversbijdrage- en persoonlijke bijdrageovereenkomsten blijven onderworpen aan het reglement en delen verder in de winst zoals de andere groepsverzekeringen.

Artikel 11. Afkoop door de inrichter en overdracht van de theoretische afkoopwaarden naar een andere pensioeninstelling

De groepsverzekering kan door de inrichter worden afgekocht met de bedoeling de theoretische afkoopwaarden over te dragen naar een in België toegelaten pensioeninstelling of een in België toegelaten pensioenfonds of naar een pensioeninstelling die gemachtigd is via een bijkantoor of via vrije dienstverrichting werkzaam te zijn in België of naar een pensioenfonds dat gemachtigd is om zijn activiteit in België uit te oefenen.

De aanvraag tot afkoop gebeurt met een gedateerde en ondertekende brief die door de inrichter aan de pensioeninstelling wordt gestuurd. De afkoop gaat in op de verjaardatum van het reglement die volgt op de ontvangst door de pensioeninstelling van de brief tenzij de partijen anders overeenkomen. Op dat ogenblik komt er eveneens een einde aan het vastgestelde kapitaal overlijden.

Voorafgaandelijk aan de verandering van pensioeninstelling en de daarmee gepaard gaande overdracht, moet de inrichter de CBFA hierover inlichten.

Hij moet eveneens het individuele akkoord van elke aangeslotene met de verandering en overdracht vragen. Wanneer de procedures van de WAP en van eventuele andere toepasselijke wetgeving werden nageleefd, vervangen zij het individuele akkoord van de aangeslotenen.

De CBFA kan zich tegen de overdracht verzetten als het evenwicht van de pensioeninstelling door de overdracht wordt bedreigd.

De inrichter levert het bewijs aan de pensioeninstelling dat de CBFA werd ingelicht en dat de aangeslotenen individueel akkoord gingen of dat de wettelijke procedures werden nageleefd.

Bij overdracht mag geen enkele vergoeding of geen enkel verlies van winstdelingen ten laste van de aangeslotenen worden gelegd of van de verworven reserves worden afgetrokken op het ogenblik van de overdracht.

De inrichter is gehouden om voorafgaandelijk aan de overdracht de vergoeding als bedoeld in het hierna vermelde punt 1. of het punt 2. aan de pensioeninstelling over te maken. Afhankelijk van de over te dragen som zal de pensioeninstelling de overdracht gespreid uitvoeren.

Het financieringsfonds vormt een theoretische afkoopwaarde.

1. Afkoopvergoeding

Indien de som van de over te dragen theoretische afkoopwaarden kleiner of gelijk is aan € 1.250.000 (*), is een afkoopvergoeding verschuldigd die per aangeslotene minimum 1% van de theoretische afkoopwaarden van zijn overeenkomsten vermenigvuldigd met de nog te lopen duur, uitgedrukt in jaren, tot de eindleeftijd en maximum 5% van deze theoretische afkoopwaarden bedraagt. Indien de aldus vastgestelde vergoeding lager is dan € 75 (*) per werkgeversbijdrage- en per persoonlijke bijdrageovereenkomst dan is dit laatste bedrag verschuldigd.

De vergoeding voor het financieringsfonds bedraagt 5% van de theoretische afkoopwaarde met een minimum van € 75 (*).

2. Vereffeningvergoeding en gespreide overdracht

Indien de som van de over te dragen theoretische afkoopwaarden groter is dan € 1.250.000 (*) is een vereffeningvergoeding verschuldigd die bepaald wordt rekening houdend met:

- de samenstelling van de dekkingswaarden van de wiskundige provisies van de pensioeninstelling;
- de evolutie van de wiskundige reserves met betrekking tot de groepsverzekering die wordt afgekocht;
- per categorie van dekkingswaarden, het verschil tussen het marktrendement en het rendement van die waarden op het ogenblik van de overdracht;
- per categorie van dekkingswaarden, de beleggingsduur van die waarden.

Eveneens wordt de volgende wachttijd tussen de kennisgeving door de pensioeninstelling van de aanvraag tot overdracht en de daadwerkelijke overdracht vastgesteld:

* 0 maanden tot een bedrag van € 1.250.000 (*)

* 6 maanden voor het gedeelte tussen € 1.250.000 (*) en € 2.500.000 (*)

* 12 maanden voor het gedeelte boven € 2.500.000 (*)

De pensioeninstelling maakt een bijvoegsel op aan het reglement dat de afkoop van de groepsverzekering, inclusief het wegvallen van het vastgestelde kapitaal overlijden, en de overdracht noteert. De inrichter verbindt zich ertoe spontaan en onmiddellijk een kopie van dit bijvoegsel aan de aangeslotenen te bezorgen.

(*) De in de punten 1. en 2. van dit artikel vermelde bedragen worden in functie van het gezondheidsindexcijfer der consumptieprijzen (basis 1988 = 100) geïndexeerd. Het indexcijfer dat in aanmerking moet genomen worden is dat van de tweede maand van het trimester dat de datum van de afkoop voorafgaat.

Artikel 12. Wijzigingsbeding

Hoewel de premiebetaling niet verplicht is in de verhouding tussen inrichter en de pensioeninstelling en onverminderd de toepassing van voorgaande bepalingen, is de eenzijdige afbouw van de pensioentoezegging met de daarmee samengaannde aanpassing van de groepsverzekering slechts mogelijk indien één of meer van de hierna omschreven omstandigheden zich voordoen:

- wanneer de fiscale wetgeving of de wetgeving op de sociale zekerheid waarop de pensioentoezegging een aanvulling vormt grondige wijzigingen zou ondergaan zodat de verplichtingen van het pensioenstelsel aanzienlijk verzwaren;
- wanneer de handhaving van de pensioentoezegging in zijn ongewijzigde vorm omwille van bedrijfsinterne of -externe economische ontwikkelingen naar het gemotiveerd oordeel van de inrichter niet langer in overeenstemming zouden zijn met een gezonde bedrijfsvoering (ondernemingspensioenstelsels).

Deze wijziging mag echter niet als gevolg hebben dat de reeds verworven reserves van de aangeslotenen worden verminderd.

Artikel 13. Stopzetting van de activiteiten door de inrichter (ondernemingspensioenstelsels)

In geval van vereffening van de inrichter, van faillissement, van fusie of overname of van analoge procedures wordt, voor zover de verplichtingen van de inrichter niet zijn overgenomen door de nieuwe inrichter, de groepsverzekering van rechtswege beëindigd. Het vastgestelde kapitaal overlijden wordt behouden op het laatst gekende niveau en verder gefinancierd vanuit de reserve leven.

In voorkomend geval, komt het financieringsfonds op de officiële stopzettingsdatum tussen in de aanzuivering van de verworven reserves of in voorkomend geval in de aanzuivering van de gewaarborgde bedragen in toepassing van de WAP.

Indien er onvoldoende middelen in het fonds aanwezig zijn gebeurt de aanzuivering in verhouding tot de wiskundige reserves van elke aangeslotene.

Een overschot zal vereffend worden volgens art. 4 van de algemene bepalingen.

Op de officiële stopzettingdatum worden de aangeslotenen titularis van de werkgeversbijdrage en de persoonlijke bijdrageovereenkomsten.

RECHTEN VAN DE AANGESLOTENE

Artikel 14.

Gewaarborgde bedragen in toepassing van de **wettelijke** bepalingen

Bij uittreding, pensionering of opheffing van de pensioentoezegging heeft de aangeslotene, in toepassing van de WAP, recht op de kapitalisatie van zijn persoonlijke bijdragen die in voorkomend geval vooraf verminderd worden met de kostprijs van het overlijdensrisico vóór pensionering. Deze kapitalisatie gebeurt tegen de in de WAP aangegeven rentevoet.

In toepassing van de WAP heeft de aangeslotene op voormelde ogenblikken, recht op kapitalisatie van de bijdragen van de inrichter die in voorkomend geval vooraf verminderd worden met kostprijs voor het overlijdensrisico vóór pensionering en met de in de WAP opgenomen maximale kosten. Deze kapitalisatie gebeurt tegen de in WAP aangegeven rentevoet of indexering.

Wanneer bedoelde rentevoet wijzigt wordt op de bijdragen die tot de wijziging gestort werden de oude rentevoet toegepast en vanaf de wijziging de nieuwe rentevoet.

De inrichter is gehouden het eventuele tekort aan te zuiveren.

Artikel 15.

Rechten bij uittreding

Bij uittreding kan de aangeslotene zijn verworven reserves, in voorkomend geval aangevuld tot de gewaarborgde bedragen in toepassing van de WAP, één van de volgende bestemmingen geven:

1. behouden bij de pensioeninstelling zonder wijziging van de pensioentoezegging. Dit houdt in dat het vastgestelde kapitaal bij overlijden behouden wordt op het laatst gekende niveau en verder gefinancierd wordt vanuit de reserve leven;
2. overdragen naar de onthaalstructuur;
3. overdragen naar de pensioeninstelling van de nieuwe inrichter voor zover hij **bij** de pensioentoezegging van die inrichter wordt aangesloten;
4. overdragen naar een pensioeninstelling die een erkenning heeft in het kader van de toekenning van buitenwettelijke voordelen aan werknemers.

De aangeslotene mag zijn keuze rechtstreeks meedelen aan de pensioeninstelling.

Indien de aangeslotene geen keuze maakt binnen de termijn die is vastgesteld door de WAP, wordt hij geacht gekozen te hebben voor de mogelijkheid vermeld in punt 1.

De aangeslotene kan evenwel na het verstrijken van de wettelijke termijn nog altijd vragen om zijn verworven reserves over te dragen naar de onthaalstructuur of naar de pensioeninstelling bedoeld in punt 3. of punt 4.

Artikel 16.

Recht op afkoop van de verworven **reserves** - uitbetaling van prestaties

1. Algemeen: afkoop of uitbetaling ten vroegste vanaf pensionering of 60 jaar

De aangeslotene kan het recht op afkoop van zijn verworven reserves uitoefenen of de uitbetaling van de prestaties bij leven verkrijgen op het ogenblik van zijn pensionering of vanaf het ogenblik waarop hij de leeftijd van 60 jaar heeft bereikt.

- "Uitbetaling van de prestaties bij leven" houdt in dat de aangeslotene de in de bijzondere bepalingen opgenomen eindleeftijd heeft bereikt en recht heeft op uitbetaling van de prestaties bij leven;
- "Afkoop" houdt in dat de aangeslotene de in de bijzondere bepalingen opgenomen eindleeftijd niet bereikt heeft en vraagt om de prestaties vroegtijdig op te nemen.

Bij afkoop **omwille** van pensionering of vanaf de leeftijd van 60 jaar wordt de theoretische afkoopwaarde **uitgekeerd** en is de in art. 21 bepaalde afkoopvergoeding niet van toepassing.

Met voorgaande bepalingen gaat **samen** dat het recht op afkoop niet kan worden uitgeoefend zolang de aangeslotene niet is uitgetreden.

2. Uitzonderingen

Het recht op afkoop kan door de aangeslotene steeds worden uitgeoefend in het kader van vastgoedverrichtingen of in het kader van overdracht van de **verworven reserves** bij uittreding.

In het licht van de wettelijke bepalingen is in dit laatste **geval** de in art. 21 bepaalde afkoopvergoeding niet van toepassing.

3. Speciale bepaling

Wanneer de in de bijzondere bepalingen **opgenomen** eindleeftijd **lager** is dan 65 jaar en de aangeslotene in dienst van de inrichter **blijft**, is de inrichter gehouden de pensioentoezegging met bijdragebetaling verder te zetten met **als** nieuwe eindleeftijd 65 jaar.

Het vastgestelde kapitaal bij overlijden alsook de **eventuele** toezegging bij arbeidsongeschiktheid die het voorwerp **uitmaakt** van de aanvullende verzekering, **nemen** evenwel een einde op de oorspronkelijke eindleeftijd.

De inrichter brengt de pensioeninstelling van dergelijke gevallen minstens drie **maanden** voor de eindleeftijd op de hoogte.

De aangeslotene kan met een gedateerde en ondertekende brief gericht aan de inrichter of aan de pensioeninstelling vragen dat de prestaties bij leven die voorzien zijn op de oorspronkelijke eindleeftijd worden **uitgekeerd**. In **voorkomend** geval heeft dit schrijven uitwerking de dag die volgt op de ontvangst ervan door de pensioeninstelling **maar** ten vroegste op de eindleeftijd.

Artikel 17.

Rechten in het kader van vastgoedverrichtingen

A. De inrichter gaat ermee akkoord dat de aangeslotene zijn werkgeversbijdrage- en persoonlijke bijdrageovereenkomst aanwendt in het kader van de in dit artikel **vermelde** vastgoedverrichtingen.

Wanneer de **overeenkomst** al bezwaard is met een inpandgeving kan de pensioeninstelling de verdere inpandgeving weigeren. Zo ook kan de pensioeninstelling de inpandgeving weigeren wanneer er reeds een voorschot werd opgenomen of omgekeerd.

De aandacht van de aangeslotene wordt erop gevestigd dat de aanwending van de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomst in het kader van vastgoedverrichtingen de **keuzemogelijkheden** van de aangeslotene inzake de risicowaarborg overlijden kan beperken en zelfs **aanleiding** kan geven tot een wijziging ervan door de pensioeninstelling.

a. Recht op voorschot

Het voorschot **mag** niet groter zijn dan het minimum dat de afkoopwaarde tijdens de nog te verstrijken looptijd van de de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomst nog kan bereiken. Verder wordt rekening gehouden met de eventuele wettelijke inhoudingen.

In voorkomend geval zal het vastgestelde kapitaal overlijden door de pensioeninstelling beperkt (kunnen) worden zodat de **reserve** leven op de eindleeftijd ten minste gelijk is aan het voorschot, vermeerderd met de wettelijke afhoudingen.

De voorschotakte vermeldt de voorwaarden waaronder het voorschot wordt toegekend en in het bijzonder de voorwaarden inzake winstdeling.

Wanneer de begunstiging werd aanvaard is de medeondertekening van de voorschotakte door de aanvaardende begunstigde vereist.

b. Recht op inpandgeving van pensioenrechten voor het waarborgen van een lening en recht op toewijzing van de afkoopwaarde aan de **wedersamenstelling** van een hypothecair krediet

De aangeslotene geniet voormelde rechten. De voorwaarden, begrenzingen en modaliteiten die hierbij gelden kunnen bij de pensioeninstelling worden opgevraagd.

B. Toekenningsvoorwaarden met fiscale implicatie

Het recht op voorschot, in pandgeving van pensioenrechten voor het waarborgen van een lening of de toewijzing van de afkoopwaarde aan de wedersamenstelling van een hypothecaire lening worden slechts toegestaan, conform met de Belgische fiscale wetgeving.

Die wetgeving stelt meer bepaald dat een voorschot en/of in pandgeving (met inbegrip van een overdracht van de rechten aan een derde) slechts mogen worden toegestaan om de werknemer in staat te stellen in België (tenzij de fiscale wetgeving in een ruimer geografisch gebied zou voorzien) gelegen onroerende goederen die belastbare inkomsten opbrengen te verwerven, te (ver)bouwen, te verbeteren of te herstellen.

De voorschotten en leningen moeten worden terugbetaald zodra die goederen uit het vermogen van de aangeslotene verdwijnen.

Artikel 18.

Recht op de betaling van aanvullende premies - persoonlijk contract

De actieve aangeslotene alsook de passieve aangeslotene heeft de mogelijkheid om binnen het productaanbod van de pensioeninstelling inzake individuele levensverzekeringen en binnen de acceptatiecriteria die voor deze verzekeringen gelden, aanvullende premies te betalen die toegewezen worden aan een persoonlijk contract waarop de algemene voorwaarden van de individuele levensverzekering en de medische acceptatiepolitiek van deze verzekeringen van toepassing zijn.

In geval van vermindering van de bijdragebetaling zijn de premies die kunnen betaald worden ten hoogste gelijk aan de vermindering van de bijdragen. Bij uittreding zijn zij ten hoogste gelijk aan de laatst betaalde bijdragen voor de werkgeversbijdrage- en de persoonlijke bijdrageovereenkomst.

Wanneer in de diverse scenario's die hiervoor aan bod kwamen, de stopzetting van de bijdragebetaling tot gevolg heeft dat er een einde komt aan het vastgestelde kapitaal overlijden en de pensioeninstelling niet instaat voor de verdere betaling in het kader van de waarborg premievrijstelling of wanneer het vastgestelde overlijdenskapitaal vermindert als gevolg van een vastgoedfinanciering, kan de actieve aangeslotene, onder de met de pensioeninstelling overeen te komen modaliteiten en binnen het productaanbod van de pensioeninstelling inzake individuele verzekeringen en binnen de acceptatiecriteria die voor deze verzekeringen gelden, een vergelijkbare waarborg onderschrijven.

Indien de vergelijkbare waarborg binnen de maand nadat de betreffende risicowaarborg werd beëindigd onderschreven wordt en het onderschreven kapitaal overlijden niet hoger is dan het laatst gekende risicokapitaal in het kader van dit pensioenplan, past de pensioeninstelling geen medische acceptatievoorwaarden toe voor de aanvaarding van het overlijdensrisico. De in het kader van het pensioenplan voorziene uitsluitingclausule of bijpremie zijn evenwel ook van toepassing voor de vergelijkbare waarborg.

Het recht op het onderschrijven van een vergelijkbare waarborg vervalt de tweede maand die volgt op de beëindiging van de risicowaarborg.

De kosten van een geneeskundig onderzoek zijn ten laste van de pensioeninstelling.

Artikel 19.

Onthaalstructuur - overgedragen overeenkomsten

a. Wat zijn overgedragen overeenkomsten?

Overgedragen overeenkomsten zijn:

- de overeenkomst(en) waarvan de reserves verworven zijn uit hoofde van een vorige tewerkstelling bij een andere werkgever en waarvan de aangeslotene beslist heeft ze over te dragen naar de pensioeninstelling. Zulke overdracht is mogelijk zolang de aangeslotene niet is uitgetreden (eerste situatie);
- de overeenkomsten waarvan de aangeslotene bij zijn uittreding de verworven reserves binnen de pensioeninstelling overdraagt of de overeenkomsten die de pensioeninstelling voor aangeslotene die is uitgetreden beheert als overeenkomsten "zonder wijziging van de pensioentoezegging" en waarvan de verworven reserves binnen de pensioeninstelling worden overgedragen. De hier bedoelde overdrachten gebeuren met het oog op een wijziging van de verzekeringscombinatie (tweede situatie).

Deze overgedragen overeenkomsten worden in voorkomend geval opgedeeld naargelang hun oorsprong en de bijdragebetaling (groepsverzekering of individuele pensioentoezeggingsverzekering; werkgeversbijdrage- en/of persoonlijke bijdrageovereenkomst).

De bepalingen inzake overgedragen overeenkomsten gelden in hoofde van de aangeslotene met werknemersstatuut in de zin van de WAP als 'onthaalstructuur'.

b. Wanneer treedt een overgedragen overeenkomst in werking en welke verzekeringscombinaties zijn mogelijk?

Een overgedragen overeenkomst treedt in werking op de overdrachtsdatum. Met overdrachtsdatum is bedoeld de valutadatum van de overgedragen reserves op de bankrekening van de pensioeninstelling (eerste situatie) of voor de reserves die zich binnen de pensioeninstelling bevinden de datum van ontvangst door de pensioeninstelling van het schriftelijk verzoek tot overdracht van de verworven reserves (andere situaties).

De overgedragen reserves kunnen, naar keuze van de overdrager, worden aangewend in één van de volgende combinaties:

1. "uitgesteld kapitaal met tegenverzekering van de reserve", al dan niet aangevuld met een tijdelijke overlijdensverzekering gefinancierd met een eenmalige premie.
De combinatie "uitgesteld kapitaal met tegenverzekering van de reserve" voorziet in de uitkering van een kapitaal bij leven van de overdrager op de eindleeftijd of in de uitkering van een kapitaal gelijk aan de theoretische afkoopwaarde bij overlijden van de overdrager voor de eindleeftijd.
2. een tijdelijke overlijdensverzekering gefinancierd met een eenmalige premie.
3. een gemengde verzekering 10/X waarbij X kleiner dan of gelijk is aan 20. In deze combinatie wordt het kapitaal dat uitgekeerd wordt bij overlijden van de overdrager vooraf door hem bepaald en is het kapitaal bij leven een fractie of veelvoud van het kapitaal bij overlijden.

c. Zijn er medische formaliteiten?

De combinatie "uitgesteld kapitaal met tegenverzekering van de reserve" kan steeds zonder medische formaliteiten onderschreven worden.

De politiek van de pensioeninstelling met betrekking tot het aanvaarden van het overlijdensrisico in de andere combinaties die aangeboden worden, legt medische formaliteiten op.

Indien de pensioeninstelling in toepassing van haar aanvaardingscriteria een verhoogd risico vaststelt, kan zij de verzekering van de gevraagde prestaties weigeren of een bijpremie aanrekenen.

Wanneer er medische formaliteiten van toepassing zijn worden de reeds overgedragen reserves, gedurende de periode waarin de medische formaliteiten worden opgevolgd, aangewend in de combinatie "uitgesteld kapitaal met tegenverzekering van de reserve".

d. Tarieven

De tarieven die de pensioeninstelling gebruikt om de verzekerde prestaties te bepalen, resulteren uit de grondslagen en methodes die door haar op het ogenblik van de inwerkingtreding van de overgedragen overeenkomst bij de CBFA zijn neergelegd voor de tarifiering van de groepsverzekeringen. De tarieven zijn niet gegarandeerd voor eventueel toekomstige verhogingen van de prestaties ingevolge bijkomende overdrachten van verworven reserves. Deze verhogingen genieten het tarief dat op de valutadatum van de overgedragen reserves op de bankrekening van de pensioeninstelling of op de datum van ontvangst door de pensioeninstelling van het schriftelijk verzoek tot overdracht, van toepassing is.

e. Wanneer eindigt een overgedragen overeenkomst?

Tenzij anders overeengekomen, is de einddatum van de overgedragen overeenkomsten de eindleeftijd van de groepsverzekering die de overdrager bij de pensioeninstelling geniet/genoot.

f. Wie is begunstigde van een overgedragen overeenkomst?

De prestaties bij leven op de eindleeftijd komen toe aan de overdrager.

Tenzij anders blijkt uit een geldig geschrift van de overdrager is de begunstiging van de prestaties bij overlijden van de overgedragen overeenkomsten dezelfde als die van de groepsverzekering die de overdrager bij de pensioeninstelling geniet/genoot.

g. Kunnen overgedragen overeenkomsten worden afgekocht?

De overdrager die onder het werknemersstatuut is/was aangesloten bij de groepsverzekering kan de reserves van de overgedragen overeenkomsten overeenkomstig de toepasselijke wetgeving en zonder afkoopvergoeding afkopen onder de vorm van een overdracht hetzij naar pensioeninstelling die een erkenning heeft in het kader van de toekenning van buitenwettelijke voordelen aan werknemers hetzij naar de pensioeninstelling van de nieuwe werkgever voor zover hij uittreedt of uitgetreden is.

h. Kunnen de overgedragen overeenkomsten worden aangewend voor vastgoedverrichtingen?

A. Wanneer een overgedragen overeenkomst al bezwaard is met een in pandgeving kan de pensioeninstelling de verdere in pandgeving weigeren. Zo ook kan de pensioeninstelling de in pandgeving weigeren wanneer er reeds een voorschot werd opgenomen of omgekeerd.

a. **Recht op voorschot**

De overdrager kan een voorschot opnemen. Dit voorschot wordt beperkt tot het minimumbedrag dat voor vereffening bij overlijden vatbaar is. Verder wordt rekening gehouden met de eventuele wettelijke inhoudingen.

De voorschotakte vermeldt de voorwaarden waaronder het voorschot wordt toegekend en in het bijzonder de voorwaarden inzake winstdeling.

Wanneer de begunstiging werd aanvaard is de medeondertekening van de voorschotakte door de aanvaardende begunstigde vereist.

b. **Recht op in pandgeving van pensioenrechten voor het waarborgen van een lening en recht op toewijzing van de afkoopwaarde aan de wedersamenstelling van een hypothecair krediet**

De overdrager geniet voormelde rechten.

B. **Toekenningsvoorwaarden met fiscale implicatie**

Het recht op voorschot, in pandgeving van pensioenrechten voor het waarborgen van een lening of de toewijzing van de afkoopwaarde aan de wedersamenstelling van een hypothecaire lening worden slechts toegestaan conform de Belgische fiscale wetgeving.

Die wetgeving stelt meer bepaald dat een voorschot of een in pandgeving van pensioenrechten voor het waarborgen van een lening en het recht op de toewijzing van de afkoopwaarde aan de wedersamenstelling van een hypothecair krediet (met inbegrip van een overdracht van de rechten aan een derde) slechts mogelijk is om in België (tenzij de fiscale wetgeving in een ruimer geografisch gebied zou voorzien) gelegen onroerende goederen die belastbare inkomsten opbrengen te verwerven, te (ver)bouwen, te verbeteren of te herstellen. Die voorschotten en leningen moeten worden terugbetaald van zodra die goederen uit het vermogen van de overdrager verdwijnen.

i. **Uitkering**

Tenzij andersluidende dwingende (wettelijke) bepalingen kan de overdrager de reserves van de overgedragen overeenkomsten ten vroegste afkopen vanaf zijn pensionering of vanaf het ogenblik waarop hij de leeftijd van 60 jaar bereikt heeft.

Zowel de prestaties bij leven als bij overlijden worden in kapitaal uitbetaald.

Het pensioenkapitaal, de uitkering van de afkoopwaarde die toekomt aan de overdrager vanaf zijn 60ste verjaardag of vanaf zijn pensionering alsook de prestaties die voorzien zijn bij overlijden kunnen op vraag van de overdrager of in geval van overlijden op schriftelijke vraag van de aangeduide begunstigde worden omgezet in een rente. De rente wordt berekend op basis van het nettokapitaal dat wordt afgestaan. Onder nettokapitaal wordt verstaan het kapitaal na inhouding van de eventuele wettelijk verplichte inhoudingen.

De vraag om omzetting in rente is slechts ontvankelijk indien het jaarbedrag van de aanvangsrente voor de betrokken begunstigde hoger is dan het wettelijk vastgelegde drempelbedrag. Wanneer er geen wettelijk drempelbedrag werd vastgelegd, geldt het drempelbedrag zoals bepaald in de WAP.

Onverminderd de toepassing van dwingende (wettelijke) bepalingen ter zake wordt het bedrag van de rente vastgelegd op basis van de actualisatieregels die de pensioeninstelling hanteert op de datum waarop de rente ingaat, rekening houdend met een jaarlijkse indexatie met 2% volgens een meetkundige reeks en, voor wat betreft het pensioenkapitaal of de uitkering van de afkoopwaarde die toekomt aan de overdrager, met een overdraagbaarheid van die rente.

De overdraagbaarheid duidt erop dat bij overlijden van de overdrager na de aanvangsdatum van de rente, die rente voor 80% verder levenslang wordt uitgekeerd aan de persoon met wie de overdrager op de datum waarop de rente initieel is ingegaan gehuwd en niet gerechtelijk van tafel en bed gescheiden was of met wie hij op dat ogenblik wettelijk samenwoonde.

Bij een verzoek om omzetting van een kapitaal in een rente zoals hiervoor aangegeven, heeft de pensioeninstelling het recht om dit kapitaal over te dragen naar een andere pensioeninstelling die alle verplichtingen inzake de rente(uitkeringen) op zich neemt en dit met eerbiediging van de eventuele dwingende (wettelijke) bepalingen ter zake. Bij een dergelijke overdracht, is de pensioeninstelling bevrijd van iedere verplichting met betrekking tot de rente(uitkeringen).

j. Voorafbestaande aandoeningen

De pensioeninstelling verleent het verzekerde kapitaal overlijden niet indien het voorvallen van de gebeurtenis die normaliter haar tussenkomst doet ontstaan veroorzaakt wordt door een voorafbestaande aandoening, met name een lichamelijk letsel en/of aantasting van de gezondheid in hoofde van de overdrager vóór de overdracht van de reserves. Indien evenwel medische formaliteiten of medische onderzoeken voorafbestaande aandoeningen vermelden of aan het licht brengen, zijn die gedekt, tenzij schriftelijk tegenbericht van de pensioeninstelling met opgave van de voorafbestaande aandoeningen waarvoor de dekking niet wordt verleend. Indien de pensioeninstelling geen medische formaliteiten of medische onderzoeken toepast voor de aanvaarding van het risico overlijden zijn voorafbestaande aandoeningen gedekt tenzij zij van die aard zijn en zich zodanig manifesteren dat zij met een grote waarschijnlijkheid zullen leiden tot het voorvallen van de gebeurtenis die normaliter tussenkomst doet ontstaan tijdens de eerstkomende 2 jaar.

Elke fraude, opzettelijke verzwijging of opzettelijk onjuiste verklaring heeft de nietigheid van de betreffende waarborg overlijden als gevolg. De premies waarmee deze waarborg gefinancierd werd komen de pensioeninstelling toe.

k. Toepasselijke wetgeving

De overgedragen overeenkomsten zijn onderworpen aan de wettelijke en reglementaire bepalingen die in België voor levensverzekeringen in het algemeen en voor overgedragen overeenkomsten, inclusief 'de onthaalstructuur', in het bijzonder gelden.

UITBETALING LEVEN/OVERLIJDEN

Artikel 20. Uitbetalingsvorm van de prestaties

Zowel de prestaties bij leven als de prestaties bij overlijden worden in kapitaal uitbetaald.

Het pensioenkapitaal, de uitkering van de afkoopwaarde die toekomt aan de aangeslotene vanaf zijn 60ste verjaardag of vanaf zijn pensionering alsook de prestaties die voorzien zijn bij overlijden, kunnen op vraag van de aangeslotene of in geval van overlijden op schriftelijke vraag van de aangeduide begunstigde worden omgezet in een rente. De rente wordt berekend op basis van het netto kapitaal dat wordt afgestaan. Onder netto kapitaal wordt verstaan het kapitaal na inhouding van de eventuele wettelijk verplichte inhoudingen.

De vraag om omzetting in rente is slechts ontvankelijk indien het jaarbedrag van de aanvangsrente voor de betrokken begunstigde hoger is dan het wettelijk vastgelegde drempelbedrag. Wanneer er geen wettelijk drempelbedrag werd vastgelegd, geldt het drempelbedrag zoals bepaald in de WAP.

Onverminderd de toepassing van dwingende (wettelijke) bepalingen ter zake wordt het bedrag van de rente vastgelegd op basis van de actualisatieregels die de pensioeninstelling hanteert op de datum waarop de rente ingaat, rekening houdend met een jaarlijkse indexatie van 2% volgens een meetkundige reeks en, voor wat betreft het pensioenkapitaal of de uitkering van de afkoopwaarde die toekomt aan de aangeslotene, met een overdraagbaarheid van die rente. De overdraagbaarheid duidt erop dat bij overlijden van de overdrager na de aanvangsdatum van de rente, die rente voor 80% verder levenslang wordt uitgekeerd aan de persoon met wie de aangeslotene op de datum waarop de rente initieel is ingegaan gehuwd en niet gerechtelijk van tafel en bed gescheiden was of met wie hij op dat ogenblik wettelijk samenwoonde.

Tenzij er op het ogenblik van de omzetting andere (wettelijke) bepalingen zouden gelden mogen de gebruikte actualisatieregels geen resultaat opleveren dat kleiner is dan het resultaat dat men bekomt met de Belgische prospectieve sterftetafels die worden vastgelegd door de CBFA en met een rentevoet gelijk aan de maximale referentierentevoet voor de verzekeringsverrichtingen van lange duur vastgesteld door de uitvoeringsbesluiten van de wet van 9 juli 1975 op de controle der verzekeringsondernemingen verminderd met 0,5%.

Bij een eventueel tekort ten opzichte van de in het vorige lid bepaalde omzetting, is de inrichter gehouden het verschil te financieren.

Wanneer de technisch-financiële resultatenrekening voor het geheel van de rentegenieters die door dit artikel gevisieerd zijn op het einde van het boekjaar een positief saldo vertoont, zal elke rentegenieter, in overeenstemming met het KB houdende uitvoering van de WAP, genieten van winstdeelneming.

Met akkoord van de inrichter kan de pensioeninstelling het netto kapitaal overdragen naar een pensioeninstelling die alle verplichtingen inzake de rente(-uitkeringen) op zich neemt, en dit met eerbieding van de eventuele dwingende (wettelijke) bepalingen ter zake. Bij een dergelijke overdracht, is de pensioeninstelling bevrijd van iedere verplichting met betrekking tot de rente(-uitkeringen).

Over het recht om een uitkering in rente in plaats van in kapitaal te vragen wordt de aangeslotene door de pensioeninstelling ingelicht twee maanden vóór de eindleeftijd of binnende twee weken nadat de pensioeninstelling van de vervroegde pensionering schriftelijk op de hoogte werd gebracht.

In geval van overlijden van de aangeslotene brengt de pensioeninstelling de begunstigde(n) van dit recht op de hoogte binnen de twee weken nadat hij schriftelijk van het overlijden op de hoogte werd gebracht.

Opdat de uitbetaling in rente zou gebeuren moet de aangeslotene of de begunstigde de keuze voor de uitkering in rente aanduiden op de vereffeningskwitantie.

Artikel 21. Afkoop door de aangeslotene

Voor zover er geen dwingende wettelijke bepalingen afkoop verbieden, kan afkoop worden aangevraagd met een gedateerd en ondertekend schrijven dat aan de pensioeninstelling gestuurd wordt.

De te vereffenen theoretische afkoopwaarde wordt verminderd met de afkoopvergoeding. Deze vergoeding bedraagt maximum 5% van de theoretische afkoopwaarde van de overeenkomst(en) en minimum 1 % ervan vermenigvuldigd met de nog te lopen duur, uitgedrukt in jaren, tot de eindleeftijd. Indien de aldus vastgestelde vergoeding lager is dan € 75 (*) per werkgeversbijdrage- en per persoonlijke bijdrageovereenkomst zijn deze laatste bedragen verschuldigd. (*) vermeld bedrag wordt geïndexeerd in functie van het gezondheidsindexcijfer der consumptieprijzen (basis 1988 = 100). Het indexcijfer dat in aanmerking moet genomen worden is dat van de tweede maand van het trimester dat de datum van de afkoop voorafgaat.

Voor de berekening van de afkoopwaarde wordt de dag die volgt op de datum van de ontvangst door de pensioeninstelling van het in het eerste lid bedoelde schrijven in aanmerking genomen.

De afkoop gaat in vanaf de datum waarop de afkoopkwitantie voor akkoord wordt ondertekend.

De overeenkomst en de bijhorende bijvoegsels moeten aan de pensioeninstelling worden overgemaakt alsook, in voorkomend geval, het schriftelijk akkoord van de aanvaardende begunstigde(n).

Artikel 22. Aangifte van het overlijden van de aangeslotene

Het overlijden moet bij de pensioeninstelling uiterlijk binnen de 30 dagen aangegeven worden, eventueel via het daartoe bestemde formulier. Bij laattijdige aangifte kan de pensioeninstelling, tenzij het bewijs wordt geleverd dat de aangifte zo snel als dit redelijkerwijze mogelijk was werd ingediend, haar tussenkomst verminderen tot beloop van het door haar geleden nadeel.

De aangifte moet de plaats, de datum en het uur van het overlijden vermelden alsook de omstandigheden waarin het heeft plaats gehad. Aan de pensioeninstelling moeten eveneens een uittreksel uit de overlijdensakte en een medisch attest met vermelding van de overlijdensoorzaak worden bezorgd.

Wat het medisch attest betreft, geeft de aangeslotene de toestemming aan de geneesheer die de doodsoorzaak heeft vastgesteld alsook aan de geneesheer die hem voor het overlijden als laatste behandeld heeft, om de oorzaak/omstandigheden van zijn overlijden aan de pensioeninstelling mee te delen/toe te laten.

Verder kan de pensioeninstelling elk bijkomend stuk vorderen. De begunstigde(n) is/zijn verplicht elke geneesheer die aan de overledene zorgen heeft verstrekt toe te laten en te verzoeken om aan de pensioeninstelling alle door haar gevraagde inlichtingen te verstrekken, alsook om toe te stemmen in het onderzoek van het lichaam op haar kosten. Indien aan één van deze verplichtingen niet voldaan wordt, kan de pensioeninstelling haar tussenkomst geheel of gedeeltelijk weigeren.

Na aangifte en op grond van de verstrekte inlichtingen en van de resultaten van eventuele onderzoeken, oordeelt de pensioeninstelling of haar tussenkomst verleend wordt en deelt zij haar standpunt aan de begunstigde(n) mee. Dit standpunt wordt als aanvaard beschouwd indien de begunstigde niet reageert met een aangetekende brief binnen de 8 dagen volgend op de mededeling van de pensioeninstelling van haar standpunt.

Indien valse getuigschriften worden voorgelegd, valse verklaringen worden afgelegd of opzettelijk bepaalde feiten of omstandigheden worden verzwegen of niet vermeld worden die duidelijk van belang zijn bij de beoordeling van het voorval, kan de pensioeninstelling haar tussenkomst weigeren en elke ten onrechte uitgekeerde som terugvorderen, verhoogd met de wettelijke intrest.

Artikel 23. Af te leveren documenten bij uitbetaling leven/overlijden

De uitbetaling wordt uitgevoerd na ontvangst door de pensioeninstelling van de getekende vereffeningskwitantie en nadat de volgende documenten zijn overgemaakt:

A. Bij leven:

- een levensbewijs van de aangeslotene dat zijn geboortedatum vermeldt;
- een kopie van de SIS-kaart om het INSZ-nr. te kennen;
- in voorkomend geval: een kopie van de notificatie van de beslissing van het wettelijk pensioen (document dat bij de Rijksdienst voor Pensioenen/Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen kan opgevraagd worden) of een bewijsstuk dat de aangeslotene met werknemersstatuut uit dienst treedt (kopie document C4).

B. Bij overlijden:

- een levensbewijs van de begunstigde(n);
- een kopie van de SIS-kaart van de begunstigde(n) om het INSZ-nr. te kennen.

In de gevallen waar de begunstigde niet bij naam werd aangeduid: een akte van bekendheid die de rechten van de begunstigde(n) vaststelt.

SPECIALE BEPALINGEN ROND DE RISICOWAARBORG OVERLIJDEN

Artikel 24.

Begunstigde(n) bij voortijdig overlijden van de aangeslotene

Wanneer de aangeslotene voor het bereiken van de eindleeftijd overlijdt zullen de prestaties bij overlijden aan de begunstigde(n) worden uitgekeerd op basis van de volgende volgorde en verdeling:

1. de echtgeno(o)t(e) van de aangeslotene of de wettelijk **samenwonende** partner behalve in de volgende gevallen:
  - de echtgenoten zijn gerechtelijk van **tafel** en bed gescheiden;
  - een **schriftelijk** verzoek werd ingediend bij de rechtbank om de gerechtelijke echtscheiding of de scheiding van tafel en bed te verkrijgen;
2. bij ontstentenis, in gelijke **delen**, aan de wettelijke, geadopteerde of erkende natuurlijke kinderen van de aangeslotene. Is een kind vooroverleden dan **komt** het aandeel van dat kind door **plaatsvervulling**, in gelijke delen, toe aan zijn kinderen en bij vooroverlijden aan **hun nakomelingen**, in gelijke delen, voor het gedeelte dat **zou toegekomen** zijn aan de begunstigde in wiens plaats zij treden. Is er geen plaatsvervulling dan **komt het deel** van het vooroverleden kind in gelijke delen toe aan de andere kinderen van de aangeslotene;
3. bij ontstentenis, aan de door aangeslotene aangeduide begunstigde(n) die zijn **opgenomen** in de begunstigingsclausule die **als** bijvoegsel bij zijn **overeenkomst** gaat of in de door de aangeslotene laatst verstuurd aangetekende brief, **elk** voor het **deel** dat hen **wordt** toegewezen;
4. bij ontstentenis, in gelijke delen, aan de ouders van de aangeslotene en bij ontstentenis van één van hen aan de overlevende ouder;
5. bij ontstentenis, in gelijke delen, aan de broers en de zusters en bij ontstentenis van één van hen aan zijn of haar kinderen; bij ontstentenis aan de andere broers of zusters van de aangeslotene in gelijke delen;
6. bij ontstentenis, aan de andere wettelijke **erfgenamen** van de aangeslotene in eigen naam;
7. bij ontstentenis, aan het financieringsfonds.

De aangeslotene mag afwijken van deze volgorde. Deze afwijking wordt opgenomen in een door de aangeslotene, de irichter en de pensioeninstelling ondertekend bijvoegsel.

Wanneer deze afwijking **tot doel** heeft de niet van tafel en bed gescheiden echtgenoot of de kinderen de begunstiging te ontzeggen **moet** de echtgeno(o)t(e) met deze afwijking akkoord gaan in het licht van de wettelijke bepalingen over de respectievelijke rechten en plichten van echtgenoten en van hun **huwelijksvermogensstelsel**.

Wanneer de aangeslotene en de begunstigde overlijden zonder dat de volgorde van overlijden kan bepaald worden, worden de prestaties uitgekeerd aan de plaatsvervanger(s) van de begunstigde(n).

Artikel 25.

Beschrijving/wijziging van het risico - mededelingsplicht van de aangeslotene

Indien uit enig document (aansluitingsformulier enz...) kan **opgemaakt** worden dat er bij de aanvaarding van het risico overlijden door de pensioeninstelling of bij de berekening van het tarief om dit risico te verzekeren rekening werd gehouden met de feitelijke **kenmerken** van de aangeslotene (beroepsactiviteit, sporten, verblijfplaats...) dan moet iedere wijziging hiervan binnen de 30 dagen aan de pensioeninstelling worden **meegedeeld**. Deze verplichte **mededeling** **geldt** ook bij een vermindering van het betreffende risico.

Mocht de verzwaren of de vermindering van het risico van zodanige aard zijn dat de pensioeninstelling deze waarborg tegen andere voorwaarden zou hebben verleend, dan **stelt** zij binnen één **maand** vanaf **bovenvermelde** kennisgeving voor om de voorwaarden van de prestaties aan te passen met inwerkingtreding vanaf de dag van de verzwaren van het risico of vanaf de dag waarop de pensioeninstelling kennis heeft gekregen van de vermindering van het risico.

Indien bij een verzwaren van het risico het voorstel van de pensioeninstelling geweigerd of niet aanvaard wordt binnen een termijn van 30 dagen te rekenen vanaf de ontvangst van dit voorstel, kan de pensioeninstelling de prestaties met een aangetekend schrijven opzeggen binnen de 15 dagen.

Indien echter de pensioeninstelling het bewijs kan leveren dat zij de waarborg onder de gewijzigde omstandigheden niet zou hebben verleend, kan zij binnen een termijn van 30 dagen, te rekenen vanaf de dag waarop zij van de verzwaren kennis heeft gekregen, met een aangetekend schrijven de waarborg opzeggen.

Mocht er een schadegeval plaatsvinden vooraleer de verzwaren van het risico aan de pensioeninstelling wordt meegedeeld, dan wordt de uitkering geregeld op basis van de prestaties die verzekerd zouden zijn geweest met de bestede premie, rekening houdend met de gewijzigde kenmerken van het risico.

Indien de pensioeninstelling echter het bewijs kan leveren dat zij de dekking onder de gewijzigde omstandigheden niet zou hebben verleend dan kan zij de prestaties beperken tot de terugbetaling van alle bestede premies voor het risico.

Indien het niet meedelen van een verzwaren van het risico met bedrieglijk opzet geschiedt, kan de pensioeninstelling haar uitkering weigeren en komen alle bestede premies haar toe als schadevergoeding.

Artikel 26. Voorafbestaande aandoeningen

De pensioeninstelling verleent het risicokapitaal overlijden niet indien het voorvallen van de gebeurtenis die normaliter haar tussenkomst doet ontstaan veroorzaakt wordt door een voorafbestaande aandoening, met name een lichamenlijk letsel en/of aantasting van de gezondheid in hoofde van de aangeslotene vóór de aansluiting/ vóór het onderschrijven van het risico/vóór een niet vooraf overeengekomen verhoging van het risicokapitaal overlijden (voor wat betreft die verhoging)/ vóór de wederinwerkingstelling van het risicokapitaal overlijden.

Indien evenwel medische formaliteiten en/of onderzoeken voorafbestaande aandoeningen vermelden of aan het licht brengen, zijn die gedekt, tenzij schriftelijk tegenbericht van de pensioeninstelling met opgave van de voorafbestaande aandoeningen waarvoor de tussenkomst niet wordt verleend.

Indien de pensioeninstelling geen medische formaliteiten en geen medische onderzoeken toepast voor de aanvaarding van het risico overlijden zijn voorafbestaande aandoeningen gedekt tenzij zij van die aard zijn en zich zodanig manifesteren dat zij met een grote waarschijnlijkheid zullen leiden tot het voorvallen van de gebeurtenis die normaliter tussenkomst doet ontstaan tijdens de eerstkomende 2 jaar.

Elke fraude, opzettelijke verzwijging of opzettelijk onjuiste verklaring heeft de nietigheid van het betreffende risico als gevolg. De premies die besteed werden tot op het ogenblik waarop de pensioeninstelling hiervan kennis krijgt, komen haar toe.

Artikel 27. Draagwijdte van de risicowaarborg overlijden

a. Welke is de territoriale draagwijdte?

De waarborg geldt in heel de wereld.

b. Is er tussenkomst bij zelfmoord?

Zelfmoord is niet gedekt in het jaar dat volgt op de aansluiting bij de groepsverzekering of het opnieuw in werking stellen van de overeenkomsten van de aangeslotene. Zelfmoord is niet gedekt voor het gedeelte van het risicokapitaal overlijden dat gedurende minder dan één jaar een verhoging van het voordien voorziene risicokapitaal overlijden uitmaakt. Met zelfmoord wordt euthanasie in de niet-terminale fase gelijkgesteld.

c. Zijn luchtvaarrisico's gedekt?

Het overlijden van de aangeslotene is gedekt als passagier van een luchtvaartuig (vliegtuig, helikopter, luchtballon) behalve:

- wanneer het toestel gebruikt wordt bij competities, demonstraties, snelheidstesten, raids, trainingsvluchten, records of recordpogingen en proefvluchten;
- wanneer het toestel een prototype is of een militair toestel dat niet voor transport wordt gebruikt;
- wanneer het gaat om een toestel van het type zweefvliegtuig, ULM of deltaplane.

d. Is het oorlogsrisico gedekt?

Het overlijden dat te wijten is aan een oorlogsfeit is niet gedekt.

Nochtans, indien het overlijden zich voordoet tijdens een verblijf in het buitenland, moet er onderscheid gemaakt worden tussen twee gevallen:

- indien het conflict uitbreekt tijdens een verblijf in het buitenland is het risico gedekt voor zover de aangeslotene niet actief aan de vijandelikheden deelneemt;
- indien de aangeslotene zich begeeft naar een land waar een gewapend conflict gaande is dan kan hij gedekt worden voor zover hij niet actief aan de vijandelikheden deelneemt. Deze dekking vereist een bijpremie en zal in een bijvoegsel aan de overeenkomst vermeld worden.

Wanneer de aangeslotene deel uitmaakt van een macht die door de overheid wordt ingezet kan het oorlogsrisico met een bijzondere overeenkomst en met instemming van de CBFA gedekt worden.

e. Zijn oproerisico's gedekt?

Het overlijden dat te wijten is aan oproer, terrorisme(*), burgerlijke onlusten of collectieve gewelddaden met politieke, ideologische of maatschappelijke inslag, al dan niet gepaard gaande met opstand tegen de overheid of de gevestigde macht, is niet gedekt.

Het oproerisico is echter wel gedekt indien de begunstigden aantonen dat de aangeslotene:

- ofwel er niet actief aan heeft deelgenomen;
- ofwel zich in een toestand van wettige zelfverdediging bevond;
- ofwel tussenkwam als lid van een ordemacht in opdracht van de overheid

(*) Onder "terrorismisme" wordt verstaan elke clandestien georganiseerde actie met politieke, ideologische, economische of sociale inslag, uitgevoerd door een individu of groepering die een aanslag uitmaakt op personen en/of goederen - respectievelijk die als doel heeft personen uit te schakelen of goederen te vernielen - en dit met als onderliggende beweegreden de bevolking vrees aan te jagen en/of een onveilig klimaat te scheppen.

f. Zijn er nog andere uitsluitingen?

Alle overige risico's zijn gedekt behalve:

- het overlijden opzettelijk veroorzaakt door de begunstigde of op zijn aanstoken;
- het overlijden dat het gevolg is van de tenuitvoerlegging van rechterlijke veroordeling tot de doodstraf;
- het overlijden als gevolg van of dat onmiddellijk veroorzaakt wordt door een opzettelijk door de aangeslotene als dader of mededader gepleegde misdaad of gepleegd wanbedrijf en waarvan de gevolgen door hem konden voorzien worden;
- het overlijden als gevolg van een sprong met een valscherp zonder dat die sprong door overmacht te verantwoorden is;
- het overlijden als gevolg van elastiekspringen zoals Benji.

g. Welk bedrag wordt uitbetaald wanneer een risico niet gedekt is?

Wanneer het overlijden opzettelijk veroorzaakt werd door de begunstigde of op zijn aanstoken, worden de prestaties bij overlijden aan de andere begunstigden uitbetaald.

Indien de aangeslotene overlijdt als gevolg van een ander uitgesloten risico, betaalt de verzekeraar de begunstigde de theoretische afkoopwaarde op de datum van het overlijden uit.

Eveneens betaalt de verzekeraar de opbrengst terug van de kapitalisatie van de premies die betrekking hebben op de periode na de datum van het overlijden.

INFORMATIE OVER HET BEHEER VAN DE PENSIOENTOEZEGGING

Artikel 28.

Transparantieverlag

De pensioeninstelling stelt jaarlijks een transparantieverlag op over het beheer van de groepsverzekering dat de volgende informatie bevat:

1. de financieringswijze van de groepsverzekering en de structurele wijzigingen erin;
2. de beleggingsstrategie op lange en korte termijn en de mate waarin daarbij rekening wordt gehouden met sociale ethische en leefmilieuaspecten;
3. het rendement van de beleggingen;
4. de kostenstructuur;
5. de winstdeling.

Dit verslag wordt ter beschikking van de inrichter gesteld die het op eenvoudig verzoek meedeelt aan de aangeslotenen.

DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 29.

Fiscale begrenzing (80%-grens)

Opdat de financiering van een pensioenstelsel op het niveau van de **werkgeversbijdragen** een aftrekbare beroepskost zouden zijn en opdat de door de aangeslotene betaalde persoonlijke bijdragen in **aanmerking** zouden komen voor belastingvermindering overeenkomstig het WIB en in het bijzonder art. 52, 3° b WIB; art. 59 WIB; art. 145¹, 1° WIB en art. 145³ WIB, mag het pensioen dat opgebouwd wordt met deze groepsverzekering, **winstdeelname** inbegrepen, vermeerderd met:

- het wettelijk pensioen;
- de andere **extrawettelijke** pensioenen doch met uitzondering van de uitkeringen op grond van pensioensparen en van andere individuele levensverzekeringscontracten dan die **welke** gesloten werden in uitvoering van een individuele pensioentoezegging,

uitgedrukt in jaarlijkse rente, niet meer bedragen dan 80% van de laatste normale brutojaarbezoldiging, rekening houdend met een normale duurtijd van de beroepsbezigheid.

Voor de toepassing van de fiscale begrenzing met betrekking tot de prestaties die op de eindleeftijd aan de aangeslotene toekomen wordt rekening gehouden met de rente-optie die voorzien in een jaarlijkse indexering van de rente met 2% in een meekundige reeks en wanneer de aangeslotene gehuwd is of wettelijk samenwoont met een overdraagbaarheid van 80% op de overlevende echtgeno(o)t(e) of wettelijk samenwonende partner.

De inrichter behoudt zich het recht voor om de bijdragen of de prestaties te beperken indien de fiscale begrenzing zou overschreden worden.

Artikel 30.

Verworven reserves - actualisatieregels

De verworven reserves zijn gelijk aan de bedragen die zich op de afzonderlijke individuele rekeningen van de aangeslotene bevinden. Met afzonderlijke individuele rekeningen zijn bedoeld de rekeningen die voor elke aangeslotene worden bijgehouden voor de persoonlijke bijdragen enerzijds en voor de werkgeversbijdragen anderzijds. In het bedrag van de afzonderlijke individuele rekeningen is eveneens de toegekende winstdeelname begrepen.

De verworven prestaties hangen af van het tarief en de duur van de tariefgarantie.

Artikel 31.

Wijziging van de algemene bepalingen

Indien de pensioeninstelling de Algemene Bepalingen om gegronde redenen en binnen de perken van de goede trouw wenst te wijzigen, stelt zij via een gewone brief de inrichter voor om de gewijzigde Algemene

Bepalingen toe te passen vanaf een door haar bepaalde datum.

De inrichter staat in voor de verdere kennisgeving/verstrekking van de gewijzigde Algemene Bepalingen aan de aangeslotenen.

Artikel 32.

Toepasselijke wetgeving

De groepsverzekering is onderworpen aan de wettelijke bepalingen die in België voor de levensverzekeringen in het algemeen en voor de groepsverzekeringen in het bijzonder gelden.

Tenzij andersluidend bericht van de inrichter, gaat de pensioeninstelling ervan uit dat voor alle aangeslotenen met werknemersstatuut de WAP van toepassing is.

Artikel 33.

Diverse bepalingen

a. Wie is schuldenaar taksen, belastingen, heffingen...?

Alle taksen, belastingen, heffingen... zowel de actuele als de toekomstige, zijn naargelang het geval ten laste van de inrichter of de aangeslotene/begunstigde.

b. Kennisgevingen en briefwisseling

Elke schriftelijke kennisgeving van de ene partij aan de andere wordt geacht te zijn gedaan op de datum van de postafgifte en gebeurt geldig op hun laatste onderling meegedeelde adres.

Er wordt overeengekomen dat een aangetekende brief als ingebrekestelling voldoende is.

De verzending van een aangetekende brief wordt bewezen door het ontvangstbewijs van de post.

Bij gebrek aan voorlegging van het origineel exemplaar van enige briefwisseling, geldt het afschrift ervan in de dossiers van de pensioeninstelling als bewijs.

c. Rechtsmacht

Mocht de inrichter, een aangeslotene of een begunstigde een klacht hebben in verband met het beheer of de uitvoering van de groepsverzekering en geen voldoening krijgen, kan hij zich wenden tot de Ombudsman van de Verzekeringen of tot de CBFA.

De hiervoor genoemden behouden uiteraard het recht om een gerechtelijke procedure in te leiden. Geschillen tussen partijen vallen onder de bevoegdheid van de Belgische rechtbanken. Is één van de partijen gedomicilieerd buiten België, dan is enkel de rechtbank van het arrondissement van de zetel van de pensioeninstelling bevoegd.

d. Goede trouw, billijkheid en redelijkheid

De inrichter regelt aangelegenheden in zijn verhouding met de aangeslotenen waarin de bepalingen van het reglement niet uitdrukkelijk voorzien. Indien de pensioeninstelling hierbij belanghebbende partij is, gebeurt dit steeds in samenspraak met haar. De regeling van dergelijke aangelegenheden moet steeds gebeuren binnen de perken en met inachtneming van de goede trouw, de billijkheid, de redelijkheid en de geest van het reglement.

e. Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

In het kader van het beheer en de uitvoering van de groepsverzekering beschikt de pensioeninstelling over een aantal persoonlijke gegevens van de betrokken partijen. Zoals dit wettelijk is voorgeschreven hebben de betrokkenen een recht van inzage en verbetering van deze persoonlijke gegevens.

De pensioeninstelling waarborgt dat zij de gegevens vertrouwelijk behandelt en enkel gebruikt voor het beheer en de uitvoering van de groepsverzekering.

Aanvullende inlichtingen kunnen bekomen worden bij het openbaar register van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, Hallepoortlaan 5-8, 1060 BRUSSEL.